

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ
ПоезијаСРБ – Број 21.

Крушевац, Октобар 2023.

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ

ПоезијаСРБ

Број 21.

Крушевац, Новембар 2023.

Издавач: Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ, Крушевац

Портал: www.poezijascg.com - www.poezija.rs - поезија.срб

Мејл: pesnik@poezija.rs
poezijasrb@poezija.rs

УМЕСТО УВОДА – Љ. Обрадовић

При писању уводника, обично одаберем, једну или пар рубрика у часопису и посебно их препоручим читаоцима. Овога пута издвојио сам рубрику У ОВОМ БРОЈУ ИЗДВАЈАМО и у њој поезију са манифестације „Моравски цароставник“, која се ове године одржала по петнаести пут у Белој Води. МОРАВСКИ ЦАРОСТАВНИК је запловио на свој пут узлета на културно небо Србије и у срца заљубљеника поезије, први пут 31.08.2008. године када је у Белој Води одржана по први пут ова јединствена књижевна колонија. Ове године су организатори манифестације били: Месна заједница и Вукове задужбине у Белој Води, као и Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу. Овај мини јубилеј је обележен на достојанствен начин, а коју је поезију изнедрио прочитаћете у наставку...

Такође издвајам и рубрику са сајта www.poezija.rs: ПЕСМА 2022. ГОДИНЕ и подсећам Вас, који редовно пратите сајт да је **песма 2022. године У КАМЕН МИ МИСО УКЛЕСАНА**, песма Бранка Мијатовића песника из Шапца. И не могу, а да не поменем да је слику за насловну страну часописа овога пута урадио Бранко Мијатовић, песник и сликар из Шапца.

Али не могу побећи ни од чињенице да су и остале рубрике у часопису квалитетне, и да Вам све садржаје часописа у овом 21.-ом броју часописа ПоезијаСРБ топло препоручим.

Дакле у овом броју имамо рубрике:

- УМЕСТО УВОДА;
- ПЕСМА 2022. ГОДИНЕ;
- МАНИФЕСТАЦИЈЕ;
- ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ;
- ДРАМА;
- ХУМОР И САТИРА;
- НОВЕ КЊИГЕ;
- ЕСЕЈИ, ПРИЧЕ, ПРИКАЗИ...;
- САВРЕМЕНИ ПЕСНИЦИ.

Зато и опстаје констатација да је овај лист посебан. Ми заувек у Ваша срца уносимо лепоту поезије! Свака песма коју у часопису за поезију - ПоезијаСРБ прочитате или је објавите, оплемениће и челичити Ваше тело и душу!

Поштовани песници, ауторски хонорар за објављивање у часопису нисмо у ситуацији да платимо! Ако сте са тим сагласни, пошаљите нам свој рад.

Наш мејл је: poezijasrb@poezija.rs

Добродошли!

ПЕСМА 2022. ГОДИНЕ

Бранко Мијатовић, Шабац

Љубодраг Обрадовић, уредник часописа

Поштовани посетиоци, драги песници,

Настављамо са избором песме године, овога пута за 2022. годину. Песме месеца у току 2022. године бирао сам ја, а за месец август и децембар помагао ми је Драгојло Јовић. Знам да је то тежак задатак, јер много је добрих песама и песника, али трудили смо се да бирамо, по нама најбоље. Али, такође знам да је то само наш субјективан избор, и молим Вас да то имате у виду... Од најбољих песама по месецима у току 2022. године, почетком 2023. године жири Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ изабрао је ПЕСМУ ГОДИНЕ. **По мишљењу жирија са нашег сајта ПЕСМА 2022. ГОДИНЕ је песма: У КАМЕН МИ МИСО УЛЕСАНА – Бранко Мијатовић.**

На сајту <https://www.poezija.rs/ljubodrag-obradovic/pesme-2022-godine/> можете да погледате све песме месеца и коначан избор жирија и публике.

У КАМЕН МИ МИСО УКЛЕСАНА

Самотног ме расанила мисо,
у сред тмуше кад ушара лови;
стотине сам сличних већ записо,
али ова за најбољу слови.

Шта је човек и зашто се рађа,
смрт на њега пре рођења чека;
вазда мука, ко да се порађа,
од живота човек нема лека.

За пар труни радости се живи,
горе, доле, живот нас окреће;
шта згрешисмо и за шта смо криви,
да свенемо ко ливадско цвеће.

У камен ми мисо уклесана,
мисо моја моћнија од мене;
не мож' с' учит, већ је Богом дана,
осим ње ће све живо да свене.

Тело моје црницом кад скрију,
немој за мном, немој сузе лити;
па кад вином боема прелију,
мисо моја за навек ћеш бити.

Оставићу песме небројене,
у књигама и у рукопису;
мисли моје ничим обојене,
никад никог повредиле нису.

Читај песме што писах их теби,
како голуб голуци слеће;
да не волех ни писао не би,
а ти моје самртно пролеће.

МАНИФЕСТАЦИЈЕ

МОРАВСКИ ЦАРОСТАВНИК 2023.

Петнаести, јубиларни „Моравски цароставник 2023.“ је започео 8.10.2023. године пријемом гостију и учесника у свечаној сали Народног музеја у Белој Води, који је посвећен камену и клесарству. Уводну реч о музеју изговорио је Велибор Лазаревић, један од организатора манифестације. Затим су песници сишли до Беловодске чесме, где су 6 песника из 6 различитих градова Србије изговорили своје стихове о води и закирили сваку од 6 лула цвећем, као знак жеље да вода несметано тече и никад не пресуши у вековима који долазе. Своју поезију изговорили су: Љиљана Тамбурић из Крушевца, Валентина Вања Дабић из Смедерева, Зорица Ђаковски из Ћуприје, Александра Мишић из Чачка, Драгиша Батоћанин из Трстеника, и Здравко Сретеновић из Багрдана. После кићења лула уз пригодну беседу Живорад Милетић, садашњи домаћин манифестације, је камен белутак предао Здравку Сретеновићу из Багрдана, будућем колачару. Програм код беловодске чесме водили су: Др Велибор Лазаревић и Љубодраг Обрадовић.

После тога отишло се на Западну Мораву, тј. Беловодску скелу, где се реализовао програм под именом НА СВЕТИМ ВОДАМА МОРАВЕ. Програм је водила Светлана Ђурђевић, заменик председника Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу. УЧЕСНИЦИ НА СКЕЛИ: саксофониста Миљивоја Илића из Панчева, хармоникаш и солиста Мирослав Стаменковић-Линда, Живорад Милетић – председник КК Душан Матић из Ћуприје, Љубодраг Обрадовић – председник Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ, Драган Исаиловић – председник МЗ Бела Вода, песници Љиљана Тамбурић из Крушевца, Валентина Вања Дабић, Боровоје Видојковић, Живојин Манојловић, Братислав Спасојевић, Александра Мишић, Катарина Ђорђевић, Зорица Ђаковски, Звездана Милосављевић Пржић, Снежана Миладиновић, Моравка Младеновић, Верољуб Вукашиновић, Драгиша Батоћанин, Томислав Димитријевић Томако, Мирослав Митровић, Жижа Танасијевић, Сунчица Танасијевић, Здравко Стретеновић, Нада Милосављевић Кети, Милосав Ђукић Ђука, Драгојло Јовић, Бранко Ћировић Ћиро и Светлана Ђурђевић.

Жири у саставу: др Велибор Лазаревић – председник, Светлана Ђурђевић – члан, и Љубодраг Обрадовић – члан, донео је одлуке о наградама на МЕЂУНАРОДНОМ КОНКУРСУ ЗА ПОЕЗИЈУ О МОРАВИ; ТЕМА: МОРАВА, БЕЛА ВОДА, РОЗЕТА, МОРАВСКИ ЦАРОСТАВНИК... :

НА МЕЂУНАРОДНОМ КОНКУРСУ ЗА ПОЕЗИЈУ О МОРАВИ 2023. године награде су добили:

- 1 место – Јован Бундало из Београда за песму: ЦАРОСТАВНИК И РОЗЕТЕ;
- 2 место – Љиљана Тамбурић из Крушевца за песму: ИЗ КАМЕНА ВОДА ТЕЧЕ;
- 3 место – Валентина Вања Дабић из Смедерева за песму: БЕЛА ВОДА.

Захвалницу су добили песници:

- Љиљана Терентић из Смедерева за песму: ТРИ МОРАВЕ ГРЛЕ МЕНЕ;
- Алекса Џојкић из Београда за песму: КРАЈ МОРАВЕ СЕЛО МОЈЕ;
- Јасмина Димитријевић из Загреба за песму: У МОМ СЕЛУ КРАЈ МОРАВЕ.
- Боровоје Видојковић из Ћићевца за песму: КЛУПА КРАЈ МОРАВЕ;
- Живојин Манојловић из Крушевца за песму: ПРИСНЕВАЊЕ;
- Благоје Премовић из Велике Планае за песму ТРИ МОРАВЕ;
- Урош Аћимовић из Пожеге (Западна Србија) за песму ОЈ МОРАВО;
- Братислав Спасојевић из Коњуха за песму: БЕЛА ВОДА;
- Александра Мишић из Чачка за песму: МОРАВА НАС ВОДА ОДРАНИЛА;
- Катарина Ђорђевић из Крушевца за песму: РОДОЉУБЉЕ;

Јован Н. Бундало, Београд

ЦАРОСТАВНИК И РОЗЕТЕ

Писали су Срби књиге, Богу, краљу и свом роду,
писали су Јеванђеља и житије праотаца.
Опевали све голготе и моравску драгу воду
и ораче на њивама и девојке крај оваца.

А Данило пећки други записо је шест житија,
тих шест списа, краснописа, лепота су и милина.
Ко странице Јеванђеља, свако слово души прија,
на те књиге наше славе, Бог је гледо са висина.

Данило је описао Драгутина и Јелену,
Арсенија, Милутина, Јевастија, Јоникија.
И посташе те светиње, цветне лати што не вену
сваком оку драга слика, свакој души поезија.

Тај пресвети зборник дела, вечни запис у времену,
доби име ЦАРОСТАВНИК и опстаде све до данас.
У лепоти својој ћути, као искра у кремену,
ко Морава српска река, из потаје гледа на нас.

А Морава вазда иста, као мајка све нам даје,
водом поји, ал и плави, плаховита али родна.
Троморавље одвајкада чува наше обичаје,
и у миру и у рату, народ хране поља плодна.

Остављаше српству целом, вером душе обузете,
писали су Срби књиге, за потребе свога рода.
На камену чипке везли, ћирилицу и розете,
предводило у лепоти дично село Бела Вода.

Две Мораве и притоке, Србију су премрежиле,
састану се код Сталаћа, па потеку ка Дунаву.
Из жубора шапућу ми, свих предака душе миле,
Цароставник и розете, у свет бели носе славу.

Љиљана Тамбурић, Крушевац

ИЗ КАМЕНА ВОДА ТЕЧЕ

Летњи дан се ближи крају, руменило реку шара
Зрилавци се, ко да знају, склањају од мутних бара
Наслоњен на стару брезу, дубоко и мирно дишем
Историју свога села, по сећању сада пишем.

Рођен сам у Белој води, месту, најдражем на свету
Та лепота не би стала у најлепшем руковету
И сонетни венац добар, да напишем, биће мало
да би штиво, о трајању, мога села, век имало.

Док сам био сасвим мали, често пута и касније
Причали ми наши стари, пријатељи и комшије
Легенду сам прво чуо, име села, која крије
По легенди у беломе дође војска из Русије.

Преко Гледићких планина, поворка, ко река бела
Сливала се према граду, баш на месту овог села
Царица је из Крушевца, свога сина угледала
И по томе указању име селу радо дала.

Други кажу, да је врело, кумовало том имену
Минерална вода брза, стварала је белу пену,
Па је бела вода текла баш Морави, у наручје
Где су почеле да ничу прве скромне селске куће.

Пронађоше тада људи стену звану Писменица
И порука ту је била, к'о знаковна споменица
Ни до данас прочитана, вековима очувана
А сматра се да је давно, пре Римљана закопана.

А камен у спектру боја, природа их помешала
Ни најбоља уметница не би ништа ту додала
Из камена вода тече, из воде се здравље стече
Са здрављем се гради кућа, од најмање, до највеће.

Обележја за гробове, из Моравске старе школе
Одлазила су одавде на све стране ван Србије
До питоме нам Тополе и далеког Колашина
Да означе вечна места, где царује мир, тишина...

Морава се срмом срми, док Змајевац небу стреми
Пешчар камен у Мајдану и даље се ту камени
Дијамантом, из њега се, клешу магичне розете
Те цветове у камену, раде, мајстори, аскете.

Цркве наше православне, манастири и црквишта
С розетама и венцима, душама су лечилишта
С' њима с' дичи Љубостиња, Каленић и Лазарица
Светињама свуд по свету, камени цвет краси лица.

Још по неке важне ствари, ово село вазда красе:
Кад локвањи жутог цвета, сјај од звезда тек погасе
Тад' се скела на Морави, уз обалу сва припије
Па врбаке с друге стране све до нове зоре, сније.

Бела водо, ти што течеш, из чесама опеваних
Ти што лечиш и што крепиш, са извора сачуваних
Нема хвале што те може подићи ка небу плаву
Од срца ти, ми Моравци, песме певамо за славу.

Све је овде питомина, свет се овде лети слива
Да се ова вода, камен и Морава благосиља
Да запамти историја каквог овде блага има
Поносе се вредни људи са препуним амбарима.

Па кад дођу топла лета, они хоће да захвале
Састају се и светкују, праве разне фестивале
У центру се села скупе, код камене главне чесме
Уз музику, читају се, о Морави дивне песме.

Беловодски, нека буде, овај запис на папиру
Са Моравским да се сретну у књижевном недодиру,
Да сачува садашњицу и приче из дана давних
Од срца вам сад поклањам Беловодски цароставник.

Валентина Вања Дабих, Смедерево

БЕЛА ВОДА

Вис Змајевац небом се надкрио
Белу Воду у загрљај свио,
милујући оцаке му снене
и ливаде тазе покошене.

Гледајући са плавих висина
види раскош Гледићких планина,
сву лепоту Расинскога краја
где се небо са земљицом спаја.

Види реку што ка ушћу хрли
Белу Воду у наручју грли,
док вијуга кроз поља и горе
њене воде ко да песму зборе.

Кроз Мораву вода што протиче
потомцима нек исприча приче,
о људима краја Расинскога
о умећу датом их од Бога.

Беловодски клесари су дични
свом занату вековима вични,
руке веште, неуморно раде
по Србији историју граде.

Од камена ћилиме су ткали
у светиње Српске их зидали
од камена везли су розетну
међ зидине Свете да је метну.

Љубостињу нашу окитили
Манасију каменом опшили,
Лазарицу свету нагиздили,
Каленићу зидове салили.

Вис Змајевац њима се поноси
док Морава глас о њима носи,
од Расинског краја он се чује
кроз времена роду поручује.

Историја Српска нек се памти
све док срце у Србина пламти
све док ветар са Змајевца дува
Белу Воду, Господ с неба чува!

Боривоје Бора Видојковић, Тишевац

КЛУПА КРАЈ МОРАВЕ

На Мораву свратим често
Ту је наше тајно место
Наше тајне, боли наше
Крај Мораве што осташе.

А Морава тихо тече
И не носи нашу тугу
У срцу ми оста рана
Не пољубих више другу.

Врба стара крај Мораве
Памти наше срећне дане
А под врбом клупа мала
Успомена преостала.

Врба стара шири гране
Клупа наша лечи ране
А на клупи суза твоја
И до ње туга моја.

А Морава тихо тече
И не носи нашу тугу
У срцу ми оста рана
Не пољубих више другу.

Живојин Манојловић, Крушевац

ПРИСНЕВАЊЕ

Крај Змораве бадавцишем
Запањих се на фикнуту врбу
Ногама брчкама по воде
Тек да прсти Зморавишем

Славуј из ладавине запекуе
Таласићи тихо пљуску
Мибином душа ти се пуни
И лагано успављуе

Там негде поглеђуем
Онако, кроз себе
Млађарију уз обалу
Ки кроз маглу премеђуем

Вриска, песма доскочице
Здрави, румени у лице
Мушкадија прва загазуе
С подврнуте ногавице

Треба коље да побиу
У тишак на Змораве
Конопља се сад потапа
Да се платна пос добиу.

Братислав Спасојевић, Коњух

БЕЛА ВОДА

У долини плавог свода
Где протиче бистра вода
Где још децу носи рода
Лежи село бела вода

Испод села зелен гај
Мислиш да је прави рај
Зрелог жита ту је знај
Сочног грождја ти пробај

А још ниже тече река
Нит је близу нит далека
Кривудава пољем шара
Риболовце рибом вара

Данас имаш среће рој
И риба је велик број
А сутра на реци тој
Изгубиш са рибом бој

Ту нам тече живот наш
Није неки раскош баш
Ал је леп
То да знаш

Катарина Ђорђевић, Крушевац

РОДОЉУБЉЕ

Ко то у загрљају
држи наш родни крај,
о коме то непресушно
пише и пева цели завичај.
Ко то лечи очи посматрача?
Ко је та што и мисли ти надјача?

О Мораво ти што срце грејеш
и чуваш наша блага,
ти корење пушташ дубоко,
сваком Србину си драга.

Све док се Сунце јутром буди,
све док мислим и док дишем,
тебе нико не сме да грди и куди,
о теби ћу увек да певам и пишем.

Моравски стил назван је по теби.
Манастири и цркве њиме се диче
што имају розете камене на себи,
препуне су оне историје, приче.

Свака розета је симбол стила,
баш свака се у Белој Води родила.
У том једном рајском крају,
по камену њу добро знају.

Али то није само обичан камен,
не, сваки носи причу своју,
он душу буди, у срцу ствара пламен,
не, то није само обичан камен.

Родољубље добија облик и боју,
када камен додирнеш нежно,
осетиш тада земљу своју,
под прстима и кожом неизбежно.

Срце почне брже да лупа,
и сузе низ образе крену,
понос тада на сцену ступа,
оставите лепота затечену и нему.

Где год поглед ти застане,
било на Морави, розети или Б. Води,
ту време и свет око тебе стане,
тада Србин својом земљом ходи.

Јасмина Димитријевић, Загреб

У МОМ СЕЛУ КРАЈ МОРАВЕ

У мом селу крај Мораве,
трче мили, јањци бели,
Морава их вода хладна,
на рођењу запојила;
зелена их ливадица
бујном травом отхранила,
па се сада разиграли,
сви су сити и весели.

У мом селу крај Мораве,
увелико жетве крећу,
позлаћено класје жита
у снопове мале пада;
пшеница је закукала
и од муке и од јада,
Ој сунашце моје драго,
ја, те више видет нећу.

У мом селу крај Мораве,
сва весеља крећу сада,
засвирала хармоника,
весело се коло плете;
ах да ми је да долетим
с` ове друге стране свете,

да у колу поскакујем,
баш бих тако била рада;
У мом селу крај Мораве,
где сам давно нашла срећу,
из туђине ове пусте,
вратити се брзо нећу.

Алекса Цојкић, Неготин - Београд

КРАЈ МОРАВЕ СЕЛО МОЈЕ

Мораво, реко вековна,
Кроз долине ти што течеш.
Твоје воде поје поља плодна,
Без тебе она нису благородна.

Крај Мораве село моје,
Светлост полако дан буди.
У зору рану, сељак се за рад спрема,
Јер на њиви он живот свој живи.

Бразда дубоко земљу кида,
Копита коња у корацама ритам имају.
Рукама снажним води коња свога,
Да плодној земљи семе живота дају.

Зној му лице као перле прекрива,
Светлост сунчева га с неба прати.
Осмехом широким он се горди,
Захвалан на свему што му земља роди.

Ал' понекад Мораво, гневна се будиш,
Воде своје уздижеш високо.
Снага твоја је бескрајна,
И све што си дала однећеш дубоко.

Ти си у срцу нашем, судбина многих.
Мораво, реко драга,
Буди слуга свом народу,
Јер теби он жели вечну слободу.

Љиљана Терентић, Смедерево

ТРИ МОРАВЕ ГРЛЕ МЕНЕ

Када проспе ноћ мастило
крај Мораве ја ћу бити
да је видим да л' је тиха
или хучи мало јаче,
да л' се месец крадом купа
и врбаке златом кити,
да л' ће звезде падалице
по гранама да се каче.

Ако ноћу месечина
златне перле по њој сипа,
злаћано ће мило сунце
да је буди у освите,
нек сви зраци што остану
у крошњама врбе, липа
буду као ватра жива о
д зла сваког да је штите.

Бурно време кроз ратове
сведоче нам три Мораве,
путујући кроз векове
меандре су исправљале,
царства су се сударала,
губиле се српске главе,
писале су историју,
код Сталаћа састајале.

Векови су многи прошли
о Морави још се пева,
о Јелици и о Пријезди,
о љубави без граница,
нека шуме топољаци
Троморавље нека снева,
док на груд'ма свог драгана
вечни санак сни Јелица.

Преко дана одзвањају
манастирска света звона,
јер Мојсињска Света Гора
од Бога је нама дата,
Крушевац је некад био
узданица српског трона,
„Беловодска писменица“
многима је непозната.

Лековите воде теку
Белој води на три чесме,
свака од њих од давнина
велику нам тајну скрива,
а моравски Цароставник
кад наниже наше песме,
жути локвањ бисер сјајни
од месеца лепши бива.

Беловодске су розете
свака цветак са два лица,
украсима као ружа
симбол се јединства ствара,
Манасија, Љубостиња,
Лазарица, Раваница,
све розете што их красе
од моравскога су пешчара.

Пресвета ме Мајка мила
увек штити трећом руком
и Тројица Света драга
верно чува где се крене,
са три прста осеним се Оцем,
Сином, Светим Духом,
у освите и сумраке
три Мораве грле мене.

Троморавље саткано је
од бисера и кристала,
рођена сам крај Мораве,
Богу хвала, Богу хвала!

Благоје Премовић, Велика Плана

ТРИ МОРАВЕ

Код Сталаћа, старог града
где су Тодор и Пријезда
столовали некад давно,
а орлови вили гнезда,
састаше се две Мораве
некад давно у земану
и створише српску реку,
Велику Мораву.

Велика Морава тече
посред српске земље родне,
градове и села спаја
и велике ваља воде.
Три Мораве и притоке
српску земљу умивају,
жуборећи носе воде,
историју да причају.

Причају о Лазарици,
пре но што је Боја био,
у којој је Лазар војску
за Косово причестио.

Сећају се три Мораве
петнаестог тешког века,
код Сталаћа султан Муса,
Пријезда га с војском чека.
Бој се био тринаесте,
Морава беше крвава
кад Пријезда и витези
изгибоше од Аграна.

Памте добро Синђелића,
Карађорђеове соколе,
а о Јовану Курсули
три Мораве често зборе.
У Првом српском устанку
непролазну стече славу,
кад у пољу Варваринском
Арапину скиде главу.

На Морави воденице,
у близини лепе бање,
излетишта и планине,
а врбац љубав славе.
Светле стари манастири,
лепа Жича, Љубостиња...
Сваки камен Љубостиње,
Милица је Лазарева
сузом својом наквасила.

Памте добро три Мораве
и зликовце Нато-пакта
кад на мосту Варваринском
много народа пострада.
Међу њима беше Сања,
генијална ученица,
а у Батајници страда
од три године Милица.

И причају три Мораве
о селу Белим Водама,
а розета беловодска
грб Крушевца украшава.

А код Смедерева града,
некадашње престонице,
где је Ђурађ столовао
и господско мио лице,
Велика Морава стаје
и све воде прикупљене
Дунаву моћноме даје.
А Дунав ће, река брза,
до Црнога мора плава
причати о српској земљи
и природним лепотама.

Урош Аћимовић, Пожега

ОЈ МОРАВО

Ој, Мораво Јужна,
У теби лежи моја душа,
Ој, Мораво Велика,
На теби срце моје спава,
Ој, Мораво Западна,
О теби мисли моја глава,

Ој, Мораве српске,
Ви сте наше благо,
Поносно вас бранимо,
Док течете снажно,

Ој, Мораво Западна
Што се са Јужном спајаш,
Па код Сталаћа
Велику јутром сачињаваш,

Ој, Мораво Велика,
Знај да ниси сама,
Уз тебе су и река Јовановачка,
Ресава, Црница, Раваница и Ресавица,
Бодре те и Лугомир и Белица,
Осаоница и Лепеница,
У заборав те не дају
Каленићка и Рача,
Твоје име кличе, знај,
и притока Јасеновачка!

Ој, Мораве моје,
Вама се и Дунав радује,
Како да вас Србин не воли,
Кад му живот дарујете!..

Ој, Мораве
Ви нас појите,
Ви нам жито мељете,
Својом рибом нас храните,
Живот нам дајете,

Вековима жуборите,
Сведоци сте страдања нашег,
Не дајте се од камена зауставити,
И од сунца јаркога пресушити,
Јер изданци српства
требају ваш додир!

Александра Мишић, Чачак

МОРАВА НАС ВОДА ОДРАНИЛА...

Бездан је душа сваког раба Божијег,
неиспитан и неухватљив јој је траг.
Много мастила (и туге) иште
да досегне свет изгубљен и драг.
Када би поново требало скаску да
везем, знам да би јалов то посао био,
прича свака жртву тражи и хероје
од мене много веће и далеко боље,
заздана давно млада је Гојковица,
сатрулили сплавови на Морави,
Градина се круни, у мраку ћути
Јелица, а прича се, у ноћном не сну,
склапа и мимо моје воље...
Понесе ме каткад прамење сећања,
лутам залудно по предсобљу времена,
топло поподне ко јагњећа покривка,
клизи поред реке стара "поника",
на њој ја, за век старија,
што себе ретко слуша.
И моја Мораво, увек иста,
лепа, ко јесени сваке.
Отплови некуд младост
кроз моравске врбаке.
Тела су наша костими
што их облачи душа,
но, каткад, тако, склоним се у
тишину, седнем на облак
што на "понику" личи,
па дуго ћутим у своме уму.
У порти цркве свађу врабаца слушам,
мислима гладећи чачанску калдрму.
Див-Овчар и гребени Каблара
у млечној магли леже,
шапућу што и сама знам,
у бесконачју времена, дубоко негде,
то саму себе сагледавам.
Прича се склопила сама,
бездан је душа сваког раба Божијег...
Моравом сад плове неки други чамци
и пролећу се радују деца
што за "понику" не хају,
знам, да ће ме
до последњег часа чекати
Мораве моје меандри и брзаци
и да ћу тражити несталу младост
по нашем старом крају.

Ратко Поповић, Шњеготина - Република
Српска

ОДА МОРАВИ

Ој Мораво златом окована,
Србија је на те поносите,
одувјек си краљица Балкана,
обале ти краше поља жита.

Мирно течеш кроз срце Србије,
Шумадији ти си богомдана
у њој нема куће ни авлије
да у њима ниси опјевана!

Свуд се чују фруле и двојнице,
одјекују од јутра до мрака,
свирају их младе чобанице,
чувајући стада крај врбака.

По теби се и коло назива,
диви му се чак и сваки странац,
од љепоте коју изазива
кад Чачанка заигра Моравац!

Братислав Спасојевић – РАЂАЊЕ
ЖИВОТА

Рада Ђошан Китић, Модрича

ОДА МОРАВИ

Још док дијете бијаш, причаше о теби,
Бож'ја сила да је у теби заспала,
два се ока, кажу, нагледала не би
да си небу плавом 'мјесто огледала...

Ако ли се небо по дану огледа,
онда ноћу звијезде у теби се роје,
а Мјесец ти сребро до поноћи преда,
док их вјешто свијаш у окриље своје.

Понекад пожелим да сам Мјесец сјајни
или, бар, звјездица, најмања што гори,
да ти се прикрадем до ризнице тајни
па да чујем о чему талас твој жубори.

Па да и ја теби причам своје тајне...
Сва надања своја и сва сагрешења,
каква су јутрења из ноћи бескрајне...
и све покушаје, узалудна хтијења.

Знам, ти би схватила да сам човјек мали,
који терет баца што душу изједа,
а ја зашто су ме снови позивали
да пређем даљине, макар, да те гледам...

Да видим кад сунца зраци зарумене
и буђење дана изнад Поморавља -
кад покуља живот... и људе стамене,
и осјетим снажно било Православља.

Да ти сваку капљу погледом испратим
и оживим снове што сам давно снила,
да пожелим опет, понекад, да свратим
и удахнем радост твога плаветнића.

Биљана Видовић, Панчево

КЋЕРИ И МАЈКА МОРАВА

Текла и тећи ће својим
током Јужна Моравица
такав приказ сања
свака сањалица,
ток јој представља
компаративна долина
наизменичног смењивања
класура и котлина.

Није крива за поплаве
већ су криве луде главе
што пределе куда тече оголише
са шумским је растинем раставише.

Зато ерозије настају
недужну је за штете прозивају,
ништа боље не пролази
ни сестрица њена
и она је за многе штете осуђена.

Извирањем у пољу Ташти
да мирно тече живи у машти,
својим током раздваја
Шумадију од Југа
журећи до Сталаћа да загрли сестру,
највећег друга.

Спајају се тако сестре драге,
Јужна и Западна Морава
загрливши мајку постају Велика
Морава-породица права
за Србију благо
неизмерно од давнина
Историјски -Моравска Србија,
кнеза Лазара постојбина.

Бранко Ђировић-Ђиро, Ђићевац

ЖИВОТ КРАЈ МОРАВЕ

Крај Мораве
Провео сам младост
Доживео
И тугу и радост
Шибале ме
Олује и кише
Шибале ме
Муње и громови
И љубави
Било је на претек
Да је само
Да се све понови.

А и ово
Није лоше време
Зрело доба
Кад би мало стало
Да се сјетим
Прошлијех љубави
И да срећно
Проживим још мало.

Али живот
Неумитно лети
Мој животе
Узбудљив си био
С Моравом је
Вредело живјети.

Сунчица-Богима Головић, Јеленак - Даниловград, Црна Гора

МОРАВА СЛАВНА

Колијевко српске историје
најљепши бисеру природе,
дијамант се над Тобом вије
прави су драгуљ Твоје Беле Воде.

Моравска Србија је у Теби формирана
у вријеме кнеза Лазара Хребелановића,
некада чувена и знана
у доба српских племића.

За вријеме његовог сина Стефана
Србија је постала прва српска деспотовина,
а кнежевина јој је била одана
што је српска највећа врлина.

Благословене су Твоје три ријеке
велика, јужна и западна Морава
а због њих су бриге превелике
јер су драгуљ, природа што ствара.

Цар Лазар је од Крушевца града
који чува некадашњи сјај те српске државе,
у том средњовековном граду понос влада
зато срби данас град Крушевац славе.

Мораво, најдужа ријеко у Србији
која течеш долином Поморавља,
позната си по српској традицији
која пролазника без даха оставља.

У сужини Твојој од око шесто километара
пејзажи су твоји прелијепи,
то је доказ природног дара
крај тебе су цркве и манастири свети.

На обалама Твојим Ћуприја ужива
Римљани су је звали моравска житница,
а плодни предео љепота жива
то је српска права чаробница Узданица.

Становништво Твоје, златна Мораво
великодушно и гостопримно,
пјесници су Те у пјесми опјевали - Ој Мораво
и прославили име Твоје предивно.

Моравца се коло по Теби прозвало
због твог живописног, неуморног тока,
све што је заслужно, Теби је припадало
сачуваћемо Те, од зла и порока.

Дужином тока Твога постоје многи манастири,
Лазарица и Раваница зеница су ока мога,
вјечно ћу Вас чувати, српски пастири.

И Дунав сте учинили јачим
јер се све три ријеке у њега уливају,
Дунав ријека, која увијек предњачи
заслуга је Мораве, сви треба да знају.

Сјеверно од Скопља, у Македонији
на планини српска Црна Гора, поносно извиреш,
дугачки су токови Твоји
али их чувамо, немој да бринеш.

Током твојим чаробна Мораво
налазе се градови Сталаћ, Алексинац, Бујановац и Врање,
Велика и западна Морава, код Сталаћа се саставе,
а вјештачко језеро Овчар бања, љепоту им даје.

Смедерево, Параћин, Костолац, Пожаревац и Јагодина
поносни градови Велике Мораве,
та љепота природе, допада се свима
Срби би требали њен ток да славе.

Крај ријеке Мораве, сунце најтоплије сија
то је моја најдража ријека,
то је моја земља Србија.
Морава је наша, наша фамилија.

Поздрављам те Мораво, из Црне Горе ја
Ти си у мом срцу вјечно живјела,
Србији си ти њено десно крило
а што ти желим ја то ти се и збило.

Краљево, Крушевац и Чачак
дивни градови јужне Мораве,
у којима је најсветлији сунчев зрачак
гђе најбољи људи своје славе славе.

Велика Мораво у Дунав се уливаш
заједно са јужном и западном Моравом,
красе те чамци са којима уживаш,
врбе, тополе и јасен, чудотворним даром.

Дуж обале Твоје, природа се рађа,
зеленило и дрвеће хладовину Ти дају,
Златеначка воденица, у срце погађа,
пјесници је у пјесми пјевају.

Твој Мијатовачки мост код Ћуприје,
памти многе успомене старих времена,
преко њега ко прошао није
носиће са собом многа бремена.

Прослављено Твоје село Бела Вода,
код Крушевца града цар Лазара,
по Моравском цароставнику тога доба
по пјесничко-културној манифестацији
чувеног српског дара.

Заслужно је споменути његово име,
чувеног доктора Велибора Лазаревића
и творца ове пјесничке величине
српског витеза, потомка лозе Немањића.
Поноси се Србију, ријеком Моравом
и својим људима, што живе у Теби,
са Моравом ниједна ријека није равна
јер Морава има нешто посебно у себи.

На обалама ријеке Мораве,
топло сунце, најтоплије сија,
то је моја најдража ријека,
мајка јој је земља Србија.

За вријеме деспота Стефана Лазаревића,
крај Мораве је подигнуто више цркви и манастира,
тог поносног српског племића,
и Обилића чије братство вјечно доминира.

Мораво драга, доносиш мир људима свијета,
доносиш слободу и љубав, коју свако воли,
љепша си од сунца, Теби нема премца,
без слободе, мира и љубави, срце најјаче боли,
због свега овога, Мораву воли.

Тешко оном ког сунце не грије
ко Мораву нема, боље да га није.
Србија је земља благостања,
јер кроз њу протиче Морава славна,
отпјевана давно, у времена давна.

Мирослав Мика Кркић, Ћићевац

РЕКА ЖИВОТА

Кад год ми је тешко,
 Кроз главу ми једна мисао мене
 Мирославе црни сине, то си што си
 Увек си имао струју што те води,
 Не пуштај да те вода носи,
 Одреди бандеру
 И до ње мораш стићи
 А вода ако те носи
 Можда ће је она мимоићи
 Или касно до ње стићи
 Душе многе с муком плове
 Реком што се живот зове .
 Док смо мали родитељи се старају
 Да нас погрешне воде ове реке
 Не заварају да нас не одвуку
 У погрешну страну.
 Па да нам душе
 У неком врбаку остану.

 Како јачамо чини нам се све знамо
 Родитељима се све више отимамо
 И почињемо сами да пливамо.
 А Морава ова је обична
 само привидно
 Она има воду да по њој пливају
 Санђаме и друга чудовишта
 А да то не буде видно. Има обале,
 Да се мимо њих не може
 Има вирове и брзаке
 Да човеку арче снаге сваке,
 Има маглу и тмушу, има муљ и блато
 Да ти дезорјентишу и запрљају душу.
 Има грање и грмље,
 Ветрове и олује, рукавце и буџаке,
 Стење и камење, тињу и санђаме,
 Врбаке и топољаке
 И друге замке свакојаке.

 Да поставља замке у тој реци
 Може свако,
 Ал ја се трудим то да избегнем
 И да ни једну не поставим,
 А то није лако.

 Срећом небо ми је дало
 Топле очи твоје да ми на том путу
 Чисте душу, гледајући у очи моје.

Живко Букоња, Бор

МОРАВА ВОДА

Морава, река живота и песме,
 трајање своје вековима плете.
 лепотом зрачи, времена памти,
 од давнина знана, река Морава.

 Крај обале Кочин храст још стоји,
 у сећању њеном давне лађе плове,
 и воденице моравке са коловратом
 у заборављеном времену жито мељу.

 Хранила Морава тежаке и устанике,
 док водом поји шикаре и врбаке
 тополе обалама шарен хлад јој чине,
 чувајући моравску лепоту дивљу.

 Заклоњени кутак у врбацама њеним
 у ноћима када песак месечину пије,
 заклон за слављење љубави буде,
 док Морава ћути и тајну чува.

 Јогунаста Морава да буде уме,
 када плодна поља плави,
 каменом јој човек обале зида,
 да обузда њене набујале воде

 Биће Морава вода смирена
 да током јој плове неке нове лађе
 крај обала реке спајаће се градови
 и путеви у равници шири ће бити.

 Именом Морава, ликом другим,
 остаће трајно река поезије
 у којој човек љубав бележи,
 лепота дивља њена живеће у
 песмама.

Сњежана Тешић Јунгић, живи у Челинцу

МОРАВА

Док јој киша у корито пада,
 Морава се ипак добру нада,
 Да ће њена вода ноћас добра бити,
 Да се неће ван корита
 на пољану слити.

Брзаку ће рећи да јој брже тече,
 Нека кишу носи јер је ушће прече,
 Иза ушћа тече Дунав, та огромна
 ријека, Он ће кишу од Мораве
 радо да дочека.

Зато ноћас неће панику да прави,
 Нека киша мисли да може да плав,
 Нека ноћас киша мисли
 да ће стићи тамо,
 Гдје дјечије срце спава иако је рано.

И зато је пушта нек слободно пада,
 И зато је пушта нек се лажно нада,
 А да ли ће ноћас киша да поплави
 села, Морава јој неће дати,
 Своје срце не да.

Дара Гајић, село Миљевићи код
Градишке, Република Српска**МОРАВА**

Тихих таласа мати
 коритом својим плови,
 безбрижна, мирни
 су њени снови.
 Трепере опали листови
 сред њених благих вала,
 мирише пољско цвеће
 са питомих обала.

У тршчаку спавају птице,
 бројна су њихова гнезда,
 у житима драге шеве,
 чувају их јата звезда.

Шумори красна река,
 сан спокојан она снева,
 успавао је славуј
 што на обали пева.
 Огледа се месец
 у бистрој мирној води
 и звездана јата у њој
 сваку ноћ сину,
 нечији одвезан чамац
 са таласима броди
 са локвањем на прамцу,
 у непознату даљину.

Зоран Дубовац, Александровац

МОРАВА

Далеко на сред Балкана,
 извире, тече и сања,
 једна река,
 име јој је Морава.

Много путељака, лепих места,
 од извора па до ушћа,
 мами осмехом
 свог немирног корита.

Људи који овде живе,
 сваким даном
 се тој природној лепоти,
 од јутра до мрака диве.

Чистота, честитост и топлина,
 поред добрих људи,
 још је већа
 њена бистрина.

О крајолику мили,
 што смо те много пута снили,
 покрај тебе се налази Бела Вода,
 река као да је дана од народа,
 зато се зове Морава.

Оливера Синђелић, Шабац

СУТОН СЕ ОДАВНО ПРЕТВОРИО У СЈЕНУ

Сутон се одавно претворио у сјену
црни ати мрака прошли су кроз поља,
лугове и шуме. Пусте сиве друме
покрила је тама.

Над реком бди месец. Ливаду зелену
посуо је он златним кресницама.

Кроз врбово грање ветар тихо бруји,
његова је песма успаванка права,
у гнездима својим поспали крагуји,
голубови, вивци, жуне жутокљуне,
врапци и славуји и Морава спава...

Ћути ћук самотњак сакривен у

зеленом грању

под смарагдним лишћем

прастарога цера,

црн гавран тражи нешто по орању,

куна за њим иде, купи птичија пера,

месец се спустио ниско над ливаду,

посуо цветове у житноме складу

алем каменима, срмом и бисерјем,

гледа шта чини златица

са птичијим перјем...

Куд коракне гавран повија се трава,

шуште младе врбе и старе топле,

а Морава спава...

Спава стара река, сан спокојан снева,

прошла су времена ратова и буна,

сања како славуј на јасици пева,

пева млади славуј среће срца пуна

цео луг и шуму песмом да успава...

Сања, сад пуст пут тај

куд су некад прошле

хајдучке дружине и војске све наше...

Над белим Водама спустио се месец

па сребрним мачем по Морави шара

и звезде се јате,

ко да су на вечерњу пошле...

Сања дивна река у колима црним

прегнуте чилаше,

вранце црногриве и алате сиве из

даљине дошле

по камен за цркве Рада неимара...

Снежана Марко-Мушић, Земун

ШТОФ СПАСА

Усамљен, препуним улицама шета
у цик-цак поморавској варијанти,
ван света, мисао га никуд одређено не води,
нема никог да га походи,
губи и жељу да се проводи.

Освануо му је још један,
тужан дан, прилично бедан,
испод пазуха ништа за њега,
зато је свесно и кренуо да шета,
за новине под мишком убрзава пета.

Није му време да своди главне рачуне,
а ход бесциљем знатно успорен
уме да погоди у мету безизлаза,
осврће се, има ли за њега спаса,
да одагна мисао помаже
ли утабана траса?

Оде ли ближе до реке,
ако се нешто јаче тргне,
не сме нипошто посве,
крај речног шума, да умукне
јер у себи дефинитивно има штофа спаса
спремног да, као некад, заталаса
посред речног корита природних украса.

Када се будно лати свега свесно усмереног,
посвећеног, у мрежу живота уплетеног, што
радити, одувек најбоље зна,
свако ће лако да га препозна, а река
она најбрже друга свог мигом ока спозна.

Нектар љубави, у себи, нека не удави,
на, дугог тока, брзој, многима вољеној
Морави, чије приобаље плодно Србија цела
слави, научити га испијати постепено треба,
без устручавања; велика је победа!

На моравац весели многи нису одолели,
кад се коло развеже брзи ритам стеже,
пуца адреналин, озноји се син мамин,
али и татина ћера,
у жару игре обнажених рамена,
на почетну позицију
игре самостално постављена.

Природа и забава драговољно се споје
у ритам запљускујућих речних таласа
што судбину многих кроје,
прелепи приказ обједињује све могуће боје,
бљесак обриси у води оку годи.

Радован Синђелић, Шабац

ТЕШКИ ОБЛАЦИ КИШНИ

Тешки облаци кишни
у модрог сумрака тмини
застали су над лугом
и примиреном реком.
Звездано небо пара
сјев муња у даљини,
чује се ђук - пишти
у ђувику далеком неком...

Ура на црквеном торњу
споро одбраја поноћни сат.
Велики Медвед је сео
на свој небески престо,
спокојно дому своме
враћа се сребрном цестом
са ливаде, одбегли белац,
ковачев млади ат.
Често он у данима летњим
преко пашњака оде
у друго село где му је
продан рођени брат,
са првим сумраком
крене назад за Беле Воде
и кући се својој врати
кад почне звезда цват.

За собом оставивши
звезданог праха след
пун месец се спустио
ниско на високи бели бор
и црвених јавора дивних
крај реке дугачки ред.
Ђути у тишини уснио
мирним сном наш стари двор
хукне понекад сова
под стрехом амбара скрита,
моли бога поља и шума
да склони сенке са друма
да не да граду и олуји
на наша зрела жита.

Милосав Ђукић Ђука, Крушевац

РОЗЕТА

Питао сам оца, мајку,
шта је мајко то Розета?

То је сине неко име,
из далеког белог света.

Розета је некад камен,
он не живи, не може да цвета.

Може сине, каже отац,
кад га људске руке бресе
и живот му нови дају
он заблиста, сине тада
у најлепшем своме сјају.

С Боговима он се спаја,
манастире многе краси
и крај пута и улица
ту је камен ма где да си.

Беловодски каменолом
изаткао ту Розету
то је сине камен цвет,
најлепши на целом свету.

Славица Д. Дамњановић Саша, Бачка Топола

ЧИПКА ВЕЗЕНА У ВРЕМЕНУ И КАМЕНУ

Розета као погача на Божићној трпези чипка везена у камену
 Венчићи пуштени низ Мораву о љубави вери и надом шапућу
 Врело као шлајер на невести белом пеном истканом
 Мозаик у камену дугиним бојама блиста мајдани му Колевка
 Пој цврчка под звезданом капом Неба
 Две лепотице две голубице сестрице Јужна и Западна Морава
 У крило Мајке Велике Мораве журе
 У свитање јутра на заласку сунца делија Дунав их чека

Под окриљем цркве Свете Недеље и под њеним скутима три лековита извора
 Шуме као огрице на планинама што Небу стреме
 Јужну Мораву мами мозаик од камена што блиста седефним сјајем
 У дугиним бојама се прелива бисерну огрицу пресликао на Небеском своду

Прст Провиђења и Његова промисао монахе је довела под три Крстасте Горе
 Стеван и Јаков испоснице граде под капом Неба и огртачем шумским ничу
 Богомоље
 Благо ове земље у недрима планина чува
 Манастир Свети Јован у скутима својим девет лековитих извора крије
 Јужна Морава као ђердан вијуга Градина Јеринина града као стожер
 Животни круг се затвара око Крстасте три Горе Србију спасава

Три виле три Горе Мојсињска Послонска и Ђунишка столују Време своје чекају
 Извори код манастира Ђунис ће проходити оком Неба прогледати
 Неми шапат шуме и Векова проговорити
 Мелемима манастира Темске и исцелитељске Воде његове Душу и ране ће излечити
 Потоци зденци као око Неба истином ће зајуборити
 Звона уместо клепетала ће поново певати

Као рт између Западне и Јужне Мораве када у наручје стигну Великој Морави
 Издижу се као круна Мојсињске планине пред капијом Неба Србије
 Мошти Светог Григорија у манастиру Горњак поново ће плодно тло посејати
 Рађаће се Соколи и Орлови капа опстанка и православља тканица
 Црква Света Петка Свети Никола Свети Нестор
 Покров Пресвете Богородице Свети Јован
 Из Сна ће се пробудити и као весници пролећа
 Што своје бисерне круне скривене у утроби Земље
 На светлост новог Свитања ће изнети
 Оживеће обале Живота пробудиће се брзаци гласније ће запевати врела и извори
 Богојављенски Крст заштита
 Заблистаће беловодански пешчар као седеф на одежди
 Ветрови ће о Вековима причати
 Дуд старина од 600 лета и исписник му Бунар стари
 Што у недрима око Неба чува сведоци

Три извора три бисера у круни један до другог
Ум бистре Видело заспалом оку врате трећи у низу немим уснама ће проговорити
Да сведочи Сили Господа Живог
Да збори о благословеном и Светом Тлу Земље ове

Жуборе и теку Мораве три као жиле куцавице у телу
Животворне Воде Душу Србије ће да оживе вене очисте од зла
Цркве и манастири као бисери у седефној шкољки Време ће тада
На светлост Праскозорја изнедрити
Неме молитве пој нечујни утихнули звук звона поново ће се овим тлом чути
У сагласју са жубором Врела и песмом извора

Полако недра Земље ове се отварају као светионик пешчар камен путоказ
Врата Србије Сени Светогорских монаха ће откључати
Чудотворни извори ће оживети светлошћу свитаца и кресница заблистати
Мораве три украшене крунама розета беловоданског пешчара
Као кринолинама плетеним од камена мозаиком што у дугиним бојама блиста
Весело ће у загрљај момчету Дунаву да плове кроз забране топољаке и врбаке
Каскадама поскакују као Вранци сапети у коралу

Моравски белутак као бисери на долами што на грудима девојачким дрема
Нити паперјасте клесане и ткане у камену као ћилим
Розете плетене за прошло и будуће Чесма што три водене луле пуши
Шапат молитве шумом се разлеже да ли га чује срце и Душа Србије
У наручју Неба мир и спокој музика нема шапат поветарца
Животворна Вода Корене буди три Крстасте Горе Србију и православље чува

7531. година

Славица Д. Дамњановић Саша

ДУША ТРОМОРАВЉА 2023.

Ове године, поетско-музичка манифестација „ДУША ТРОМОРАВЉА“, уместо на месту где се састају Јужна и Западна Морава и чине Велику Мораву, највећу домаћу реку, одржана је по седми 23.7.2023. године у прекрасном амбијенту Етно куће „МОРАВСКИ ДО“, мало изнад Град Сталаћа поред Јужне Мораве. Организатор манифестације био је, конкретно Боровоје Бора Видојковић – члан Удружења песника Србије -ПоезијаСРБ. У организацији су му помогли и СПС ЋИЋЕВАЦ, МО СПС-а Сталаћ, а традиционално у припреми награда манифестације помогли су и Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу и КК Душан Матић из Ћуприје.

Програм је осмислио и водио Боровоје Бора Видојковић, а награде је уручио Љубодраг Обрадовић – председник Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу, уједно и председник жирија.

Учесници овогодишње манифестације „ДУША ТРОМОРАВЉА били су: Љубодраг Обрадовић, Боровоје Бора Видојковић, Саша Милетић, Миљко Шљивић, Даница Рајковић, Сандра Миладиновић, Латинка Ђорђевић, Снежана Поповић, Олга Раденковић, Милан Марковић Лака, Бобан Дашић, Предраг Дашић, Бранко Ћировић Ћиро, Мирослава Мира Смиљанић из Град Сталаћа, Мирослав Кркић, Томислав Симић, Милош Милошевић Шика, Сава Радивојевић, Љубиша Шапоњић, Миодраг Глигоријевић Миган, Томислав Живковић – Тома Липа, Митар Стожинић ... У Музичком делу програма учествовали су невероватни: Мирослав Стаменковић-Линда, Сандра Миладиновић, Љубиша Боровац Боки и Милош Милошевић Шика. Гости су били: Сениша Максимовић председник ГО СПС Крушевац, Горан Ћирић Ћира – секретар ГО СПС-а за Крушевац, Горан Мацић – председник ОО СПС Ћићевац и Драган Нагулић – председник МО СПС Сталаћ, Влада Ивановић – председник МО СПС Лучина, Миљко Минић – председник УПО пензионера Расинског округа и Анита Арсић из Ћићевца. На манифестацији „ДУША ТРОМОРАВЉА 2023.“ су додељене следеће награде и похвале:

Песникиња и песник Троморавља за 2023. годину: Даница Рајковић и Саша Милетић

Песникиња Троморавља:
Даница Рајковић из Крушевца

Песник Троморавља:
Саша Милетић из Крушевца

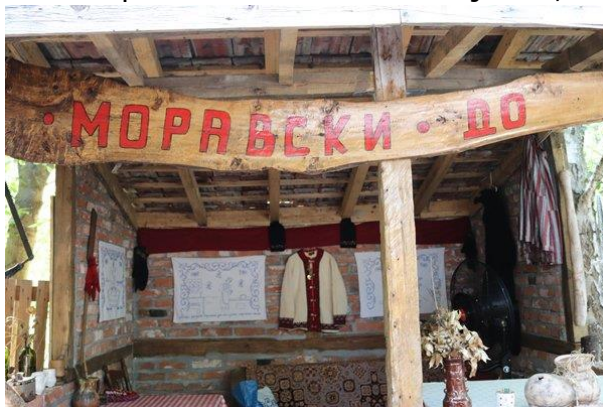
Кондир госпође Јелене и Топуз војводе Пријезде: Сандра Миладиновић и Миодраг Глигоријевић

Кондир госпође Јелице:
Сандра Миладиновић из Мајдева;

Топуз војводе Пријезде: Миодраг
Глигоријевић Миган из Параћина.

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ

Градимиr Карајовић, Крушевац
(1953. – 2023.)

Биографија. Градимиr Карајовић рођен је 1953. године у Крушевцу. **Преминуо је 3. 8. 2023. године, а сахрана ће се обавити 4. 8. 2023. године на Новом гробљу у Крушевцу у 14:00 сати.**

У родном граду завршио је основну школу „Вук Караџић“. Искузујући смисао и таленат за писање, при школи постаје члан новинарске секције, коју је формирала професор српског језика Љиљана Томић, са циљем да ученици секције искажу своје креативне способности у писању репортажа из ђачког живота школе, као и поезије која је тада била објављивана у листу „ВУКОВАЦ“, који је тада штампан једном месечно.

Техничку школу завршава у Крушевцу и дипломира на одсеку погонског електротехничара. Запошљава се у струци „ИМК 14. Октобар“. Своје умеће у писању стручно усавршава у фабричкој секцији радника новинара – писца, коју је водио Ђура Петковић, дипломирани новинар и директор редакције листа 14. Октобар. Своје радове објављивао је у „ПОЛИТИЦИ“ и локалним новинама „ПОБЕДА“ и листу „ГРАД“.

Добитник је Видовданске похвале града Крушевца, Песничке повеље Душан Матић Ђуприја, четири специјалне награде на песничком маратону града Крушевца, Повеље за издавачку делатност године града Крушевца, четири похвале Удружења песника Србије ПоезијаСРБ поводом традиционалног конкурса поезије „Љубав и вино вечита инспирација“. Добитник је награде „Топуз Војводе Пријезде“ на манифестацији „ДУША ТРОМОРАВЉА“ у Град Сталаћу. Био је члан Управног одбора Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу.

Градимиr Карајовић је био вишеструко надарен. Писао је прозу и поезију. Био је члан Мушког камерног хора Стеван Бинички из Крушевца. Певао је у Градском тамбурашком оркестру. Свирао је усну хармонику...

Још једна биографија:

Градимиr Карајовић је рођен 1953. године у Крушевцу. У родном граду завршио је основну школу *Вук Караџић*, исказујући смисао и таленат за писањем. При школи постаје члан новинарске секције коју је формирала професор Љиљана Томић, са циљем да ученици секције искажу своје креативне способности у писању репортажа из ђачког живота. Тада је и поезије била објављивана у школском зборнику *Вуковац* који је штампан једном месечно. Електотехничку школу завршава у Крушевцу и запошљава се у *ИМК 14 Октобар*. Своје умеће у писању стручно усвршава у фабричкој секцији новинара писца, коју је водио Ђура Петковић, дипломирани новинар и директор редакције листа 14 Октобар. До сада је издао три књиге: *Говори, реци и размишљања*, *Елегија моје младости*, *Осмех жене, еликсир живота*. За свој уметнички рад добитник је многих признања и плакета меду њима *Видовданске похвала* града Крушевца, песничку повељу од *КК Душан Матић* из Ђуприје, повељу за издавачки подухват године од *АРТ клуба СПС-а Крушевац*, Гран При за освојено прво место на песничкој смотри *Првомајски песнички кључ*, Специјалну награду на сајму књига и издаваштва Расинског округа. Своје радове објављивао је у Часопису за поезију *ПоезијаСРБ*, који издаје *Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ* са седиштем у Крушевцу, чији је члан, као и у *Политици* и локалним новинама *Победа* и *Град*.

СВАКИМ ДАНОМ ВОЛИМ ТЕ СВЕ ВИШЕ

Већ дуго нисам рекао волим те
те две речи тако су чаробне
дуго нисам ти рекао љубави
волим те душо молим те опрости ми
Сваким даном волим те све више
нико нас никад раставити неће
кунем се драга пред тобом

Наша је љубав јача од свега
и од свих злобних људи
наша срећа јача је од туге
и судбине која нам се нуди

Од сада ћу увек рећи волим те
те две речи тако су чаробне
од сада ћу увек рећи ти, љубави
једина права, мени си ти
Свакога дана волим те све више

ОТВОРИ МИ СРЦЕ ДРАГА

Колико пута знао сам рећи ти
једно за друго ми смо створени
колико пута знао сам плакати
кад ниси хтела срце отворити

Колико пута знао сам плакати
за твоју љубав морао сам молити
отвори драга срце ми своје
дај да те волим ја

На овом свету мени си једина
отвори срце ми драга
дај да те волим ја
у моме срцу ти си ми суђена

Пуно пута знао сам се расплакати
да ли ћеш једном срце отворити
да ли ћеш ме једном заувек волети
за сва времена ја ћу те чекати

ЉУБАВНА ПОЕМА

Јутрос сам је срео ја
изашла је из мог сна
очи су нам рекле све
љубав ту је волим те

Њен лик сада носи сан
ја је сањам ноћ и дан
стално мислим ја на њу
сусрет чекам с љубављу

Ти си слика мога сна
ти си љубав једина
ти си мени најдража
само тебе волим ја

Све бих дао сада њој
сузе осмех руке беле
да осети нека зна
да је лудо волим ја

Нико те не воли као ја
тако ми драга живота
тако ми чежња и јада
тако ми рајских лепота

Тако ми неба, Сунца и среће
тако ми твоје љубави
светињо моја највећа
нико те као ја не воли

Више те волим од свију
тако ми твојих лепих очију
ево дошло наше време
ја уз тебе ти уз мене

Од Бога је дато то
да се волимо и будемо заједно
Дођи злато пољубити ћу те
моје срце за тебе куца
а и твоје, за нас двоје
нека куца за обоје

ТИ СИ МЕНИ СВЕ

Ти си сунце што ме греје
нежан ветар што ме њише
вино што се једном пије
песма што се једном пише
ти си небо што се плави

Када срце путе губи
срећа што се једном јави
жена што се једном љуби
ти си свеже јутро

испуњено песмом славуја
цветна нота која траје
ти си вода чудне снаге
што ме увек носи даље

ти си радост мога ока
моја звезда златног сјаја
ти си прича мог живота
без почетка и без краја

Потражи ме у песми
потражи ме у себи

Када једном одеш и будеш сама
да снивамо о љубави и срећи
и данима пред нама

“ОСМЕХ ЖЕНЕ, ЕЛИКСИР ЖИВОТА – Промоција књиге Градимира Карајовића”

АРТ КЛУБ СПС-а и Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ организовали су 15.01.2018. године у 18:00 сати у Дому СПС-а у Крушевцу, Обилићева 30, промоцију књиге Градимира Карајовића “ОСМЕХ ЖЕНЕ, ЕЛИКСИР ЖИВОТА”. На промоцији су поред аутора књиге учествовали и: Јелена Ђорђевић – водитељ, Љубодраг Обрадовић – у име издавача књиге, Владимир Тасић – рецензент, Владица Радојевић – рецензент и Милан Милојевић – гитара. Било је то једно одлично вече уз поезију и музику пред пуном конференцијском салом Дома СПС-а.

Градимира Карајовић

Градимира Карајовић као свирач на усној хармоници

СТАРА ЧАРШИЈА

Хиљаду бајки она зна
Где крије љубав
Испод зидина љубав се скрива
Испод зидина крај куле Цара Лазара

Стара чаршија спава
Стара чаршија сања
На углу лампа дрхти
И све обасјава

Ко шарени букет светиљки у ноћи
Недалеко од обале Мораве
Блиста моја вољена стара чаршија

Ма куда да кренем
Ма куда да се нађем
Кад се теби вратим
Најсрећнији ја сам тад

Вољена чаршијо моја
У теби светлост најлепше сја
У теби најлепшу љубав имам
И све што волим имам ја

Ја познајем добро све улице твоје
У једној од многих
Сањам порту и цркву Лазара
У теби све моје успомене живе
Зато тебе у срцу носим ја.

ОСМЕХ ЖЕНЕ ЕЛИКСИР ЖИВОТА – Љ. Обрадовић

Поштовани пријатељи поезије. Част ми је да Вас поздравим у своје и у име Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу, чији је Градимира Карајовић члан од 06.03.2017. године. Као издавачу књиге ОСМЕХ ЖЕНЕ – ЕЛИКСИР ЖИВОТА, припала ми је дужност да кажем неколико реченица о Градимиру Карајовићу као песнику и писцу ове књиге.

Обично се приказивач књиге најчешће пита, одакле да почне своје казивање. Па од почетка, рекао би свако у те списатељске муке упућен. Дакле, Градимира Карајовић је рођен 1953 године у Крушевцу и имао изузетно богат и свестран живот. Граду је интересовало све.

И поезија... Писао је још у школском листу *ВУКОВАЦ*. Затим и у листу *ИМК 14 ОКТОБАР*, затим и у Политици, Победи и листу Град, па ево све до часописа за поезију – ПоезијаСРБ.

И Музика... Певао је дуго година у Мушком камерном хору Бинички из Крушевца. Певао је и Градском тамбурашском оркестру Крушевца, а пева и сад на разним промоцијама у Крушевцу као вокални солиста. Чућемо га и вечерас.

И свирка. Свира у музике, али и то је нешто. **И игра.** Додуше не игра увек како политичари свирају, јер увек има свој став. Али кад се укаже пригодна прилика и лепа партнерка увек је ту и прати ритам, ритам да те питам... И има успеха у сламању разних препрека, једино је Баћа можда успешнији, јер има већи чин и дужу праксу...

И политика. Дуго је Града у политици. Остале упамћени његови раднички говори за првомајске уранке на Багдали, где је говорио безброј пута, чак више од самог Миленка Михајловића – председника Самосталног синдиката Крушевца.

Могло би се говорити и Градиним освојеним признањима за своју свестрану активност, почев од бројних награда за песничко стваралиштво, па све до награде за животно дело од стране АРТ КЛУБА СПС-а, али о томе ћу други пут. Да се власи не досете како Граду хвалим само зато што је члан Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ.

Зато ја нећу говорити о књизи ОСМЕХ ЖЕНЕ – ЕЛИКСИР ЖИВОТА, о томе ће (или су говорили) рецензенти књиге Владимир Тасић и проф. Књижевности Владица Радојевић.

За закључак ове моје кратке приче ја ћу цитирати речи Владимира Тасића из рецензије за књигу Градимира Карајовића ОСМЕХ ЖЕНЕ – ЕЛИКСИР ЖИВОТА:

Песничко дело Градимира Карајовића, по обиму невелико, по садржају изузетно, за све нас је охрабрење и смелост да га замолимо да настави да пише, не због њега, већ због нас и његове Србије. Хвала ти песнице на исказаној храбрости!

Предговор ОСМЕХ ЖЕНЕ ЕЛИКСИР ЖИВОТА - Градимир Карајовић

Драги пријатељи, поштоваоци поезије, Свестан сам своје одговорности, а и изазова у писању песама које вам презентујем. Овом скромном књигом желим да вратим сећања на своје дане младости основца и средњошколца, а и озбиљног човека, резервног официра и учесника рата на Косову. Писао сам за своју душу, како је она у тим тренуцима доживљавала лепе и ружне странице живота, када је извршена срамна НАТО агресија 1999. године на нашу мајку Србију. И тог кобног дана сјатила се злочиначка авијација на голорук народ у име "Милосрдног анђела" убијајући недужне цивиле и рушећи све пред собом. Надам се да ће се једног дана планета Земља постидети због неких држава овоземаљског света који су ликовали пуни охолости и злобе према једном хришћанском народу, узвишеном и поноситом. Српски народ сав у ранама болу и плачу над својим изгубљенима је и тада стојао уздигнуте главе. у том тренутку нешто нам је озарило наду да нисмо напуштени у зло време и зло доба човечанства већ да неко видљив и свемогућ лебди над нама и прати нас као што је пратио наше ПРАОЦЕ кроз прохујале векове. /Градмир Карајовић/

ОСМЕХ ЖЕНЕ ЕЛИКСИР ЖИВОТА

Са женом и у жени,
поред лепоте тела душе,
род људски добио је осмех,
осмех дар божији
од свих дарова искона већи,
а у живом свету
само људима дат
са правом да га сви једнако воле,
који посебно цвета и одмара на лицу,
уснама и у очима жене,
дар за који вреди
да се људски живи ил' мре.

Осмех прелепо се огледа
и препознаје у очима,
азурно плавим и зеленим,
црним, боје лешника
и зрелог жита
и разлеже уснама росним
пуни љубавног нектара,
осмех је прави драгуљ људски
од свих драгуља света
највећи и најлепши.
Осмех се дарује срцем
оном ко га стварно жели
и заслужи за сваки

осмех жене вољене
много године у јави сниван
и уздахом заливан,
вреди чекати и чекати,
чекати и по цену губитка наде
јер љубав срцем негована
и у мислима увек ношена,
љубав је часна и поштовања вредна

Осмех жене, нико и никада
није био сит, нити ће бити икада.

Осмех је еликсир живота
од искона тражен и чекан,
али не било какав осмех,
већ онај који са изворишта
и по налогу срца и душе цвета.

Цвета на лицу и блешти
блеском драгог камена
осмех је огледало срца и душе
јер кључ осмеха држи срце,
а оно зна коме треба отворити (дати).

Нека осмех жене празник
пола мушког, увек песмом цвета,
цвета на лицу, уснама и у очима
жене,
а празник жена да буде осмех
да рај са небеса сиђе
осмехни се даром
својим лепотице моје
да се рај са небеса на земљу пресели
и да на овој нашој прелепој земљи
мирно и срећно
доснујемо снове наше.

Смешите се вољене жене
и осмеха нам дајте више
нека очи и усне на лицима вашим
росом осмеха миришу,
мирисом само вама Богом дат
да нас њиме увек милујете.

Хранимир Хране Милојковић, Соко Бања
(1953-2023)

ДОЛЕ НА ЈУГУ

Доле на југу су и птице
од тебе бољи песници,
пролеће је најлепши сликар
са цветним осмехом,
чак су и мрави и пчеле
од тебе бољи уметници
и ласте што граде гнездо
под твојом стрехом.

Доле на југу су сви
цветови тајно заљубљени
у бистри поток што у шуми
извире и сетом мирише,
и маслаци, што их ветар
разноси, нису изгубљени,
а свилена се паучина на ветру
надима као да дише.

Доле на југу и кад си
усамљен ниси никако сам:
Сваки те камен, дрво и
стаза на неког подсећа.
Доле на југу је светао
и сунчан скоро сваки дан,
чак и киша кад пада
и дах зиме кад се осећа.

Доле на југу је давно остало
све оно што си хтео:
Твоја непреболна љубав
са мирисом сенокоса
и све речи које никад
рећи ниси умео ни смео
девојци што пролази
ливадом лепа и дугокоса.

Доле на југу све је и
дан-данас потпуно исто,
само си ти остарио и
јесен ти се у очима смеје.
Ходаш оном познатом
стазом кроз јутро бистро,
сећања на прохујале дане,
срце и душу ти греје.

Доле на југу те и црна
земља жељно ишчекује
да са њеним прахом
помешаш све своје кости.
И кад те сви забораве
и нико више не оплакује,
певаће ти траве вечиту
песму о пролазности.

ГДЕ СТЕ БИЛИ

То што сам прерано отишô,
не тражећи славу,
што ме данас многи
од вас цитирају, копирају,
није заслуга далеких звезда
што боје ноћ гараву,
одсјај је мог ума, моје риме
што вас прозивају:

Где сте били ви, умни
и непорочни људи,
кад се над мојом
главом склапао пакао?
Свако од вас гледао
је како да ми науди!
Ви сте пропевали
тек кад сам ја заплакао!

А мене нема, нисам ни
био достојан брезе,
побегао сам у корен
једног сунцокрета,
ни фебруарско јутро,
пуно ледене језе,
не може спречити цвет
да не процвета.

Не дозивајте узалуд
моје земаљско име,
нисам божанство
што молитву иште,
отишао сам, нестао,
усред најљуће зиме,
моје су песме мени
јадно уточиште.

Само још у речима
и успоменама живим,
моје су риме и метафоре
дуговечно цвеће,
то што ме узалуд призивате,
ја вас не кривим
јер знам да сам пролеће
што никад доћи неће.

БИО ЈЕДНОМ ЈЕДАН ПЕСНИК

Моје претке са Косова
неки усуд судбоносни
довео је до Заплања,
где опора расте трава,
где се рађа воће слатко,
где се и сад ручно коси,
а лепота нема цену,
обожава коса плава.

Донели су у пртљагу:
приче, скаске, успомене,
песме тужне, крст заветни
од мирисне тисовине...
Болело их срце,
душа кад Косово ко помене,
сунце југа, зимске ноћи,
бледожуте месечине...

Саградили нову цркву
на остатку већ спаљене,
у ратове светске ишли
да одбране отаџбину...
Ни слутили тада нису
да ће доћи до промене,
да ће опет да се селе,
да ће сићи у низину.

Мамила их светла града,
лажни живот и лепота,
свукли са се све пртено
и гуњеве све од калшње
и лутали не бил' нашли
неку жену свог живота,
тражили су нешто лепше,
нешто боље но садашње.

Деда оцу оставио:
плодне њиве, крчевину,
винограде и шљивике,
бујну младу детелину,
шуме цера и горуна,
грабовину, буковину...
Све напусти. У град оде.
Остависмо постојбину.

Ја од туге тад пропевах,
гушећ' сузу завичајну,
па на север упутих се
да пронађем нову срећу,
не бил' ново гнездо свио,
преболео рану трајну,
смирио се, скрасио се
и лепоту нашo већу.

Свом унуку, јер син оде
тамо где га судба вуче,
често причам: Ко смо,
шта смо, одакле смо...
Њему ништа није јасно.
У грудима срце туче...
Не разуме. Кад порасте
разумеће. Није касно.

Док он расте, ја се спремам
да дочекам задње цвеће...
Однеће ме на падину поред
пута што познатом води крају.
На камену од мермера,
син ил' унук написаће (можда неће):
Био једном један песник.
Певао је љубав према завичају.

БИОГРАФИЈА:

Хранимир Хране Милојковић био је рођен 1953. године у Дукату у Заплању. Основну школу, гимназију и вишу економску школу завршио је у Нишу. Од 1977. године живео је у Сокобањи.

Један је од оснивача и дугогодишњи председник Књижевног клуба „Соколово перо“ у Сокобањи. Објавио је збирку песама „Заплањска елегича“, збирку прича „Николин пут у Заплање“, антологију „Цветник – једино место на свету где дођеш стар, а одеш млад“ и антологију „Јужне легенде“.

Заступљен је песмама и причама у више од 150 зборника, антологија, алманаха и часописа у Србији, Хрватској, Бугарској и Ираку. Добитник је многобројних награда на књижевним конкурсима и манифестацијама. Песме су му превођене на бугарски и арапски језик. Био је члан Удружења књижевника Србије од 2007. године.

Преминуо је 25. октобра 2023. године у Соко Бањи.

ПЕСНИЧКИ МАРАТОН „ТОПЛИЧИНО ПЕРО“ у Варварину - 17.08.2012. - Прочитано: 1404. пута

У организацији Општинске библиотеке Варварин и Књижевног клуба *Топлица Симић* из Варварина, 17.08.2012. године у великој сали Дома културе у Варварину одржан је традиционални ПЕСНИЧКИ МАРАТОН који се организује у оквиру књижевне манифестације *Јухорско око* и Културног лета у Варварину. Интересантно је да се од ове године манифестација зове *ПЕСНИЧКИ МАРАТОН ТОПЛИЧИНО ПЕРО* по једном од оснивача Јухорског ока Топлици Симићу из Варварина. За награде се такмичило тридесетак песника из градова широм Србије, а по мишљењу стручног жирија који је радио у саставу Борисав Бора Благојевић, председник, Мића Живановић и Слободан Јовановић Кумана први добитници награде *ТОПЛИЧИНО ПЕРО* су Хранимир Храње Миљојковић из Соко Бање - прво место, Љубодраг Обрадовић из Треботина (Крушевац) - друго место и Тања Ганић-Цекић из Алексинца - треће место. Програм који је имао и музичких узлета припремио је и професионално водио Миодраг Васић, новинар...

Победници првог *ПЕСНИЧКОГ МАРАТОНА ТОПЛИЧИНО ПЕРО* Љубодраг Обрадовић (друго место), Тања Ганић-Цекић (треће место, Слободан Јовановић Кумана (председник КК Топлица Симић) и Хранимир Храње Миљојковић (прво место)

Стручни жири: Слободан Јовановић Кумана, Борисав Бора Благојевић и Мирослав Мића Живановић

Слободан Јовановић Кумана - председник КК *Топлица Симић* из Варварина

Храње Миљојковић – победник песничког Маратона

Љубодраг Обрадовић – 2.место за песму ЗВУК ВИОЛИНЕ

Тања Ганић-Цекић – 3 место у великој конкуренцији

Жири и водитељ програма

Милка Ижогин

Миодраг Васић – водитељ маратона

Љиљана Ивановић

Драгана Госте

Миодраг Глигоријевић Миган

И за крај победничка песма још једном

Љубодраг Обрадовић, Тања Ганић-Цекић и Хранимир Храње Миљојковић -
победници песничког маратона у Варварину

Цео чланак прочитајте на линку:

<https://poezija.rs/pesnici/1-da-se-ne-zaboravi/pesnicki-maraton-toplicino-pero-u-varvarinu-17-08-2012/>

ДРАМА

Драгослав Граочанкић, Београд

ОБЕЗДУШИВАЊЕ ЗНАЧАЈНЕ КОМЕДИОГРАФСКЕ ТВОРЕВИНЕ

Премијера драме Александра Поповића РАЗВОЈНИ ПУТ БОРЕ ШНАЈДЕРА у Југословенском драмском позоришту у Београду, на Великој сцени ЉУБА ТАДИЋ, 16.3. 2023. године - Редитељ: ЕГОН САВИН

Обично је тачно када писцу који је написао толико драма да им се ни броја не зна, сви признају да му једна од њих улази у ред најбољих.

Реч је о комедији РАЗВОЈНИ ПУТ БОРЕ ШНАЈДЕРА Александра Поповића. Није то класична „обична“ комедија (као што му ни друге то нису) у којој се смејете до миле воље, која вас опусти, удаљи од свакодневља, раздрага – и заварара...

Александар Поповић је први у српској комедиографији почео да пише мимосвет комедије, оне сасвим различите од дотадањих. Онеобичио је српску комедију, уградио је у њу нову врсту хумора у којем предњаче опорост, горкост (да се не каже патетично: горчина), комедиографска непошtedност према друштвеним појавама и ликовима. У првом реду, преселио је у своје комедије ону врсту говора која у њима никада раније није обитавала, била је инкопатибилна са свим њиховим уобичајеним принципима, поетиком и менталним устројством.

Поповић је почео да уноси у своју комедију бирократски, роботизовани и рогобатни говор владајућег слоја, са свим његовим најмаркантнијим особинама које су биле најударнији репрезентанти незнања, недоучености, бесмислености и глупости у историји општег српског, а не само сценског језика и говора. Политички их је систем толико инкорпорирао у говор својих свеколиких активности: скупова, трибина, конгреса, средстава јавне комуникације и свих других манифестација – да се ова његова распрострањеност неминовно морала преливати и инкорпорирати и у свакодневни живот поданика, који су почели мислити да се другачије и не може говорити, поготово у ситуацијама када се жели демонстрирати образованост, савременост, памет, озбиљност – на крају и приврженост наопаком владајућем систему, који само што није речне токове „на узводно“ окретао.

Једва да је у то време у Европи било два комедиографа који су се у својим делима „шалили“ са таквим језиком, на начин који је био сличан Поповићевом. Један од њих био је чувени Вацлав Хавел. Али најбоље његове/њихове комедије заостају за Поповићевим превратничким подухватом – вероватно зато што је Поповић за инспирацију имао далеко

већу заумност, ригидност и гротескност система у којем је живео и који га је нехотице произвео у једну од најоригиналнијих појава целокупне српске књижевности.

С даром расног комедиографа Поповић је измештао такав наказни, бирократски новогвор у профане, приватне, свакодневне комуникације (кафанске, породичне, брачне, љубавне...) својих јунака, што је стварало до тада невиђену гротескност и бесмисленост на позоришним сценама, нарочито српско-хрватског језичког простора (са данашњег новојезичког аспекта: и шире). Занимање за такве Поповићеве комедије надмашивало је гледаност највећих дела комедиографске светске класике.

Овај се говор у нашој, српској средини посебно лако примао, попут оног „мађаронског и немцеког“ у Стеријиним комадима.

Поред споредног мотива „модне“ природе, овај новогвор је требало да обезбеди друштвену промоцију, скрије и надокнади слабу ученост и да задовољи лукративне циљеве.

Догађао се чак и један нови феномен у вези са овим говором: поданици су њему давали и лични допринос („креацију“), увећавајући својим „оригиналним“ измислицама заумност тог говора.

Уведен у Поповићеве комедије такав је говор покадшто у други план стављао многе, готово једнако важне комедијске, идејне, чак идеолошке иновације ауторове.

У Савиновој представи видљивост свих ових Поповићевих препознатљивости и новог комедиографског израза – је слаба! Кад их препознате, они нису довољно ефектни, нису експонирани, слабашни су и нечујни! Ударни комички поповићевски призори преведени на готово класичне комедијске поступке, били су бледи, неуверљиви или, пак, естрадно хиперболични.

Да ли се такав утисак добија због другачијег времена у којем се ова најновија инсценација збива?!

Не треба ову претпоставку одбацити, али је вероватно томе допринео и редитељ својом неоплетеношћу, недовољним надахнућем, можда вером да је Поповићевом тексту тешко наудити.

Ишчилеле су Поповићеве комедијске екстравагантности, креативне зачудности и друге чари његовог драмског рукописа.

Добили смо једну исцрпљујуће дугу представу у којој је Поповићев осебујни хумор исцурio као песак из шаке. Она места која треба иновацијски да демонстрирају човекову склоност ка пороцима, властољубљу, алавости, савитљивости – гледамо у овој представи као уобичајене састојке препоповићевских класичних комедија.

Сценски говор, дикција доброг дела тумача ове комедије није на нивоу који се посебно негује у овом позоришту. Поврх тога, редитељ гони Поповићеве ликове да говоре убрзано и збрзано – што целу ову ствар докусурује. Ваљда у томе нема удела учитељица/инструкторка сценског говора, спич коуч, како се у енглеској верзији програма она означава.

На пример: Шпира клонфер, који једини од свих ликова живи од својих десет прстију, у свом значајном монологу говори такође одвећ збрзано (не постижући тиме додатни комички ефекат), тако да не долазе до изражаја све вредности ни светла текста који му је написан с намером да буде значајни идејни део целе комедије! Он чак не изговара ни оне делове свог монолога који су у програму представе експлицитно исписани и означени као поента, не само Шпирине улоге... У његовом монологу изостаје, на пример, спомињање Централног комитета и Врховног команданта, као и порука коју Шпира њима треба да пошаље... Када се избегава да се мртви стављају у комички контекст, не очекујмо да ће њихови живи пандани бити предметом, бар алузије... Мало би који редитељ пропустио прилику да ову (неодиграну) сцену догради и да створи инвективе које би биле у сагласју са Поповићевом идејном комедизацијом.

Ненад Јездичић и Ирфан Менсур су се најуспешније одупрли задатом начину игре који је у раскораку са аутентичношћу Поповићеве комедиографије.

Београдска позоришта све чешће своје премијере организују за „пријатеље позоришта и друге уважене госте“ (чиме су они задужили позориште?).

„Не продајемо улазнице за премијере“, чућете глас, не само из телефона Југословенског драмског позоришта!!

О овој опасној пракси треба направити представу! Да ли комедију?!...

Можда би том приликом Егон Савин, као редитељ, надмашио чак и своју маестралну инсценацију (и сценографију) Чеховљевог УЈКА ВАЊЕ, од критике и публике оцењене најбољом премијером у сезони – пре две године на овој истој сцени Југословенског драмског позоришта.

/20.3.2023. - Драгослав Граочанкић/

УРНЕБЕСНО ПОЗОРИШТЕ

Премијера комедије (?!) Душана Ковачевића УРНЕБЕСНА ТРАГЕДИЈА Народног позоришта у Београду и Народног позоришта Републике Српске на Великој сцени Народног позоришта у Београду 15. маја 2023. године - Режија и адаптација: Јагош Марковић

Све је било као на праизведби, упркос досадашњим бројним виђењима ове комедије Душана Ковачевића на сценама читавог српског језичког простора, а и изван њега!

Али, оваквог виђења каквом смо синоћ присуствовали – тешко да је било. Можда би то рекли и они који су присуствовали бар већини досадашњих инсценација овог антологијског комада.

Била је то урнебесна изведба која је увећала моћ и славу позоришне уметности. Инсценације које то постигну су ретке, без њих позоришту нема живота, бар не оног који му је изборио звездано место међу свукупним људским делатностима и вештинама. Јагош Марковић је (по ко зна који пут) разиграо и нашао себе, своју уметничку душу и човека који се у њој игра, уживајући до граница које само ретки ствараоци досегну.

Остварио је призоре који би надишли и узбуркали емоције и критерије хладног, мргодног, рационалног, можда највећег теоретичара књижевности, језика и позоришта 20. века – Михаила Михайловича Бахтина!

Са позорнице је узбудљиво, непрестано вејао и заплускивао живот у својим најпрофанијим, најбизарнијим, најаберативнијим и најграничнијим манифестацијама, које су сведочиле и подсећале на његову тешку, али истовремено лаку одгонетљивост, независно од тога да ли је реч о његовим комичким или трагичким облицима.

Присуствовали смо комаду који уноси пометњу у теоријске класификације сценских жанрова. Иако су драмска дела са комедијским и трагичким елементима добро позната, Ковачевићева УРНЕБЕСНА ТРАГЕДИЈА већ своји луцидним и контрадикторним насловом исписује програмски концепт једног осебујног, иновативног, уникатног – помереног жанра позоришне игре.

Ковачевићев комад мами на карневалистичко обликовање – што Јагошу Марковићу није требало двапут рећи: искористио је ту прилику као расни карневалиста, што се могло очекивати ако је на уму био његов досадашњи редитељски опус.

До перфекције организовану гротескност, нужни део сваког карневалистичког приступа делу и представи, и аутор дела и редитељ су постигали у хендикепираним условима, играјући на „малом терену“ са свега осам ликова, унаточ томе што овај облик позоришне игре тражи велики број ликова, када се џумбусност, русвајност и урнебесност лакше остварују. Оне су у овом случају постигнуте у једној привидно породичној драми/комедији у којој је вештина аутора и редитеља створила утисак да су на сцени сви чланови и једног и другог позоришта.

Ова мултипликација је постигнута у многим другим елементима представе. Томе су допринели њен ритам, сочност њених раблеовских призора и реплика, промишљена организација игре – што је све изградило њену амблематичну, извансеријску комедијску – драмску посетницу.

Гледали смо, поврх свега овог, зналачко здруживање деоница пучких приказа, комедије дел арте, инвектива и атмосфере ренесансне провенијенције и брехтовског поимања театра!

Нема тумача улоге у овом комаду који неће своје синоћно остварење с правом уврстити у врхове својих глумачких домета. Чиниће то и они чија боја, шарм, магичност и персоналност већ дуго представљају заштитни, репрезентативни знак српског театра: Нела Михајловић и Бранко Видаковић, на пример, али и Жељко Еркић, Александар Вучковић, Сандра Бугарски...

А има и још једног озарења, готово запрепашћења: исказани чудесни глумачки дар детета/дечака Петра Васиљевића, чија спонтаност, непатвореност, уверљивост, чедност и једноставност представљају врхове глумачког умећа!

Музика: ни бетовеновско ухо није могло да одоли оној кафанској, народској, пробраној, која вас подсећа да сте живи, али ни оној сасвим другачијој, која долази из модерних музичких студија, из извођења најпознатијих светских и наших музичких бендова. И једна и друга имале су дискретну вокалну пратњу једног дела публике!! Чини се да је ова појава незабележена у историји Народног позоришта.

Сценографија: реалистична варијанта надреалистичности. Даровита, свежа, хуморна, лакорука, сваким својим детаљем подупире идеју представе. Дрво чији су корени окренути према небу, а крошња у тле забијена – њен је моћни и доминантни сценографски знак и идејна колајна представе.

Крај свега овог промичу вам и неке мање важне несавршености: претеривање и насилно јурење гротеске на самом почетку више пута одлагане премијере; предуг крај, који смањује његову ефектност; нејако решење са кратким појављивањем милиционерке; једва један или два недовољно уверљива међупризора, који могу умањити претходно задобијено поверење глатора – али која је то представа којој речено не може нимало сметати да буде виђена као најбоља у позоришној сезони на измаку?!

Аутор, велики српски драмски писац Душан Ковачевић почаствовао је глатора својим присуством и био поздрављен онако како је вероватно у херојским временима народ поздрављао своје акламацијом изабране, неприкосновене трибуне у које је безгранично веровао.

/Београд, 16.5.2023. - Драгослав Граочанкић/

ХУМОР И САТИРА

Миодраг - Миган Глогоријевић, Парафин.

АФОРИЗМИ

1. Ми смо се извинули што смо гинули.
2. Док муж иде на утакмице жена у комшилуку се задовољава само предигром.
3. Поштуј упозорење!
Не бацајте ђубре, мени је већ пуна кућа.
4. Боса Мара је прва прегазила Босну, али у Хаг је још нису позвали.
5. Браћо Срби, памтите ме по добру, немојте ме гласати
6. Пала цена културе на европском тржишту - опозиција пуца од радости.
7. Ја сам патриота, живот би дао за Србију, нема везе што сам продао очевину.
8. Ватрогасци немају посла, жути су давно погасили фабрике.
9. Радници који су остали без посла, изволите ујутру у народну кухињу на молитвени доручак.
10. Тешко се некада живело у мом Пајковцу, пила се само мека ракија.

ПОЕЗИЈА

ШПРИЦАЊЕ КУЧИЋА У ПАЈКОВЦУ

Из општине стиго допис
Наређење ветерине
Сви кучићи да се шприцу
Од некакве болештине

Па Милојко селски лола
Направио такву бруку
Ветерину и докторе
Ставио на тешку муку

Знао да му ружно куче
Па јарећу узо кожу
И на куче он навуче
Па код дома доведе га

А код дома псећа дрека
Узицом га он привеза
За шприцање да сачека
Гледају га неке бабе

И левом се руком крсте
Ово људи није добро
Ђаво је умешо прсте

Трчте људи зовте попа
Да окади ово шта је
Како може мало јаре
Да уједа и да лаје

БОЛЕСНА ЈОВАНКА

Поболе се Тошина Јованка
Одједанпут паде у великој муци
Тоша крај ње плаче са свећом у руци
Болно за њом жали и речима блажи
Јоле ако имаш нешто сада слободно ми
кажи

Тошо, сада кад одлазим на истину Богу
Док ти нешто не признам

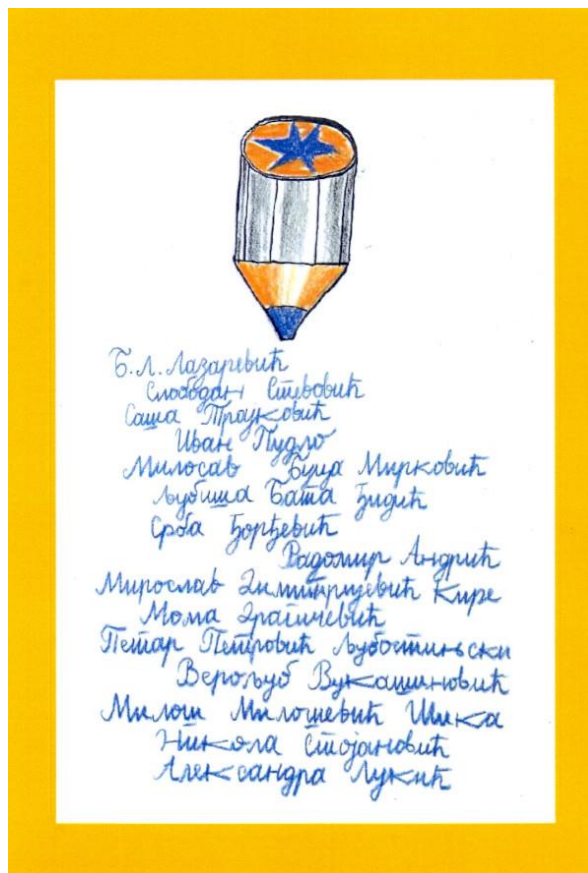
Да умрем не могу
Ја сам теби Тошо увек верна била
Само сам те грешком двапут преварила
Кад си мене једном оставио саму с Ђоком
Доњомалцем

Док смо превозили сламу
Убеди ме човек с неколико речи
Каже Јоле легни, то се тако лечи
Ја јадна прилего

Премда нисам смела
Лечила сам после неколико села
Докторка сам била и није ми криво
Пола села данас не би било живо
Тешка беше која медицина пуста
Многи су ме после љубили у уста
Још сам неке лечила ти их не познајеш

Опрости ми молим те
Кад ми помен дајеш
Смири се Јованка
Све сам ја то знао
Иначе те никад
Ја не бих тровао

НОВЕ КЊИГЕ

Писци антологије

ПЛАВА ЗВЕЗДА НАД БАГДАЛОМ – Љубиша Бата Ђидић

Љубиша Бата Ђидић је управо објавио још једно капитално дело наше завичајне књижевности.

Реч је о антологији песника за децу крушевачког поднебља коју је назвао ПЛАВА ЗВЕЗДА НАД БАГДАЛОМ.

Проф. др Предраг Јашовић, један од рецензената књиге (који је иначе изабрао дечје песме Бате Ђидића које доносимо у овом броју) каже у својој рецензији:

"Љубиша Бата Ћидић је један од најостваренијих песника у Србији, на књижевној сцени је преко шездесет година, готово у свим сегментима књижевног живота у нашој земљи заступљен, као писац у свим жанровима, уредник програма књига, организатор манифестација које трају деценијама, ликовни и књижевни критичар, заступљен у бројним антологијама како у земљи тако и иностранству..."

У књизи су поред писаца антологије писали: ВЕЉКО СТАМБОЛИЈА, Моравски бисери из Јасике 157; ОЛИВЕРА ЦВЕТИЋ, Женидба Пере пужа 158; ТАТЈАНА ПУДЛО СТАНИМИРОВИЋ, Кад ме фотографишу, Новогодишње питање 159; ЉУБОДРАГ ОБРАДОВИЋ, Кад сам био дете 160; БРАНКО РИСТИЋ, Кад усне шапћу 161; МИЛАНКА МИЛОСАВЉЕВИЋ МИЛОСАВЉЕВИЋ, Преко, прече, преци 161; ЈЕЛЕНА ПРОТИЋ ПЕТРОНИЈВИЋ, Царске бонбонице 162; НЕБОЈША ЛАПЧЕВИЋ, Кнедле са сувим шљивама 164; МИЛУТИН ЂУРИЧКОВИЋ, Бакини слаткиши 164; ВЕРА МАЈСКА, Две птице 165; ДАЈАНА ЦВЕТКОВИЋ ЛАЗИЋ, Сестра 166; РАДЕ ЈОВАНОВИЋ, Грађани државе детета 167; МИРОСЛАВ МИЋА ЖИВАНОВИЋ, Јарићи и маче 167; ЉИЉАНА ПАВЛОВИЋ ЋИРИЋ, Љубавна демократија 169.

АПОКРИФИЈИ ЗА ДЕЦУ: ДРАГУТИН МИНИЋ КАРЛО 170; ЈОВАН АРСИЋ ЈОВЧЕ 171;
САША МИЛЕТИЋ 171; ИВКО МИХАЈЛОВИЋ 172;

О књизи су писали: ДР МИЛУТИН ЂУРИЧКОВИЋ - Поетски дуг завичају 173; ПРОФ. ДР ПРЕДРАГ ЈАШОВИЋ - Исцрпност антологијског поступка Љубише Ђидића 175; Белешка о аутору 179.

НА СТАРОЈ РОДИ – СВЕ ЈЕ У МОДИ

Дуж великог плавог свода
лети рода.

Дуж дугачких плавих вода
лети рода.

Изнад кућа и оцака
свуд где има добрих ђака!

Лаког хода дугонога
рода бела као сан

кад уђе у неки стан
лепо каже: Добар дан!

После такве посете
заплаче се прво дете!

Можда није у моди
веровати једној роди,

кад се дете после смеје,
у тој кући сунце греје!

СВИ ЧЕКАЈУ РОДУ

Српска села невесела
зарасла сред пута,
кад би могла једна рода
овде да залута.

Српска села невесела,
сва зуре ка своду,
издужили сви вратове,
док чекају роду.

Ветар сања пелене,
невен носи мелеме,
сви зуре ка своду,
јер чекају роду.

Младенци се само смеју,
за њих роде не постоје!
Плаче бака, плаче дека,
од тога се давно боје,

за њих бајке још постоје,
док чекају роду с неба,
усред села невесела,
њима једна беба треба!

ЗАЉУБЉИВИ КОМАРАЦ

Један луди комарац
хоће мене цмок.
Јури ме по разреду
као крволок!

Зуји ми у уху
један нежан рок.
Ја сам од те музике
већ пао у шок.

Мерка ме из прикрајка,
циља ме у бок,
спремιο је инјекцију,
у моју гузу: кок!

Још ми каже на крају
ту ствар врло глупу:
Шта могу, заљубљен сам
у твоју крвну групу!

КАД ОЛОВКА ПИШЕ СРЦЕМ

С дрвеном оловком за лепо писање
има једна мука!
Ја лепо напишем : Сања, волим те!
А тупа оловка
шкрипећи у мени кука:
Наоштри ми срце,
за ту реч,
молим те!

ЗАЉУБЉЕН МАСЛАЧАК

Рекоше родитељи немирном маслачку
да не може у свет
још му нису израсли падобрани
још је млад цвет

Нека избије из главе
то лудо хтење
маслачци могу да лете
тек кад заврше зрење

Ал тај малиша не издржа
у родитељском биљном гнезду
одлетео је тајно јер се заљубио
у једну плаву звезду

ЛЕПТИРИ

Кад лептири шашкасто
кад лептирасто кроз ваздух језде
веома су лоши летачи
јер су натоварили многе звезде

Нећу се толико мешати
у оно што није моја лектира
ал шта би било човечанству
да није толико лепих лептира

Човечанство би патило, патило
зато што није схватило, схватило,
лептири носе терет целе звезде
и зато у лету отежано језде

понеке звезде им падну у траву
од терета им је шепртљав лет
важно је да сачувају живу главу,
у трави тад процвета звездан цвет.

И у том цвету има једна дуга
и у тој дуги има једна туга,
зашто ја нисам у овом лошем свету
успео да будем налик оном цвету.

Љубодраг Обрадовић

КАД САМ БИО ДЕТЕ

Кад сам био дете,
желео сам да остарим,
а сад кад ме красе седе,
да сам дете сањарим...

Кад сам био мали,
сањао сам да одрастем,
а сад кад ми младост фали,
за тим данима жалим...

Кад сам био дете,
вукао сам шерпе по путу,
а сад ми прстом прете,
што кравату носим круту...

Зато децо, у одрасле не журите,
ни кад вас на то храбри мајка.
У нове игре, безбрижни јурите,
детињство је заувек бајка!

Раде Јовановић**ГРАЂАНИ ДРЖАВЕ ДЕТЕТА**

Људи ће многе границе прећи,
не осећајући, не видећи -
Државу деце, њено пространство,
нит упознати њено грађанство.

Њено грађанство упознаћете
кад упознате рођено дете.
Не мораш нигде ни путовати,
само у дечју собицу сврати.

Њима не можеш одолети
и њих ћеш заувек волети ...
Невини, сањиви млађани -
Државе децо грађани!

Мирослав Мића Живановић

ЈАРИЋИ И МАЧЕ

Такмиче се два јарета
Које боље скаче
С крова куће
гледало их Једно мало маче

Козе једне скакање
вам Нешто баш не иде
Па са крова скочи лако
Да јарићи виде

За скакање јеси мајстор
Једно јаре каже
Али хајде право кажи
Ко масније лаже

С кума лијом ваша сорта
Дели прво место
А ја лажем кад баш морам
И не тако често

И није вам баш за хвалу
Што вам таква лоза
За лажове људи кажу
Лопов као коза

ПЕСМОМ ПРОТИВ БОМБИ, Удружење писаца из Крагујевца

Драгојло Јовић – Признање за Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ

Удружење писаца из Крагујевца је ове године расписало конкурс под називом ПЕСМОМ ПРОТИВ БОМБИ, а поводом обележавања 24. марта, дана када је НАТО алијанса 1999. године свим средствима кренула да уништи Србију и њен народ. Својим песмама су се на овом конкурсугласили и песници Удружења песника Србије „ПОЕЗИЈАСРБ“ са седиштем у Крушевцу и то: Милосав Ђукић, Душан Комазец, Првослав Пендић и Драгојло Јовић. Песма **Душана Комазеца је посебно похваљена**, а песме наших аутора жири је изабрао и објављене су у Збирци песама. Честитке нашим ауторима, а њихове песме са посебним задовољством објављујемо на нашем сајту.

ХОЋУ ДА ЖИВИМ - Милосав Ђукић

Зашто баш Србија?
Зашто ти, зашто ја?
Од Косовског боја,
до Паштрика и Кошара,
ратује Србија вековима.
Ратујеш ти, ратујем ја,
увећ бранимо огњиште своје
и то свако треба да зна.
Цер, Колубара и Авала
узеше животе више од милиона.
Албанска голгота
и бег у смрт без гробова,
Крф, Бизерта и Плава гробница.
Велика туга, несрећа!
И то беше за Србију мало,
солунски процес и стрљање хероја,
у сред великог рата и љутог боја.
Кајмакчалан – српски је споменик и гроб,
да се зна да Србин неће да буде роб.
Вечито црне мараме мајки
пуна Козара, Зеленгора, Сутјеска.
А најтеже мајци беше
кад испрати оба сина.
Један оде усред ноћи,
да пронађе Равну гору,
а млађи је зором пошо,
да пронађе Зеленгору.
Мајка више суза нема,
само у њој жеља јака,
да потражи и ожали
те гробове синова јунака.
Једва мајку мину туга,
милосрдни анђео
одведе у рат и брата и друга.
Зашто Србијо моја?
Превише је проливено крви,
молим те поручи свима
хоћу да живим без бола и боја.
Ово је свима порука моја.

ЖИВОТ ИЗ ПАКЛА - Првослав Пендић

Овакав живот, коме је потребан?
У ратном паклу где пуцају груди,
Где ме напред носи пут похабан
Кораком на нишан зловних људи.

Нећу да гледам смрт у лице,
Са крвником нећу живот да делим,
Хоћу да гледам слободне птице,
Хоћу да живим са голубима белим.

Видим саборца како гине,
Његов се живот лагано гаси,
Ено већ и умире,
А нико не може да га спаси.

С' планине лагано облак се спушта
Небо нам покри грудима сивим
За њим се сјури и магла густа,
Док земља гори, како да преживим?

СЛИКЕ У ОКУ - Душан Комазец

Повест листања жутих страница наше душе
после заблуда дугих заиска у тишини
питање немо, јер нас сенке прошлости плаше:
Због чега, изгубљене стазе руде у тмини?

Све је почело давно у овом суром кршу
поред огњишта старог када се могло стећи...
Све је нестало треном, узели су нам душу,
младост, која је тада од нас хтела утећи.

Ми смо остали овде чувати старо гробље
и да би једни другим брисали чемер – лице.
Да нас још увек има, дуго смо били робље!
Да не би пили воду из реке отровнице.

Ми смо остали, да би памтили забораве,
дочекивали смерно путнике намернике.
Они „минуше“ тихо, без помпе и без славе!
Понели су са собом само у оку слике.

Ми смо остали овде чувати своје стадо,
Слушати пој славуја, гледати орле суре,
да не би опет неко, јагње умилно, младо...
Ми смо остали овде на исходишту буре!

Да ли смо криви, јесмо! Нисмо им знали рећи
да саде Божур цвеће, не буду срца ледног.
Да се радују небу, икони, Славској свећи....
Пошли су срећни к' оним', који су „сто за
једно“.

МИЛОСРДНИ АНЂЕО - Драгојло Јовић

Опет је Март на брдовитом Балкану,
А по земљи мојој изникле висибаве,
Баш као године оне, пре двадесет четири лета,
Кад бомбе ранише детињство мог детета.

“Јуначки” са неба бацали су бомбе,
Са Јадрана плавог слали нам ракете,
Да ли ће им икад свевишњи судити,
Што из најслађег сна пробудише ми дете.

“Милосрдни Анђео” рушио ми градове,
Гађао мостове, фабрике и села,
О Боже драги, ако си то видео,
Па казни крвнике за та гнусна дела.

Од њиховог милосрђа горела ми земља,
Ни њива ни бразда не остаде цела,
Од љубави Анђела сад су гробља пуна,
А злотворима на глави стоји црна круна.

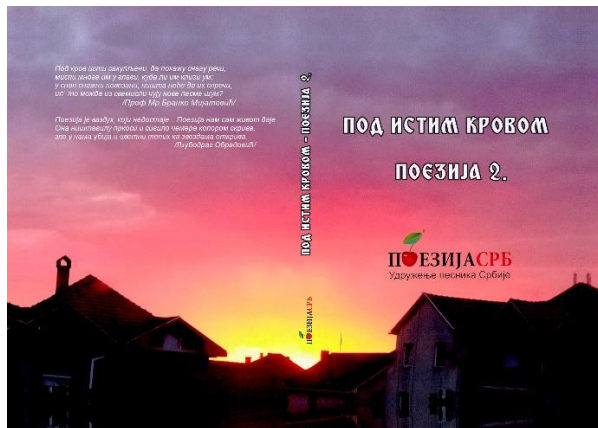
Са том црном круном долазе нам често,
Злочинци се враћају на крваво место,
Иза чијих корака прљави трагови,
О себи певају да су мировњаци,
чаробни магови.

А сад нешто мислим, није ли грехота,
Што им мрачне жеље шаљем све по дану,
Па кад свећу палим и Богу се молим,
Да им свима кости у једну урну стану.

А српска је душа велика ко небо,
Изнедрила Теслу да планета светли,
Давала туђину кад имала није,
У генима мог рода не отми ничије.

И Март ће да прође, ал' памћење не сме,
Да силници моћни рушише нам земљу,
Гађаше возове, пијаци, Милицу на ноши,
Растурише све, ал' нам душа оста,
Да се с' мржњом бори, да дочека госта.

Времена памте да је Балкан врео,
Да несреће многе баш одавде крећу,
Али земља моја све стоички трпи,
И још чвршће држи Лазареву свећу.

ПОД ИСТИМ КРОВОМ – ПОЕЗИЈА 2.

РЕЧ УРЕДНИКА - Проф. мр. Бранко Мијатовић

Разапети између противуречности и наглашене усамљености, свеколике упитаности о смислу жића човековог, а окружени објективном стварношћу која је поражавајућа и иде тако далеко да се губи смисао, да је праг фрустрационе толеранције, на ту исту објективну стварност, толико низак да све већи део популације запада у стање ноогеног карактера не видећи светло на крају тунела.

Све је више оних који спас налазе у самоиспитењу, а како другачије до кроз песму, кроз поезију којој је српски род генетски склон те је стихозборио и најмоћнију епску поезију иако је неписмен био. На тај начин савремени, урбани, човек налази излаз из зачараног круга у који је запао баш сплетом околности на који утицати није могао. Свет поезије, обојен бираним речима, филигранским песмотвором сачињен, песников је начин да утекне од испразности и банализације трајања свога сопства, жића свога, јер поезија је својеврсна религија срца која делује попут опијата и издиже изван реалног света. Осећај борбе душе и тела, земље и црепуље небеске, сна и јаве, сагледавање себе у огледалу: стати пред огледало и сам себи рећи оно што само ти знаш о себи, може само истински песник и надасве велики човек.

Песници, заступљени у овој уистину капиталној књизи, су бирани дуго и не баш лако имајући у виду да у српском песничком миљеу има још много изузетно добрих песника. Лепота њиховог песничког израза досеже до савршенства у ком се рађају апсолутно нове димензије у савременој поезији, али и у усавршавању архаичних, давно заборављених форми, тако да је преображај неминован: импресија мисли, знања и складно уобличене експресије уз кохерентност стихова чине ову књигу јединственом у сваком погледу: нешто сасвим ново у српском издаваштву, те стога препоручујем читаоцима да сваку песму прочитају лагано, не журећи, да би схватили огромну количину симбола и метафора којом песме, заступљене у овој књизи, обилују. У супротном, пропустићете оно најлепше, оно због чега сте књигу и узели у руке.

Саво Божић, Београд

ЕВО И ОВОГ ЈУТРА

Христе Боже,
Богородице Пресвета,
и овог јутра
тмурно небо освану!
У Господа бескрајно верујући,
слабачак и видно прозебао
питах вас:
над нама које то време бдије,
Космосом какви то цуре сати?
О, м о ј а м и л а м а т и
м р т в а, а и п а к ж и в а,
зебе твој синак на крају века
и никако му није добро
слушајући птице злослутнице...
Скоро три месеца молитвам:
на дворе наше,
на перивоје љубављу улистале,
на ружичњаке миомиром уцвале
устрептао ја призивам
све милостиве силе,
све сунчеве и месечеве зраке.
Разнобојног цвећа лати
у озарја неба непрегледног
ја ваздижем голубице беле...
Срцем кротким пучини
узбибаном
лица искрвљеног,
лица свог вапај:
уместо помраченог дана,
на ову земљицу засвагда
спаса светлост божанска
како би могла пасти.

09:00, 12.6.2023. године

Бранко Мијатовић, Шабац

МОЈА МИЛЕНА

Ево и данас киши као оног давног предвечерја
 када те угледах на тргу Св. Марка у Венецији ;
 О , како сам се гласно смејао сињорима који су те погледима свлачили
 и саплитали се окрећући се за тобом моја Милена ...
 Сећаш ли се звука црквених звона , оне благодетне мајске кише
 што нас је ту ноћ и крстила и венчала , љубави младости моје ?
 Сећаш ли се Милена колико те је дичне господе хтело ,
 а ти си изабрала дугокосог хипија који је свирао гитару
 и уместо " О соли мио " певао Хенцину " Foks lady "
 испијајући флашу вина коју није имао чиме да плати ,
 песмом те вабио: – Сврати код мене, лепото сврати ...
 О , какав смо чудан пар били моја Милена ?
 Твоја златаста дуга коса и моја црна, дуга, умашћена ,
 твоја хаљина " Коко Шанел " и моје умузгане, избледеле " Рифле "...
 А кишило је све више милена моја Милена ...
 Кишило је док смо у гондоли водили љубав до лудила и назад ,
 док нас је стари гондоњеро са смешком посматрао
 говорила си ми сладострасне погане речи ,
 испијала из мене и задње капи сладострашћа моја Милена ...
 Већ је свитало милено моје када си у излогу мале јувелирнице
 угледала сребрни ланчић са смарагдом у медаљону .
 – Погледај – рекла си – Личи на твоје око !
 Звонки прасак стакла ... и онда смо дуго трчали, трчали ...
 Још је кишило Милена када сам ти моје смарагдно
 око ставио око врата и дуго , дуго те љубио милено моје ...
 Из луке се зачула сирена трајекта и опет смо потрчали .
 И ти си морала за Пореч, баш као и ја, моја Милена ;
 још је кишило и сви у подпалубљу, само ми на киши .
 Говорила си: – Ево ти моја адреса. Не заборави ме .Пиши !
 Грлио сам те, љубио и обећавао, а ти знала си да лажем !
 А како сам и могао истину да кажем ?
 Како да кажем да љубио те скитница што тамо
 неком стиху је вичан...да те у Венецији
 волео вагабундо што светом лута и себи сличне тражи ,
 да из другог света он је... другог Милена потражи ...
 * * *

Сећаш ли се нашег задњег пољупца Милена ?
 Растали смо се на перону туге :
 Отишла си до твога колосјека, ја до моје пруге ;
 Дуго сам ти махао кад ушла си у влак за Загреб ,
 а ја остао да чекам воз за Београд...
 Ех... Моја Милена...

Јовица Н. Борђевић, Неготин

АПРИЛСКО ВЕЧЕ

Остани ноћас, никуд не иди,
пусти да чежња небо заруди;
нек тело твоје од страсти бриди,
па сутра опет његова буди.

Остави срцу још једну рану,
пусти да тихо чезнем у себи;
не остављај сузу исплакану,
знаш да то никад поднео не би.

Хаљину цветну зором обуци,
нек росно јутро очи ти мије;
на лицу нову чедност навуци,
као да ништа ни било није.

Па њему буди љубав до века,
нек време тихо ко река тече;
ја ћу из прикрајка, из далека,
сањати наше априлско вече.

Писана реч као огледало душе

Расточена између безчеловечности,
имагинарних вредности и сурове
реалности, где човекољубље постаје
шеретлук мизантропа и резил у очима
ђидија, поезија попут феникса
покушава да се уздигне изнад
бесмислени, неморалних вредности.

Као пречиста суза отргнути из душе,
као сироче мало остављено на
маргини интересовања, поезија
покушава да пронађе уточиште и
топле скуте у овом хладном,
трауматичном свету.

Писана реч као огледало душе, као
исповест пред Богом, проналази свој
топли кутак у удружењу песника
Србије.

Ово капитално издање" ПОД ИСТИМ
КРОВОМ 2" окупља одабране,
даровите песнике српског песничког
миљеа.

Читајући ову јединствену књигу
спознаћете сву лепоту архаични и
савремених израза као сведочанство
једног времена.

Топле препоруке.

Драгојло Јовић, Крушевац

РЕЧ ИМА СНАГУ

Поштовани пријатељи,

Задовољство ми је да се налазим у овој, другој по реду, књизи песама **ПОД ИСТИМ КРОВОМ**. Задовољство је тим веће што су на страницама ове књиге своје писање исказали истински љубитељи лепе писане речи, они који поезију љубе, стварају и имају смелости да је другима ставе на пиједестал за оцењивање.

У суштини мишљења сам да саме оцене и нису толико важне колико спознаја да још има људи који воле поезију, који је пишу и шаљу широј читалачкој публици. Без такмичарског заноса, на истим таласним дужинама, и сам запишем по некад и по нешто, што ми се учини занимљивим за тај тренутак, за неко сећање или пак неко предосећање.

По вокацији, песници су у души велике луталице, луталице кроз прошлост, луталице кроз мисао машту и кајање, кроз пројекције будућег, кроз понирање пре свега у своју а потом и душе оних који воле да прочитају лепу песму или бар један стих. Некад је и један стих лековит и благородан.

Нама са ових простора је Бог или природа или пак „кућа на сред друма“ определила да морамо брже и мудрије да мислимо, брже и мудрије да стварамо, а да се само на нама својствен начин сналазимо са речима и делима како би опстали.

Вазда је у нашем народу било оних који су оштрицу својих мисли преносили на папир и посредно или непосредно давали смернице другима. Некада је било храбро и помислити, а камо ли написати. На срећу било је и једних и других, па нам је поезија и сваки други облик писане речи богат као ни у једном народу. Верујући да смо народ неисцрпне енергије која у себи носи прогрес за читаво човечанство, морамо писати даље. То нам је обавеза. И једна написана реч, па макар и ружна, боља је од не написане. Зато је и смисао овог часописа да подстиче младе да читају, да пишу, да објављују и да се никада не устручавају да кроз песму или други облик писане речи искажу своја осећања из било ког доба узраста, младости или старости. Реч има снагу ослобађања од свих стега и притисака, изречено или написано, подељено са другима је већ пола учињеног посла. За себе и за друге.

Зато, поштовани пријатељи, прочитајте ову збирку, нешто ће вам се свидети, много неће, али и то што неће имаће поуку за вас и вашу душу. Добро вам здравље и храбро са оловком у руци запишите своја осећања, трептај своје душе...

ЗЛА ВРЕМЕНА

Зла времена намножила хуљу
Незнање се као коров шири
Склонише се умни и паметни
Да пропусте безбожнике, руљу.

Време глође све што ваљало је
Безбожје се множи немилице
Мили Боже помози нам сада
Можда више не треба никада.

На раскршћу два супротна света
Доброти се руга људска злоба
Чини јој се да је дошло време
Да доброти затре се и семе.

Само вера у још једно сутра
Може вратити осунчана јутра
Од светлости и сјаја доброте
Нечастиви беже од голготе.

Још времена мало остало је
Да се човек врати исконскоме бићу
Да из душе ђаволе протера
И вазда се радује Христовом крстићу.

Зла времена намножила хуљу
Ал' ће борба бити непрестана
Корову се на пут стати мора
Васкрсење је мисија Христова.

Љубодраг Обрадовић, Крушевац

НА ПОЧЕТКУ...

Пред Удружењем песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу је нови издавачки пројекат “ПОД ИСТИМ КРОВОМ”, који је покренуо проф. мр. Бранко Мијатовић. Он је и уредник друге песничке књиге под истим називом, са поднасловом “ПОЕЗИЈА 2.” која је пред Вама. Надамо се да ће овај подухват потрајати и да ће се реализовати под истим именом и у времену које долази...

Увек је изазовно започињати нове амбициозне песничке пројекте... А ми данас Поготово данас кад је дошло време да “поезију пишу сви”, а све је мање читалаца. Зато смо и одлучили да понудом квалитетне поезије у овом пројекту подстакнемо тренд читања.

Јер писање само за себе, за своје фијоке и сујету, неће донети ништа добро... Тај искорак пред свет читалаца, у њихово срце и душу, је онај кључни скок који поезија мора да учини да би преживела и да би “мењала свет”...

Трудили смо се да избором песника, учесника у пројекту, ту идеју да књиге треба да буду добре и квалитетне да би биле читане и остваримо. Замислили смо да у овој и свакој нашој будућој књизи у едицији “ПОД ИСТИМ КРОВОМ” буде заступљено 20. песника, који квалитетом своје поезије, по нашем мишљењу, то заслужују.

Одлучили смо да Вам представимо и чланове редакције: Проф. мр Бранка Мијатовића, Јовицу Ђорђевића, Драгојла Јовића и Љубодрага Обрадовића, са краћим освртом и по једном песмом. /Драгојло, као учесник има 4. песме./

Да ли смо на правом путу, да ли нам је као издавачу покушај добро промишљен и осмишљен, Ви читаоци ћете то најбоље проценити и оценити...

КАД ЗАИГРА МЕЧКА

Заиграће мечка и пред кућом твојом.
Нико од те игре још побегао није!
Зато, одиграј тај плес с животом,
нека те истина заврти смелије...

Ако још виолина засвира
и девојка с чежњом запева
песму која у срце дира...
Знаћеш, жаљењу места нема.

А кад мечка заигра на прагу твом,
знаћеш: Врти се чигра,
за лет у космос.

Ако се душа тад узнемири,
што славуј у ноћи песму слаже,
мораћеш и ти да се помириш:
Све лепоте једном пролазе!

Док бол у срцу сева,
а филм живота се врти,
знаш, то поток жуборећи пева,
а снови су пред ветром прострти.

Све се сад убрзава
и ништа као некад није.
Још те сан само спашава
и вино ако га попијеш.

Много си хтео,
много започео.
Живот један цео,
сањајући си провео.
А снове остварио ниси.
Ретки их остваре.
За старо гвожђе ти си!
Изазови су за нове сањаре.

Сад мечка за тебе игра,
док циганин у бубањ бије.
И знаш, живот се лако проигра.
Добро је, ако се успут љубав открије!

Важно је, да успомене светле,
да минут живота ниси проћердао...
Ако се понекад и саплетеш,
кад устанеш, није ти више жао.

Заиграће мечка и пред кућом твојом.
Нико од те игре још побегао није!
Зато одиграј тај плес спокојно,
нека те истина заврти смелије...

ЕСЕЈИ, ПРИЧЕ, ПРИКАЗИ...

Андреја Ђ. Врањеш, Сремска
Митровица

ДАЕНУНЦИЈАНТ

Зоран, дјечак њежне конструкције, плавушан, скоро кахектичан остајао би послје наставе да ћућори са учитељицом, тихо у углу учионице. Дознало се да реферише шта је чуо, видео, о чему се причало, каква је атмосфера. Чинио је то добровољно, са еланом, видјело се да је био у том свом огавлуку најбитнији, у другим пословима и задацима није могао досећи просјек, вјечито љигав, такав је остао до краја живота. Прошле су године када је скоро на њега у градској вреви ударио Марко, школски друг, ваљда се случај тако намјестио једног мајског пријеподнева, послје свих сјећања и заборава, десило се то ненадано у уском пролазу близу Бегове џамије.

Зоран је био већ дуже вријеме власник аутоотпада на периферији Сарајева, од некога је чуо. Истина је да људи могу да се још као дјеца препознају какви ће бити одрастањем, ако тада остану означена као рђава. Ништа их не може промијенити, скренути са њиховог прљавог пута. Живот им је „просперитетан“ на пословима који то и нису, обично су то сумњиви хипотекарни и други трансфери гдје је криминал дубоко увукао пипке, јер такви ништа ни не могу да раде, гдје год је потребно знање и поштење. Зорана су се озбиљни, честити, клонили, а ако би се којим случајем срели, одглумили би срдачност, чекајући тренутак да измакну, тражећи неки какав такав изговор, проклињући касније тај тренутак и то мјесто јер Зоран је био опасан човјек. Новац, лагодна позиција, низак праг толеранције су три параметра које човјека дефинишу, ако дода необразованост, то је онда све битно потребно за моћ без контроле. Марко, професор математике, тих, окренут себи и породици, живио је обичан живот у околностима у којим се већина бори за мјесто под Сунцем. Угледао је Зорана у тренутку телефонирања видјело се да је био видно егзалтиран, облио га је у моменту хладан зној којег осјети по цијелом тијелу како се шири. Сјетио се дјетињства, школе коју је волио, Зорана, као нечег што и јесте ружно, што се носи у сјећању као дио живота на који не можемо утицати својом вољом или наканом. Некима се заломе да им најљепше године покваре одвратни љепљиви типови, које судбина нанесе у живот, као поплава која све оно што је прљава са собом довуче однекле, чини се сав смрад овога свијета и остави га ту баш испред наших очију да загади некада лијепо мјесто које се толико вољело. Марко је затворио сјећање, заборавио моментално Зорана, погледао у сунчан дан и пожурео нагло као убица када бјежи са мјеста злочина негдје у непознато. Изгубио се брзо да га овај не примјети. Шмугнуо је за несијећање у гужви једне од познатијих сарајевских четврти.

УТЕШНО ПИСМО

Данас после толико година нађох избледело, обичном оловком написано писмо познанику, којег је некад уцвељени песник оставио оцу, не знам само због чега њему? Писмом се Изет Сарајлић, аутор многих песама и оне најпознатије чији стих су рецитовали чак и радници Сарајевске градске чистоће, „МАЛА ВЕЛИКА МОЈА, ВЕЧЕРАС ЋЕМО ЗА ЊИХ ВОЛЕТИ“, обраћа експедитивно, након прочитаног рукописа, кратко као што треба песник (не)песнику, искрено, без сентимента. Знате млади колега Ваша поезија више личи на памфлет него на уметност. За песника је најважније да се песником роди, остало је рад, надградња, те му даље приповеда, сваки човек је за нешто талентован, па да и он несрећник треба да пронађе себе у том другом, да се мане поезије коначно већ једном, да она није за њега, да поезија већ одавно није ин, да има много паметнијих и уноснијих послова. Толико је Кико уложио напора да преусмери умишљеног, да га је овај замрзио мржњом каква у природи и друштву није таквом примећена. Даље не бих препричавао написано, само бих се надоградио. Ако желимо бити прихваћени у разним околностима и ситуацијама, онда будале морамо величати у геније, гадне називати лепотанима, кукавице херојима, непоштене поштемим, нераднике вредним, све супротно од онога што они јесу. Да ли је тако увек требало, морало, вероватно јесте, јер је човекова природна потреба да му се ласка, да му се не каже у лице што се стварно мисли о њему, ко то није у стању, или не може, свесно срља у пропаст, али ипак постоје они који воле рећи идиоту да је идиот, да ли је то глупо, јесте али је величанствено. Браво Кико. Свака ти је на месту. Смотах писмо најпажљивије и оставих га као бог зна какву вредност, за будуће нараштаје.

ДЕФЕКТНОСТ СУШТИНЕ

Кад нестанак савјести профункционише прећутно нормативно, када не јединка, већ већа група понашањем и ставовима оде супротно од једино исправног. Када историјски нормално постане абнормално, када сила повриједи разум, када је доведен у питање смисао. Када се увјерава у увјерено, остане се и без вијере и без увјерења. Када се у лице лаже искрено, стање је кад не постоје правила, онда су немогуће и могуће ИСТО.

УМЕТНИКОВА ИНСПИРАЦИЈА

Често се поставља питање шта је инспирација у стручним и мање стручним круговима. Широк је обухват уметничког стварања самим тим и поимање инспирације. Можемо се сложити да је потенцијално све инспирација ако нађе властиту идеју. Може то бити опсесија, везаност за нешто или некога. Различита стања инспиришу : Бол, патња, љубав, туга, радост итд. Некад су инспирација песницима биле музе, љубавнице које су имале божански карактер. Жене су као инспирација одређивале разумевање историјског тренутка гледано кроз призму подударана уметничког и реалног. Па ипак најчешћа инспирација у уметничким делима јесте љубав. Некад је то она прагматична без емоција, некад узвишена платонска, недокучива младалачка, или чак љубав која поприма димензију патолошке везаности. Али уз инспирацију уметност мора имати високе циљеве. Резултат уметничког рада је дефинитивно ЛЕПОТА, без ње уметност је вулгарни покушај стварања непризнатог. Важан је с тога и критички однос, ако је недоречен, уметничко делање нема дефинисаних смерница, не може се сагледати суштински. Уметничко дело би се требало сагледавати квалификовано одговорно. На жалост критици уметничких остварења се приступа често површно, тако имамо појаву да се пише оно што се и не мисли, вештачки се врши прилагођавање дневним приликама и потребама како би се дело приказало вредним са непостојећим квалитетом, што треба да одговара некоме, отуд појава, лажних награда, лажних уметника и лажних остварења. Што је сигурно, уметност високих циљева ће јасном лепотом опстајати увек пленећи пажњу познавалаца. Инспирација ће остати хетерогена што не ће довести у питање егзистенцију уметности, већ ће је учинити још лепшом.

Данијела Јевремовић, Крушевац

ВЕЛИКО СРЦЕ

“Недо, Недо, ти опет носиш тог дебелог медведа! Већи је за главу од тебе! Пашћеш заједно са њим”, виче деда, а крај усне му дрхти од среће и радости што види Неду после дужег времена!

“Није он дебео, он је само мало буцкаст”, љути се Неда.

“Ма међед је то велики и страшни, кога се сви плаше”, смеје се деда и милује Неду по коси.

“Није то међед, он је добар и зове се Срећко”!

“Па јесте Срећко, кад има моју унуку за најбољу другарицу”, каже бака и узима Неду на крило, а Срећка ставља на столицу поред, као почасног госта.

“Шта желе да пију Срећко и Неда? Сок од вишања за Неду, а медовача за Срећку”, шали се бака.

Тако је Неда расла са Срећком. Имао је своје место за столом и своје место за спавање. Никада се није одвајала од њега. А онда је дошло лето и Неда је отишла са мамом и татом на море. Срећка је по први пут оставила самог. Желела је да буде велика. Ко још носи медведа на море, мислила је у себи?!

Срећко је туговао на полици изнад њеног кревета. Тако је желео да пође на пут са њом. Зашто јој одједном сметам, питао се Срећко? Чуо је од других играчака у соби да девојчице брзо одрасту, заљубе се, почну да се шминкају, и баце у неку фиоку или подрум своје лутке и плишане играчке. Он није желео да поверује у то!

Неда је на мору уживала, купала се, сунчала и потпуно заборавила Срећку. Једног дана у великој радњи пуној играчака пажњу јој је привукао мали, плишани меда, боје чоколаде. То је била љубав на први поглед. Измамио јој је осмех и узео срце истог тренутка.

“Мама, молим те, купи ми овог меду”!

“Па, зар ниси рекла да више не желиш играчке”?

“Јесам, али овај меда ми се много свиђа. И тако је посебан. Мали и плишан”!

И меда је купљен. Дала му је име Чеда. Меда Чеда и мала Неда, како то лепо звучи.

Донели су га кући с мора. Имао је дивну, плаву машну. Срећко је из прикрајка гледао како Чеда заузима његово место, прво на јастуку, а онда и у срцу. А он је скупљао прашину и по неку сузу у оку. Више му није приличило име Срећко.

Једне вечери мама и тата су затекли Неду испод стола како јеца и гуши се у сузама. У једној руци је држала Срећку, а у другој Чеду.

“Мила, зашто плачеш? Шта се десило”, питао је забринуте тата?

“Мама, тата, он је био тако тужан што га више не волим”, ридала је Неда. “Ја сам тако лоша, ја сам га оставила, ја сам”...

“Не, ниси Недо. Ти имаш велико срце у које може да стане цео свет, је л’ тако?! И тата, и ја, и бака, и дека, другари из школе, и Срећко и Чеда. А и онај дечко са плавим очима”, тешила је мама.

Неда је на помисао о плавим очима престала да плаче и осмех јој је заменио грч на лепом лицу.

“Да, мама, ја имам велико срце”, понављала је Неда.

Те ноћи мама је затекла Неду како мирно спава, а на лицу јој је титрао блажени осмех. Срећка и Чеду је ставила на јастук поред себе, чврсто решена да још увек жели да буде дете.

Радован Синђелић, Шабач

У МАВРОВОМ ВИНОГРАДУ

Враћао сам се из Мезића те вечери. Звали ме да помогнем, бела кобила газда Митина није могла лако да се ождреби. Уз Божију помоћ све се добро завршило. Не могах одбити част и вечеру. Пођем кући пречицом, нисам се плашио мада се поноћ ближила. Мој белац неће да скрене са колског пута. Узјогунио се и ни макац са цесте. Њишти, отима се, сева очима...

Ноћ беше ведра, месечина као дан. Било је још два сата до поноћи. Рачунам, брже ћемо стићи кући преко њива колским путем кроз шуму и ето нас у нашем воћњаку, нисам ту врата затворио кад смо кренули у Мезиће. Вуче коњ улар на своју страну, пас ћути и гледа. Жмиркају звезде. Протрчаше две јаребице недалеко од нас кроз шипражје. Донесе ветрић мирис из Мавровог винограда. Одједном пожелех бар једно пуце тог чувеног црног мирисног грожђа каквог нико није имао у нас осим Мавра. Он ми рече јесенас, кад смо телили краву код њега, да увек могу да узмем колико год хоћу грожђа. Коњ опет затеже улар, неће за мном. Пулин ћути и гледа. Пустим улар и коњче откаса пут нашег села. Двоумио сам се шта да радим, да ли да одем до винограда, мирис грожђа беше тако јак и примамљив и тако ме је нешто силно вукло да уберем бар један грозд. И тако ја ипак кренух тамо уместо да послушам здрав разум и продужим цестом кући. Пође верни пулин за мном уз брег. Нигде никог, косци су се одавно вратили кућама, мирише покошена трава, шушкају у честару куне и ласице. Стоји на стричевој њиви старо страшило, на шеширу му гачак, осматра околину. Пун месец се спустио ниско на кров Маврове колибе. Злати јој се кров покривен трском и на сљемену мирује петао ветроказ. Њише се кофа над бунаром. Испред колибе раширила трешња своју раскошну крошњу, по гранама поспали дивљи голубови. Са пута убрах грозд. Видим на ђерму стоји фазан. Окреће се час на једну час на другу страну. Откидох пуце и бацих пулину, он га не узме, одмакну се од мене. Сетих се како сам некад ноћивао са дедом у нашој колиби поред Засавице и како су то биле дивне вечери. Хукну кукувија. Одлете фазан са ђерма.

Из колибе изађе жена и пусти ведро у зденац. Из сенке бреста се појави црни коњ и приђе јој. Скиде она кошуљу и баци на траву, извади ведро. Ја се прекрстих. Помислих да ми се нешто привиђа. Приказе не нестаде. Ни једна од Маврових кћери ни у лудилу не би се смела искрасти ноћу да лута около нити би ноћила у шуми.

Склоних се у сенку огромног јавора. Зажалих што сам дошао. Витка, светлокоса млађа жена је захватала воду из ведра и умивала се. И мој пулин је приметио. - Ајмо кући: шапнух му. Не знам шта ми би али погледах поново ка бунару. Та жена ми се учинила познатом. Погледах боље - ковачева Ана, црна јој мајка, куд се смела искрасти од онако опаког човека и ситне деце... Из колибе изађе Мавар, приђе јој, даде јој неки бели пешкир. Нешто су разговарали. Он је био удовац, знали смо да живи са неком госпођом из вароши али ово није била она.

- Куд ме ноћ овамо нанесе: вајкао сам се... Он јој је нешто говорио и показивао руком на кладенац. Његов коњ се нагну над воду и зарза. Жена просу ведро на белу брескву. Пас ме лизну по руци. Гледао ме је својим паметним тамним очима као да ми говори да што пре одемо са тог места. Чу се у даљини ћук, његов танак, ви сок гласић прелете долину. Нека мени непозната птица му одговори продорним писком. Пас начуљи уши. Учини ми се као да птице једна другој нешто

говоре. Налете неки ветар, прође мимо нас и ја се стресох од језе. Помислих шта ако је Мавар повео једног од својих паса, оних црних крволочних дивљака који само изгледом подсећају на птичаре, не лају, тихи су и подмукли... Пођосмо назад. Полако, корак по корак, пазећи да не станем на какву суву грану те да њен пуцкет не одјекне у ноћи и не стигне до винограда. Куче је трчкарало преда мном, сваки час се освртао да види да ли га пратим. Бацих грозд у склад. Из шибља прхну птица и нестале међу јелама. Нека крупна птица тамног перја, учини ми се млад тетреб али они нису тако лагани и хитри нити могу да лете високо. Погледах у крошње старих борова и не видех ништа. Звезде су трепериле на далеком модром небу. Од откинутог пуцета остао ми је црвен траг на шаци. Захваљувао сам богу што нас Мавар није опазио. Уплашио сам се и себе и ове ноћи и тмине ових старих шума. Ко зна ко још иде ноћас овуда. То је био последњи пут да нисам носио пиштољ. Да ме је Мавар открио, не знам како бих се оправдао пред њим осим да кажем истину, а ко зна да ли би он у то поверовао. Рекох себи да више никад нећу скретати са пута ноћу и трудићу се да се за видела вратим кући. О овоме што сам видео нисам мислио ником ништа рећи. Мало помало изађосмо на чистину и дођосмо до првих кућа. Ковачева кућа задња у селу. Он стоји на капији и пуши. Претрнух. Пун месец се спустио ниско, обасјао му цело двориште. Гучу гугутке пренуте из сна. Мауче нечија љутита мачка. Он ме поздрави. Каже ми, малопре се вратио са реке. Нуди ме рибом. Прича како су он и таст синоћ запели вршке и вечерас их затекли препуне. Знао је да мој деда воли рибу и одвојио је два шарана за њега.

- Ситну рибу смо одмах пустили: рече ми:,

-нећу да ловим више него што ми треба.

Мада сам био петнаест година млађи од њега, ковач је радо причао са мном и увек би он заподенуо разговор. Искрено, ја сам га се помало плашио. Погледах у двориште, кад тамо његова Ана на трему чисти рибу. Јасно сам је видео наспрам месечине и светлости која је допирала из куће. Два мачке седе поред ње и чекају свој део. Око њих кружи ковачев велики стари мачак чувени Рундо и нестрпљиво мауче. Ушивао сам му главу и трбух јесенас кад га је Милов вучјак унаказио. Морали смо му на силу дати ракије да га ошамутимо јер се није дао држати. Причао је весели Миле како је пас напао мачка из чиста мира и отерао га на тарабу. Он и ковач су седели на Миловој тераси. Мачак пошао за газдом. Није хтео на плоту мировати већ је поново скочио у авлију и ту је настала битка из које се мачор није хтео повући. Једва га ковач отео из чељусти разјареног вучјака. Кер га изуједао по рукама. Миле је устрељио пса јер се плашио да је побеснио и да ће напасти децу. Волио сам тог Рундицу. Често се он сунчао на каменој огради и увек би ме поздравио мауком кад бих ја пролазио поред њиховог дворишта. Вечерас ме није приметио. Газдарица му баци комад и он га у лету ухвати па однесе под ћул. Најстарија њихова девојчица донесе кантицу воде са шаранима. Поред ковачевих ногу пружио се њихов бели пулин. У прозору светли лампа, чује се граја млађе деце. Две ћерке и два сина помислих, благо ковачу. Кад мало одмакох, прекрстих се поново питајући се кога сам ја то заправо видео тамо у винограду. Огреших душу ноћас два пута. Код малих врата крај клупе чекао ме је мој пулин. Са клупе је извиривао на пут наш жути мачак. Дед је седео под јабуком. Ставих ведрицу са рибом на сто и извадих зарађене паре. Рекох му да је све, хвала Богу, добро прошло.

ГАВРАН

Враћали смо се из винограда колима која беху натоварена грожђем. Старе таљиге је вукао Шарга, вранац љубимац Марковог деде. Нас двојица смо ишли поред запреге и разговарали. Мрак је полако падао, прве звезде су се рађале на модром небу. Са нама је ишао и Марков пас пулин Ђуле који је сваки час заостајао, завиривао у густиш дуж друма, њушкао по живицама... Спарину летњег дана заменила је вечерња свежина и однекуд из старе букове шуме појавио се лаган ветар. Марко погледа у модро небо и рече да ће бити ноћас кише. Корачао сам

замишљен и држао улар у руци кад одједном коњ стаде. Испред нас мирно и достојанствено је прелазила пут куна златног крзна. Кад она нестане у густу врежа дивљих јагода, пулин пође опрезно за њом али се брзо врати. Пун месец се узнео високо изнад столетне шуме борова. Њена огромна стабла чинила су ми се у овом мраку попут дивова који са луком и стрелама чекају путнике намернике. Ни по дану није пријатно проћи том шумом којом и тад владају тама и хладноћа и кроз чије се густе крошње тешко пробијају сунчеви зраци. Некад сам по тој шуми са дедом трагао за лисичаркама. У даљини иза нас, хукну ћук. Нешто га је уплашило. Огласи се само једном упозоравајући птице. Осврнух се и видех како брзином муње лисица претрча цесту иза нас па појури по кошеном ливаду и нестане је негде код задњих садевених стогова. Шумели су црвени јасенови које је некад давно неко посадио уз пут. У њима су била празна гнезда. Чворци су ноћивали по виноградима. Шуштала је сува кукурузовина, били смо близу села и Ђуле нас напусти, пожури преко чистине кући, коњ зањишта. Марко је грдио издајцу. Залепрша крилима сова изнад нас и неколико њих захучаше у близини договарајући се за поноћни лов. Видели смо пред собом светла села, црквени звоник и ветроказ на ловачкој осматрачници. Ја се сетих како је отац причао пре много година кад је ујак умро да је пошао у друго село трактором за који је закачио приколицу и у њу натоварио столове и клупе. Кренуо је чим су му јавили, око пола два ноћу и прешавши пет километара већ је био недалеко од Орловца кад се окренуо...И видео је да у приколици седи жена са дететом. Отац се уплашио но наставио је да вози. Код првих кућа поново се окренуо и поново их видео. Трећи пут се осврнуо пред ујаковом капијом, али жене и детета не беше. Не знам зашто ми је та прича пала на памет баш тад. Из мисли ме је пренуо Марко који је гунђао машући рукама. Изненадих се кад видех гаврана како мирно стоји врх једне корпе пуне грожђа. Муње су севале у даљини, невреме се ближило. Рекох Марку да не дира птицу. Беше то крупан гавран сјајних очију, великог кљуна, перје му се сјајило посуто месечином. Ђутао је и гледао нас. Код првих кућа птица одлете на јасен у баба Натином дворишту. Звоно са торња зазвонило је само једном у тај мах. Познах лавез нашег Ђула. Пред мојим двориштем је стајао и свађао се са мојим мачором Шандором који га је мирно посматрао са високе ограде.

ПРИЧА О ЖИВОЈИНУ

Освануо је 16. март, година 1946. Јутро мирише на пролеће. Снег окопнио само га понегде још помало има. Јокин петао се пробудио први па побунио и осталу сабраћу по комшилуку. Његов први кукурик ме је пренуо из дивног сна. Сањах да сам код моје куће, отац и мати послују по дворишту, браћа још нису устала, вратила сам се у детињство. Прекиде се сан, нестане мириса боровине и мокре траве, устадох. Моје кћерке су још спавале загрљене у очевом кревету. Из кујне се чуло шумно дисање нашег деде. Отворих врата. Сунце је излазило споро, помаљало се са друге стране реке иза босанских планина где беше свило своје гнездо. Помислих како ће оно прво да обасја мој родни крај, семберска поља, оранице, ливаде и подмуклу реку, а онда ће кренути овамо на мачванску обалу. Огрнух се марамом и пођох му у сусрет стазом кроз двориште па у воћњак где су испошћена црна стабла шљива и јабука стрпљиво чекала да се огрију. Застадох на пола пута питајући се та куд сама то кренула, босе ноге у папучама, а на мени само вунена марама. У Јокином воћњаку видех на врху највишег багрема велику врону. Кад ме виде она размахну крилима и одлете ка црној шуми борова. "Лош знак- помислих - , а Јока треба да се породи ових дана. Нигде никог само сунце које је попут велике беле птице ширило своја крила и ја. Ипак кренух напред ка крају нашег воћњака. Он беше ограђен плотом. После десетак корака угледах у Јокином воћњаку неку жену како нешто ради сагнута под јабуком где је Јока претпрошле године сахранила своје мртворођенче. Неки глас ми шапну да се одмах вратим у кућу али нешто јаче од мене ме просто гурну напред ка дрвеној огради што је раздвајала наша имања. Погледах боље кад тамо моја јетрва

Јованка копа неку рупу у земљи. "Ехеј сестро шта то радиш?" - упитах ухвативши се рукама за смрзнуте дрвене летве. Она се окрену али не рече ништа и настави да копа. Опазих поред ње замотуљак. - Боже да јој није опет дете умрло?- прошаптах. Некако се пребацих преко ограда па полако дођох до ње. Ситно бледо дечије лице вирило је из прња у које га је умотала.

- Кад си се породила?- упитах је.

- Ноћас - каза она кратко - ,јутрос је умрло...

Загледах се у дивно дечије лице, у прекрасне дуге трепавице и румена усташца и прекрстих се. Ето Бог неком даје не жали, у Јованке четири кћерке и четири сина, а у мене само две кћерке. Хумка скоро беше готова кад ми се учини да се мала уста померише. Узех замотуљак у руке да не лежи на хладној и мокрој земљи. Било ми је жао малог роба Божијег. Једна суза ми кану на дечије лице кад оно одједном отвори очи и затрепта.

- Јованка- вриснух-, па дете је живо!

- Дај ми га овамо и бежи кући: рече она неким уморним гласом и некако ме чудно погледа.

- Не дам дете - рекох - дете је живо, види га како трепће луда жено...

И тад вођена оном истом силом која ме је то јутро пробудила и довела овде у овај воћњак потрчах ка пролазу у њиховом плоту, чврсто стежући мали замотуљак појурих колским путем ка мом дворишту па право у кућу. На вратима се сударих са дедом. Он ме зачуђено погледа, а ја му рекох у једном даху :

- Јока се јутрос породила и мало пре хтела да закопа дете под јабуком, мислим да њен Веселин ништа не зна, ја зграбих дете и донесох га овамо. Она има осморо деце и стално је говорила да јој више деце не треба, а кад сам је ја питала да нам да једног од синова да и моја деца брата рођеног имају она није хтела. Пружих му новорођенче. Деда узео замотуљак, стави га на сто и распови. Дете се сасвим разбудило, подигло ручице па их помера горе доле.

- Дечак- рече деда.

- Да га узмемо нама ? упитах.

- Јашта него ћемо га узети, ако га вратимо њима може му Јованка опет наудити. Не да њега деда ником то је пети унук мог покојног брата рођенога, мог Сретена. Пробудише се деца, дођоше до стола.

- Шта је то деда? упита старија Катарина .

- Донела вам мати јутрос брата: весело рече деда

- Благо нама! :каже мала Марија и љуби дечију ручицу.

Зачу се нека граја из Јованкиног дворишта.

- Трчите децо одмах до нашег кума Славка, кажите му да одмах дође овамо, идите преко башче - рече деда.

Обукоше се деца и отрчаше. Деда покри дете кожухом.

- Да се неће Веселин љутити што смо узели дете ? упитах.

- Лако ћу ја са њим, није он зао човек, она је ово кришом од њега урадила, не би он дао живо дете да несретница закопа, али морамо му рећи истину.

- Види ти њега како је ружан сто година поживио и сретан био - радосно је тепао деда детету мазећи га по глави. Наложити снахо ватру да нашег малог сретника загрејемо. Кумова кућа беше близу. Деца нам се брзо вратише. Катарина дотрча прва, уђе у кућу, чучну на праг па рече тешко дишући :

- Марија казала куму да смо добили брата, кум рекао да се зове Живојин. Ето њега и Марије иду полако, а ја сам дотрчала да вам кажем шта је урадила. Није те деда послушала, ти си рекао да само кажемо куму да одмах дође до нас, а брата да не помињемо. Не знам шта јој би да те не послуша.

- Нека кћери, нека, то је њој сами драги бог дошапнуо шта да каже нашем куму- весело је говорио деда једнако гледајући у дечачића који је шарао около својим плавим очима.

- А ти снахо - обрати се деда мени - пођи де до Веселина, зови га овамо да поразговарамо, ако бог да даће нам детенце, ако неда биће он и наш и њихов, а сам ће се приволити дому који му је суђен.

Ја одох до девера са великим страхом у срцу, нађох га поред чесме како се умива. Рекох му да га тражи мој свекар, а он ми рече да ће доћи касније.

- Црно ми је јутро освануло моја снахо,- рече добри Веселин- јутрос се Јока породила но детенце је рођено мртво. Није ми ни дала да га видим, каже ми она да је боље да га не видим, да га не запамтим... Е да је бог дао, да је поживео, па да су га и Цигани украли само да ми је жив мој синко, овако оде ми анђелче моје... Ја клекнух пред њега, а он ме ухвати за руке и подиже питајући ме шта ми је. Рекох му све, целу истину, и како ме је њихов петао јутрос рано у цик зоре пробудио и како ме је нешто навело да одем у наш воћњак и како сам тамо видела Јоку и шта сам урадила... Веселин баци пешкир на камени зид чесме па ме поведе мојој кући јер су се мени ноге одузеле, а нада да ће ми дати дете неповратно се угасила. А тамо у кући већ дошао кум па је седео на кревету и држао у рукама бебу. Моје девојчице селе поред старог кума, блистају као два сунца. Свекар понови моју причу, а Веселин приђе детету, узме га, погледа, пољуби га у чело па приђе мени и рече:

- Хвала ти снахо одавде до неба што си мога сина сачувала. Ево ти дете да ми га чуваш, да га одгајиш ко свог рођеног. У тебе је срце племенито, а ја се бојим да му рођена мати може штогод нажао учинити. Некад жена кад се породи неко време и не зна шта ради као да не расуђује добро и разумно. Ја ћу њој запретити, а ти нам немој бранити да га виђамо и да буде и код нас и код вас. Кум извади велики дукат и стави дечаку у повој, ја се зачудих где нестане она прљава закрпа у којој сам дете донела, а онда препознах дедину кошуљу у коју је он дечака умотао.

- Хвала синко - рече мој свекар Веселину - ја сам тебе одувек од све братове деце највише волио. Он имаде вас дванаесторо, а ја само мог Војина па и њега прошле године бог узме. А од твог оца сам тебе као најмлађег тражио, а он те није дао, није могао ни он ни мати твоја да се одвоје од тебе.

- Нек нам је жив и здрав и сретан кумић Живојин - рече стари кум дижући чашу вина коју ми је насула Катарина -,нека живи бар сто година па и више од тога, нека га срећа прати, нека га добро здравље служи, нека га се злотвори клоне, нека невоље од њега беже, куд год ходио добро доносио, шта год радио све му од руке ишло, дабогда му се радовало и мало и велико чељаде и птице и бубице и животиње га волеле, сретан био, сретно се оженио, сретну децу породии, дочекао и унукe и праунукe и њихову децу у срећи, здрављу и весељу. Толико од мене, а још више од бога му добра желим. И тако Живојин по правди бога оста код нас и одгаји се уз помоћ и по вољи мајке Божије, сретног дана и божије промисли и беше најсретнији од све браће и сестара.

Написано по сећању деде Живојина Петровића из Клења, а на основу казивања његове стрине Ане

Јарослав Комбиљ, Врбас

ЈОШ ГА НЕМА НА ДРВЕТУ

Никола са женидбом баш и није журио. Родитељи су му, за оно доба, били релативно имућни, па је могао себи да дозволи лагодно момковање. Наравно, у оно време је било кафана, где су поједини момци умели да нађу своје пристаниште, али већина се дружила на прелима која су се одржавала по приватним кућама. Ту се плесало, певало, помало попило, помало волело, ретко кад споречкало, јер су се окупљали међусобно познати момци и девојке.

Међутим, све има свој крај, па и време нехаја и лудовања. По повратку из Армије, већ у двадесетишестој години живота, Никола се одмах запослио, а недуго затим и оженио, осам година млађом девојком. Како то већ бива, одмах су дошла деца, па мукотрпно кућење. Стицало се једно по једно, мало по мало... Никад нису имали чиме да се размећу, односно, како се то каже, никад није било хлеба за бацање. Међутим, уз пуно одрицања, саградили су лепу кућу, уз велико двориште са цвећњаком и лозом, па гаража, мала радионица, шупа, плус башта од неколико ари, са воћем и виноградом.

Корак по корак, дан по дан, и живот прохуја у свакодневној борби за сутрашњицу. Тако, рекло би се у једном тренутку, схватише да је било шта је било, а да је њихова сутрашњица извесна... Управо то да је сутрашњица извесна, једино је неизвесно када, дало је повода познаницима да говоркају... Наиме, пошто је Николина супруга доста млађа од њега, кружиле су приче да су се већ намерачиле „муштерије“, које су ошавале да би се вредело ту „упаркирати“ после његове смрти, тим пре што је будућа удовица била добро држећа и деловала десетак година млађе него што јесте. Е сад, да ли је она остала добро „очувана“ захваљујући Николи, или јој је то дошло генетски, њима и није било важно.

Комшиница Јелена је волела да задиркује Николу, па би му, кад год би неки постарији мушкарац прошао мимо њихове капије, или застао поред дрвета на ћошку у непосредној близини њихове куће, на коме су качене смртовнице, добављала: „Богам, и овај се распитује за твоје здравље.“

Истине за вољу, и он је пре пар дана, савијајући иза ћошка, чуо једног рмпалију како, сам за себе, коментарише: „Још га нема на дрвету.“ Једино није знао да ли се то односи на њега или неког другог, кога очекују на дрвету...

СПАСИЛАЦ

У народу постоји изрека: „Први мачићи се у воду бацају“. Нажалост, били први, или неки потоњи, мачиће су стварно бацали у воду, односно канал или реку, не да их купају, већ да их подаве. Исто је важило и за кучиће. Кад је било једно пашче везали би му циглу око врата, а кад их је било више убацивали би их у џак или неку врећу, добро везали и фрљокнули што даље могу. Мада, било је и таквих који су их бацали у воду без ичега, што у крајњој линији не мења суштину, али је било грозно за гледање. Нарочито ако су то радила деца, која су се смејала док мачићи тужно мјаучу, одмичући низводно. Та деца су временом одрасла, а на шта су све била спремна...

Једног пролећног дана неки дечак је носио невелико куче да га баци у канал. Успут је срео Соњу, с којом је ишао у исти разред. После кратког разговора, кад је схватила шта њен друг намерава, Соња је решила да спаси куче и узме га себи, иако јој се у први мах баш и није допало. А дечак се није бунео, јер је и њему лакнуло што не мора да уради нешто што у дубини душе није желео. Испало је по оној народној: „Бриго моја пређи на другога.“

И тако, дечаку је лакнуло, али се Соња нашла на мукама. Плашила се да ће је родитељи грдити и неће хтети да прихвате придошлицу. Морала је да га крије. Кришом му је давала воде, млека и делове свога јела. Наравно, морала је и да чисти иза њега, што јој испочетка баш није ишло од руке. Назвала га је Џеки, ни сама не зна из ког разлога. После неког времена родитељи су видели да крије куче, али су се, иако невољно, помирили са тим да оно остане код њих. Џеки је одрастао, окружен пажњом и љубављу, па је постао јако привржено девојчици.

Једног летњег поподнева Соња је са другарицама отишла на канал да се сунчају. Са собом је повела и Џекија, сада већ одраслог црног мешанца кога је ономад усвојила. Другарице су у изливеном делу канала, у плићаку, још раније научиле да пливају, па су и њу наговориле да уђе у воду. Соња је најпре бојажљиво ушла у воду до колена, па на позив другарица и до појаса. Оне су је училе да плива најједноставнијим начином да се одржи на води - керећи, како су оне звале то назови пливање. Њој се то допало и девојчице су уживале брчкајући се у том плићаку. Није им сметало што су својом игром толико замутиле воду да је, како су говориле бабе из комшилука, било више муља него воде.

Међутим, пошто није познавала канал у једном тренутку је наишла на усек, где је заправо почињало корито канала, а вода била много дубља, па је почела да се дави. Њене другарице, занете игром, у први мах нису ни приметиле шта се дешава. Тек кад су спазиле да Џеки Соњу вуче за косу, а да она млатара рукама, схватиле су о чему се ради. Док су стигле до ње, она се већ докопала плићег дела...

Соња је по природи била прибрана и вероватно је спонтано одреаговала у тој ситуацији, али за њу и њене другарице Џеки је, самим тим што је реаговао у критичној ситуацији и покушавао да помогне, био јунак дана и постао љубимац тог дела насеља. За све њих он је био - спасилац.

Боривоје Бора Видојковић, Тићевац

ЗОВ ЗАВИЧАЈА

Висок, сувоњав, мало проћелав, али, види се, отмен и поносан, Богољуб Бранкић, застаде на сеоској раскрсници. Угаси ауто и изађе. Лагани ветрић му освежи лице и оно мало проседе косе баци на другу страну. Нервозно руком покуша да врати немирне и ретке праменове, али их ветар поново разбаца, па одустаде. Наслоњен леђима на ауто примети како му колена подрхтавају, не својом вољом. Покушава да их смири, али му ни то не успева.

Одустаде и баци поглед на околину. Све му изгледа тако познато, а ипак није тамо где жели да буде. А желео је да, после скоро двадесет година, види своју родну кућу. Као да иде кроз маглу и неки непознати тунел. Покушава да се оријентише.

Не сналази се још. Можда су за то криве и сузе што саме, без контроле, влаже црне зенице и крећу низ образе. Котрљају се и жестоко пеку и жаре лице и дотичу браду која све више подрхтава. Да, близу је, још неколико десетина метара, па ту са леве стране пута што води ка цркви и сеоском гробљу, ту је његова родна кућа. У њој се родио, у њој се родио његов отац Милисав, деда Првослав, кога још памти како седи на прагу старе куће, храни пилиће кукурузом, а они кљуцају из његове леве руке јер у десној држи лулу, а крај десне ноге, у хладовини полулитарска флаша ракије до пола испијена. Стари Солунац и ратник са седим, дугим и уврнутим увис, брковима, смежурана лица а бистрог и продорног погледа, увек је био спреман на шалу, смех, али и озбиљне и паметне разговоре и савете.

Колико му је само пута та громада од човека недостајала у оним тешким и неизвесним временима када су му отац и брат отети, нестали и када се неизмерна туга увукла у њихову кућу, њихова срца и душе. Колико је само пута долазио код њега док је студирао. Препознатљива шајкача коју је скидао само кад сече славски колач, улазио у Цркву и клањао се мртвима. Долазио је да га охрабри да учи, да за кућу и фамилију не брине. Сви су добро, само нека он учи. Богољуб га је послушао.

Учио је и касније постао добар адвокат. Сада је, после толико година, поново ту. У свом селу, у свом сокаку, близу своје куће, само још да је нађе. Оријентише се. Улази поново у ауто. Креће, али ауто иде, чини му се, све спорије, не слуша га. А њему душа титра и дрхти. Губи свест и чини му се све непознато. Иде у непознато. Нема с десне стране Маркове куће. То му је ујак. Мајка му се ту родила. Где је сада та кућа? Увек се из тог дворишта чула граја, вика и свађа деце око било чега, песма, и ту је увек свраћао, а они га радо примали. Сада је ту нека непозната зграда са нејасним стилом градње. Задрхта. Зар то може тако? Даха нема, а кнедла стеже грло, док тражи пут ка својој кући и место да се заустави. У грудима игра, титра, па стане и стеже све јаче и јаче, док очи сузе и магле вид. Ту, још мало, треба да се види онај стари дрен крај пута што прави хлад малој капији поред које је стари бунар што га је још првослављев деда са својом браћом ископао и сви га користили. Ту је хладна вода што реже грло а

разгаљује душу после тешког рада у пољу. Ништа се не чује. Гробна и мукла тишина. Ауто сам стаде. Угаси се. Укопао се. Не помера се с места. Ни педаљ даље. У Богољубу страх. Чини му се да га може дохватити руком. Креће даље пешице. Сав дрхти, тресе се, урлао би али нема гласа, само у себи. Нема капије, нема бунара, нема оног дивног младог воћњака што га је својом руком засадио када је добио посао као судски приправник. Кад је положио правосудни испит једна шљива је већ била родила, а кад је прву пресуду успешно окончао родиле су и трешње, брескве, крушке, јабуке и дуње. Ко ли их је брао све ове године? Кораца све тежи и тежи. Окови око ногу све више стежу. Срце се не смирује, скаче и бије све јаче и јаче. Бубни, тутњи, разједа и гуши. Какав је само мирис имала она липа. Ширила и лечила плућа, смиривала душу својом мирноћом и свежином. Испод ње је на, клупи, са комшијом Ђазимом дуго, дуго седео. Инжењер пољопривреде и председник Месне заједнице, комшија Ђазим, врло трезвен, пријатан и разуман директор пољопривредне задруге у селу, замолио је Богољуба да све спорове које има задруга води без накнаде. Он је пристао ради свих мештана села и околине и није уопште о накнади размишљао, пошто је ово изванредан крај за све пољопривредне усеве.

Лавез паса и високи зид. Трже се и врати у стварност. Прوماшио је. Није то тај пут. Нису то те куће. Нема ничег познатог. Нема ни Ђазимове куће. Нема воћњака ни дворишта. Нема његове гвоздене капије. Нема шевтелије, нема дрена чијих се црвених плодова још увек сећа. У глави нешто скаче, пробија лобању, па избија кроз сузе, а руке све више дрхте.

Зној са чела силази све ниже и ниже. Рука се стеже, колена клечају, а мозак ври. Нигде никог. Више не чује ни лавез оног пса. Иде несвесно без својих ногу. Муње и громови са свих страна. Не зна где је. Ту негде је била чесма. Мало да се умије и мора ће нестати. Нема ни те чесме. Ничег нема. Све што види је непознато и страно. Можда је, после толико година, све погрешно. И село и пут и све. Ево, скоро двадесет година изједања, мучења, патњи и чежњи. Покушао је да се снађе у новој средини.

Све је урадио. Бар му се тако чини. Изнајмио је канцеларију, почео адвокатуру, трудио се. У почетку није ишло баш глатко, али се касније број клијената повећавао, стицао поверење, добијао спорове и полако напредовао. Што је више имао успеха нека мора га је све више притискала. Никако да је одагна, растера, одбије од себе. Притискала је све више, па је почео и са парница да одсуствује. Почео је да губи и неке релативно лаке спорове. Нешто га све више вукло родној кући.

Себи не може да објасни шта га то изнутра гризе, уједа и убија. Морао је да се, бар на тренутак, врати родној кући и свом завичају. Ево га сада ту где се родио, одрастао, садио, копао, учио, поливао, оженио се, изродио породицу. Има утисак да је њима лакше. Да су се боље снашли, уклопили се у нову средину, прилагодили. Ништа им није говорио, али су старији син и супруга нешто код њега чудно приметили. На сва њихова питања избегавао је одговоре правдајући се тежином предмета и случајева које је имао, да су врло компликовани и да мора да их добро проучи. У ствари прихватао је само лаке и једноставне случајеве, а чежња за родним крајем га је све више мучила и убијала да је почео и да пуши иако је био велики противник баш пушења. Понекад је и те лаке спорове губио и упадао у замке и судија и колега. Ударио је у стуб, стао и наслонио се на њега. Да, ево, најзад је препознао стару крушку јечменку што је увек пуно рађала, а деца се скупљала око ње често нису ни чекала да потпуно сазри него су је полузреле кидали и крили се док су грицкали. Нико их није јурио, али деца ко деца. Откину по две-три и трк иза старе штале. Деда их само мало погледа, насмеши се крадом да га не виде и одмахне руком. Стара штала им је служила за разне оставе, бале сена да не кисну и кокошке које су саме схватиле да им је ту

најбоље и најсигурније. Испред старих врата је најчешће спавао Шаров. Никако није могао да се привикне на нову шталу коју су саградили за краве, свиње и овце, па је дремуцао испред старе по навици. Од нове ништа није остало. Само темељ нарастао у коров. Од старе зидови, преграде и срушен кров, али се препознаје. Он је препознаје. Како и не би! Колико се пута само ту крио кад нешто забрља и погреша да га отац не пронађе. Сада зна да је отац знао где је он, али га намерно није ту тражио док га љутња не прође. Гледа а поглед му се све више мути. Од онако дивног дворишта које је било лепо уређено, са укусом, вољом и знањем његовог оца, мајке, старије сестре, до удаје, и брата који је само нестао једног јутра и није се више појавио. Испратили га да покоси ливаду, ту наниже поред оног дивног, тихо жуборећег потока који пресеца њихову парцелу на два готово једнака дела. Као да је тражио да баш ту прође кроз њихову дедовину и понекад зна да поплави оба дела, али се и брзо повуче, као да не жели да им нанесе велику штету. Мајка рано скувала кафу, попили, доручковали и брат наоштрио косу и испратили га, Богољуб да остане кући и учи пошто му се приближава испит, па касније да му однесе ручак и придружи се да би до првог сумрака покосили тај део ливаде.

Кад је Богољуб, по договору отишао са ручком и косом да помогне брату њега није било нигде. Пет завршених откоса и шести започет, коса мало даље бачена у ливади, а њега нигде нема. Трагови по изгаженој трави јасно су говорили да је било борбе. Претрнуо је, а зла слутња му прође целим телом, пресече на пола као овај поток њухову ливаду, јер је било таквих случајева нестанка у последње време. Отрчао је кући заборавивши бачену косу, а мајка чим га је видела уплахиреног почела је да кука, деда се само ухватио за главу и сви су као по команди кренули да га траже. Отац није био кући, отишао је раним јутром у другу њиву, али се до мрака ни он није вратио. Придружио се цео комшилук, рођаци, пријатељи и сви добронамерни људи. Данима су их тражили, неки одустајали, они нису, али није вредело. Тражили су га свуда, обилазили разна места, распитивали се, али узалуд. Ни трага ни гласа. Ни до дана данашњег. Нема ни куће коју су заједнички урадили за брата и њега. То је била најлепша и највећа кућа у целом крају, а они позната и поштована породица. Сада само рушевина. Као да и сада види ону прелепу зграду са два улаза, воћњак, нову шталу, Шарова и сву фамилију која је кренула да тражи Драгољуба. Болна и тешка слика.

Ни отац се није појавио. И он је нестао. Никаквих одговора није било ни са једне стране. А шта све нису урадили и где их све нису тражили. Где год би се појавио неки траг деда и он су не питајући за цену ишли, распитивали се, тражили, али узалуд.

Од туге, бола и жалости деди је ускоро срце препукло.

И ону њихову ливаду су почели да на силу косе и односе сено.

Извадио је цигарету и дрхтавом руком почео да припаљује. Никако упаљачем да погоди врх цигарете. Као да и она бежи од дрхтаве руке. Дрхти и упаљач. Одједном зној, хладан па врео, па опет хладан и прекри и чело и руке које све више дрхте. И ноге. Лева се све више кочи. У грудима бол. Само бол. Све јаче и све болније. Свет полако нестаје и губи се а мрак све већи и већи. Ухватио се за стуб и загрлио га, а тело полако клизну ка асфалту. Стеже стуб чвршће, а дрхтаји све јачи. Још један дрхтај и грч, па још један и опет мрак. Потпуни мрак. Ничег више нема. Несташе болови. Нирвана, тишина, мир и само мрак.

САВРЕМЕНИ ПЕСНИЦИ

Бранко Мијатовић, Шабац

ЕЈ ДУЊО МОЈА

Еј дуњо моја, еј како ти је,
кад кртиш сама у туђем свету;
знам дуњо моја да лако није,
кад песма моја буди ти сету.

Не криви никог што стариш сама,
тамо где цвеће мириса нема;
и код нас сунце пресвлади тама,
ратови, беда, главна су тема.

Златно је лишће код нас опало,
на златном само трагови моји;
сећање само пусто остало,
док жуто наше трагове боји.

Кроз главу лете слике младости,
кад мрсили смо и у сред поста;
наше прве и задње радости,
та, никад ми те не беше доста.

Кроз прозор гледам јесење кише,
кошава луда, из ока лије;
знам да ти и ја никада више,
еј дуњо моја, еј како ти је?

2023.

ТО СИ ТИ ЕРУДИТО

Покажи се бескрајном свемиру,
свим силама земаљским, свемоћним;
колика је снага бића твога,
у чопору што те чини моћним.

Снагом ума побеђујеш силу,
од сурових благост твоја јача;
ти истину љубиш само милу,
реч је твоја бриткија од мача.

Јединствена енигма за све си,
мисо твоја из свемисли стиже;
ерудито што ретко се деси,
благословен кога пустиш ближе.

Свака твоја мисо записана,
досегла је знано и незнано;
словима је златним исписана,
из срца је истекла предано.

Многе боли та твоја искреност,
многе боли, ал их и задиви;
брзог ума писања виспреност,
стамен песник као мрамор сиви.

Много их је који те не воле,
не воле те, али ти се диве;
код тебе су изучили школе,
ал осташе твоје сенке сиве.

За тебе је живот искушење,
само трептај незнаног трајања;
спознао си шта је васкрсење,
наш `о смис `о земног постојања.

Мисо твоја моћнија од тебе,
створи нови его ума твога;
изван тебе моћнија од себе,
одвешће те под скут драгог Бога.

2023.

КОСОВСКИ БОЖУРИ

У Божијем царству једно место има,
где но цвета божур најлепши међ
свима;
то дивно је цвеће освештано Богом,
с Косова га нигде не мош понет собом.

С божуром остале све светиње твоје,
душмани их руше, оне се не боје;
за мртвим и живим оне сад наричу,
најлепши божури још крај њијех ничу.

Божури што памте стару српску славу,
ал и како брату одрубљују главу;
како се због власти и да буду први,
махнити купају у братовој крви.

Јеца тужни божур сунцу у зеницу,
и са болом пита пусту Раваницу;
о, зашто су силни сви јунаци пали,
Косово су славно потомци издали.

По српском Косову Арнаут се креће,
богomoље руши, гаси српске свеће;
још је само божур косовски остао,
симбол пропадања Србља је постао.

Сред Србије, видим, мртве главе саде,
међ божуре, ко што су и прије... каде;
вилин коњиц опет храмље у опанку,
јадиковка умест` звона на уранку.

Што се клети Срби сложити не знају,
исконске деобе, у понор срљају;
остао тек божур, на Косову вапи,
рана уцрвљала и на њему зјапи.

Посрнуло Србље он болан дозива,
вратите се назад, нека тако бива;
па зар не чујете звона са Дечана,
где је српском крвљу земља освештана.

Из те свете крви и ја сам понико,
мене да пресади неће моћи нико;
на огњишта своја враћајте се Срби,
тамо где ја цветам, брат брата да љуби.

Враћајте се тамо где имасте царство,
Косово је ваше највеће богатство;
Тамо где ја цветам знајте да је ваше,
корена ми душман чупат не могаше.

(СОНЕТ 66)

Знам, пријатеље срећа прибавља,
знам да несрећа их проверава;
знам да ситница људе раставља,
знам да корак је до заборава.

Знам ја да сит гладном не верује,
знам да црвена је крв свих људи;
знам, немаштина светом царује,
знам да све горе су људске ћуди.

Знам ја да је човек човеку вук,
знам како Каин уби Авеља;
знам зашто овлада љубавни мук,

знам зашто празна ми је постеља.
Знам ја да проћи ћу испод дуге,
знам да проћи ће земаљске туге.

© Проф. мр. Бранко Мијатовић 2023.

Из збирке сонета у припреми

**Љубиша Војиновић МАЈСТОРОВСКИ,
Петроварадин**

ОДА РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

На измаку двадестог' вијека,
на Балкану, поче ратна дрека,
Југи не би` спаса ни лијека,
ће свак` слуги, да ће бити звека,
и ће многе тад обузе воља,
да се лате топова и зоља.

Те, хиљаду девете стотине,
деведесет и друге године,
про Балкана, пламен рата лиже,
па у земљу, Херцег- Босну стиже.

Одлијежу горе и планине,
све од Уне до зелене Дрине.

Земљу руше, изнутра и споља,
брзо дође до страшног покоља,
наста` доба јада и лелека,
крв замути воду од ријека,
људске главе, висаху на коља,
и са крвљу натапаху поља.

Свак' се тада, на оружје диже,
и на груди реденике ниже,
а са стране сплеткари и мути,
све мислећи: „Други ће гинути“!

Загрмјеше топови и мине,
зла ће многа људи да учине.

Тад враг црни Другог свјетског рата,
повампири старога целата,
који јурну на Србина брата,
да му стави омчу око врата.

Опет Давид против Голијата,
брани земљу од ђавољег' јата!

Сви смо, некад, били једно братство,
док трајаше Немањића царство,
из времена Немање Стефана,
и босанског краља Котромана,
и чувеног Стјепана Косаче,
све од Двора па до Сремске Раче,
бјеше земља српскијех племића,
од Јакшића и Војиновића,
и сви б` јесмо истог национа,
док не дође двоглава сотона.

На три вјере браћу подијели,
и то бива на свијет бијели.

Сада туђин, свима капу кроји,
и великом мржњом их задоји,
зло нас снађе од тога кукоља,
и ако смо из истог пупоља.

Али Срби Републике Српске,
добро знаду те душмане мрске,
овог пута наивни не бјеху,
и то нам је сада за утјеху,
те оружја сложено се латише,
и огњишта своја одбранише.

Босна поста' крваво бојиште,
многе мајке, кукају и вриште!

Срби у том` јаду и бунилу,
послушаше с Јахорине вилу,
и на срећу од првијех дана,
задобили вођу Радована.

Вила позва са Озрена вука,
и дозива с Грмеча хајдука,
витезове од града Дрвара,
Невесиња, Гацка и Мостара,
соколове од града Требиња,
и рисове љуте од Србиња.

Марширају српске дивизије,
са чувене горе Романије,
и с Влашића кршних младића,
и горштака с високог Маглића,
и још више храбри Граховљани,
сви одлучни, да се земља брани.

Елитне се формирају трупе,
стижу борци из Босанске крупе,
лете Срби са обале Дрине,
сваки спреман за вјеру да гине.
Још ту ето делија с Мањаче,
рухо ратно, на себе облаче,
и још браће од Мркоњић града,
Богу хвала, што слога завлада.

Српска војска утврђује шанце,
а душмане нагони у кланце,
па витешки уз борбу велику,
бранили су своју Републику.

Ратко Младић командује војсци,
а закле' се на српској тробојци,
бјеше примјер врснога војника,
храбар човјек гвозденога лика,
војсковођа каквог нема брале,
хвала теби Ратко генерале,
што заслуге твоје су велике,
за стварање Српске Републике!

Од Зворника па до Бања Луке,
бјеху Срби на велике муке,
ал' јуначки своју груду бране,
све те ратне издржаше дане,
док не дође деведесет пета,
и признање цијелог свијета.

Свима нама, сад је Српска, дика,
одговорност такође велика,
што многим она силно смета,
јер потоњих шестотина љета,
Србин није мога' да почине,
поготову западно од Дрине,
а сад, у сред' тога вилајета,
Српска земља, Богу хвала цвјета.

Шта је било, нек се припов'једа,
народ Српски, више на се' не да!

Спољна сила јака је и дрска,
ал' се брани Република Српска,
што је језгро српства и слободе,
нек најбоље вође је предводе,
нек Бог драги, чува је и пази,
све док Сунце к западу залази,
и док зоре са истока руде,
нек се дичи и да вјечна буде!

„Свак је рођен, за по једном мр'јети,
ал', част и брука, живе довијека“!
П.П. Његош

МОЈИМ ЋЕДОВИМА

Ћедове моје, пуно сам волио,
мада их никад', нијесам видио!

Да их упознам, не би' прилике,
само само сам гледа' њихове слике.
Живот се код нас, са муком прти,
родих се после њихове смрти.

Припадам роду такве судбине,
што често страда и пуно гине,
многима од нас душманин не да,
да живог види својега ђеда!

И ја сам има', баш такву „срећу“,
да мртвом ђеду, палим свијећу.

Пуно ратова, ужаса и страве,
у којим' многи изгубе главе,
па мушких плећа, код нас је мало,
природни крај, мирно чекало.

И мој је усуд и Божје хтење,
да имам само од ђеда ордење.

Прађеда оба, смакли су Турци,
пали су они у тешкој муци,
а ђеда, оба, убише Швабе,
осташе само мајке и бабе,
које су са муком, гнијездо свиле,
да ћецу малу, од зла би скриле.

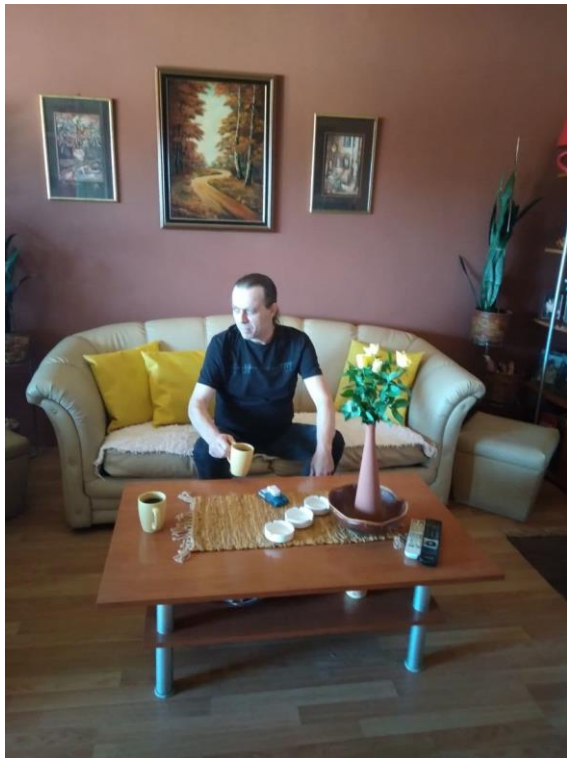
И данас, поред старога штапа,
висе медаље, пушка и капа,
ђедова спомен, суза ми крене,
сад' ништа не може, утјешит' мене,
јер ја бих више од свега волио,
да сам `их живе, бар једном видио.

„Чистота ваших осјећања, поништава колективну судбину,
једног вијека окрутности“.

Девондел

„Срећан је онај народ, чија се историја са досадом чита“.

Народна пословица

Јовица Н. Ђорђевић

НЕБЕСКА ПОРТА

Шездесет свећа трепере на торти,
згажени дукати од сувог злата;
лагано прилазим небеској порти,
себичном свету да затворим врата.

Наде ми истреби бездушност људска,
злом крвљу попрска невиност моју;
и залуд ми беше жеља надљудска,
када зло сатре хтење у повоју.

Сад хоћу да бистра буде ми глава,
кад станем пред црног ђавољег госта;
док божје слике крвљу осликава,
истурим груди и кажем му доста.

Нек небеску порту небо отвори,
да пригрлим сунце, облаке сиве;
док анђео свети нежно ми збори,
како да поорем небеске њиве.

ДУШЕ

Окован грехом оста без гласа,
бескрајна патња гнездо је свила;
сад узалуд тражи сламку спаса,
анђео пали спржених крила.

Са лица гордог нестале сјаја,
мостови спаса пред њим се руше;
занавек прогнан из божјег раја,
светом тумара проклете душе.

Сад тражи свако нејако јање,
незнабожца који мраком броди;
оштрим га српом ко жито жање,
ка паклу душу заувек води.

Певајте људи о божијој слави,
чистим срцем требамо волети;
не дајте да нам со обљутава,
чиме ћемо храну посолити.

Нек добра дела светле пред нама,
да мис'о буде искрена, чиста;
нек деца светог оца Аврама,
занавек славе Исуса Христа.

САНАК

Синоћке ми санак долете на груди,
па ме кано дете помилува нежно;
славуј тихо пева зору да заруди,
да песмом угреје ово јутро снежно.

Па ми сад у тами болну душу мами,
као цветак пчелу младу и веселу;
да ми срце лудо без драге не чами,
да уберем крушку лепу и дозрелу.

Што ме лаже санак, што ми заповеда,
да болан отидем ја у њене дворе;
када болест пуста у мени се не да,
да у зимске зоре станем под прозоре.

Зашто мори зашто санак ми се смеје,
када болан лежим три године дана;
неко друго сунце драгу сада греје,
другоме је она давно даривања.

Душан Комазец, Станишић

ИСТОЧНИЦИ

Крен'о реком ил' равницом,
пропланцима рујног вреса
свуда стазе и богазе
Светосавских покајница.
„Чавлима” те приковале
с Метохијом за небеса.
А на крсту којег носиш
Косово је плаштаница!

Из пурпура изворена
на атима Обилића
прохујаваш кроз столећа
на крилима Васкрснућа!
Кроз урвине у опанку
мамиш кликтај соколића,
Албанијом разапета,
голготињом кроз беспућа.

Дохујаност у времену
праисконски дах ти брише!
Нема више Карађорђа,
нити шуме за хајдуке.
„Сном мртвијем” Српство спава!
Утихло је, не „кидише”.
„Племство” часно што
преоста збијено је у буљуке?

Да л' је време да се
крене налбантину у походе,
да окује оцилима
ореоле Српске душе?
Да се врате живоносни
Источници који броде
кроз олује и вирове,
да „препреке” Вером сруше?

ПАДАЈТЕ КИШЕ НЕБЕСКЕ

Падајте кише небеске, сперите љагу с костију,
обелите нам образе, нека се њиве поору!
Прикријте стазе-богазе од разузданих гостију!
Дајте да родом пшеничјим купимо Славску одору.

Јер, ако не би падале, због туге неме, велике
пресушили би извори, шуме збориле пламењем.
Око би сузу минуло, осушиле се јелике.
Као Каин на Авеља, брат би на брата камењем.

Утрни „фењер” месече да море сурих облака
чарну нам гору „ороси” што је хајдуке давала!
Нек' тад се свећа упали мог аскурђела морлака
да се из децјих ноката ишчупа два'ес'т чавала!

Услиши Богородице молитве смерне, искрене
због наших Славских икона, јер смо потомци трајања.
Ми смо крвнике тешили због мисли благе, виспремене.
Много смо много грешили, дошло је време кајања!

Падајте кише небеске због молитви и надања,
да њиве хранитељице извор-водом се опију!
А када вољом Господњом умину силна страдања,
нек' наше туге велике увири река попију!

СТРЕПЊА

Њега из бусије сваке вештина пакосних вреба,
јер овоземаљске дане прекрили немилим чојством.
Као храст у пољу жбуња, још ближи близини неба,
усред оркана бурног смерно се дружи с спокојством.

Благошћу мржњило реже, јер зна порекло самоће
и једра опаких мисли којим пир злбници славе.
С љубављу, супротној страху што рађа горчасто воће
„у поход крсташки” креће. Стално га походе јаве?

Одавно стазама трња ходи, док бура га мије,
са благословеном речју, не хтеде ником да суди.
Ал' свуда црнило руди, а мрак још сазрео није
оних што питају „себе”, „где ли се дедоше људи?”

Некада бејаху они Анђели умилног лица,
који запловише реком злослутно дубоког вира.
Давно, на „вечери тајној”, ко Јуда, та издајица
можда су задњи пут пили из златоносног путира?

У „игри” тражења душе пред благовесничко време
„старица” великог срца, с очима Божанског сјаја
свој крст без роптања носи безгласјем тишине неме.
Смерно се Господу моли и стрепи, пред вратима раја!

Оливера Синђелић, Шабач

СТАРИ ГАВРАН КИСНЕ НА ВРХУ БОРА

Стари гавран кисне на врху бора. Шуме јавори
и лишће њихово полако пада у модру реку,
у тршчаку срна пије на извору, луг шумори,
црн паун се склонио у жбуње под столетну смреку.

Сутон полако капље и сунце претвара се у сјену,
ветар дозива неког, лугом се пролама његова јека,
последњи маслаци један за другим вену,
под жалосном врбом црн тетреб некога свога чека...

Јелен мотри на друм, чврст сплет врбиног грања
и младих бреза ноћас је његова једина сјеница,
лија с лисичетом жури складом између орања,
мајци Морави хита у наручје Лепеница.

Са Црног Врха тамни облаци су долетели
узбунио је све птице црвеноноги спрудник,
вивци и лиске су са младима у шевар полетели,
потамнио је као љутит змај далеки Рудник.

У гнезду свом бору високом крагуји су ућутали,
склонило се голубије јато под крошњу старе клеке,
ждралови са севера олујом затечени на воду су пали,
мирно су кисле чапље на обали ове немирне реке.

НОЋ КАПЉЕ

Ноћ капље, студена месечина се просула по долу...
Мир и тишина, а река шуми и стара шума
мирише на мокру траву и борову смолу.
Мало, мало ме прене из сна крик беле чапље...
Споро теку минути, а ноћ капље ли капље...

Ћук пева у дубини шуме, нечију скору смрт слутити...
Старе тополе ослушкују кишу и шапућу тихо
молитве своје, нигде никог у овом царству
четинара, вреса и трава...

Моја уморна чета у честару под врбама спава,
око ватрице згасле тамне се сенке моле...
Киша упорно сипи... Шуме старе тополе...

Помози Боже мојој чети и хришћанској војсци целој
да не останемо заувек у овој процвалој шуми свелој.
Молим ти се Боже, знам да милост нас Твоја прати,
помози Боже да свако од нас својој се кући врати.

Пошла је у војну ову последња војска Христа
по благослову очева наших, искрена срца чиста...
Пролазе црне тешке ноћи и споро иду дани...

Помози Господе јер ако нас нестане
ко ће тада нашу земљу да брани?
Знам да залуд не спава стражар ако Ти не желиш
сачувати наш Град,
рекао си да што је већа годост то је страшнији пад.

Као што си спасао Јону из гроба његовога
тако изведи и нас на светлост из долине сјена смртнога.
Ти си створио небо и земљу, Твоја је васиона
чујеш ли Боже са цркава наших и дан и ноћ звоне звона?

Опрости Боже и помози, знам да милост нас Твоја прати,
помози Боже да вечито живи Русија наша мати...
Помози Боже да светла Кремља и Лавре заувек сјаје,
да реч Твоја до краја крајева поштује се и траје.

СРП ЈЕ КОВАО КОВАЧ...

Срп је ковао ковач и ватри је било време да се смири.
Ноћ је јулска крилима својим покрила цео крај.
Мачак се крај ватре греје, зеленим очима жмири,
од црнога ковача му се чини да је огњени змај.

У поход су кренуле сове, сенке се скупиле под брестом,
ћук ћути врх црног бора, пун месец у аздији од сувог
злата
над њим бди, засео спокојан на свој небески престо,
црн пулин се враћа из луга, шапом затвара врата.

Кукувија на старом гробљу за неким жалостиво кука,
мирис јасмина и ружа лахор околу шири,
ласица у складу вреба над улазом у јазбину смука,
око лампе на трему лебде бели лептири...

Ватра се полако гаси, потамнело је ковано гвозђе,
ћути ковач и мачка по жутим леђима глади,
касно је, сутра ће наставити, не види даље да ради...
Пита се како то живот као дан олако прође...

Пуцкета весело ватра, он слуша мачкову пређу,
заспала бубамара између белих му шапа,
ноћ је покрила долину, прекрила златну међу
где на хоризонту сутон се са тамом стапа.

Пулин је лагао на праг старога амбара.
Међу грањем јасмина, славуј млади пева,
ћук из далеке шуме песмом му одговара,
ливада у мраку ћути, поспала су гнезда шева...

ЈЕЗЕРО СЕНКИ

Лабудови су слетели синоћ на језеро
међу јата белих локвања,
месец се спустио ниско на гране бора,
учинило ми се да сањам.

Играле су се по води белоушке,
извиривале су чапље из шевара,
прегледали су туђе празне вршке
водени пацови дуге њушке,
чинио ми се да сањам,
да је све опсена и превара.

Запловио је језером стари чамац
по води је остављао звездани траг,
кривудао је вешто ко лукав мамац
ко да њим крмани невидљив враг.
Сребрни једнорог небом је прошао
небески свод се звездама осуо,
а поноћни час кад је дошао
месец је сребрни прах просуо
по језеру из своје вреће,
пробудио је сво локвањ - цвеће.

Зашумео је шаш и сува трска,
дивље руже папрат и звончића ниске,
ветар је пробудио свице,
нечујно су поред лабудова слетеле
црне морке и беле лиске
шапућући како олуја се спрема.

Језеро је шумело своју песму,
успаванку за неког свог драгог,
неког кога одавно нема...

ПОЉЕ СУНЦОКРЕТА

Сунчев одсјај над зеленим лугом пламти.
Сја шума. Лагано круни се дан...
Овакву вечер једну давну памтим,
и често ми се она врати у сан...

Прве су звезде над боровима цвале,
међу смрекама ћутале су вроне,
маћухица рој тек је почео да цвета,
у гнездима својим гугутке поспале,
алатаст хермелин ишао је складом...

Пун месец над лугом. Ко да ће да плане
златило се поље снених сунцокрета,
над њима страшило бди
ко чобан над стадом,
на шеширу његовом мали сиви ћук.

Ветар бруји гором, у долини мук...
Старим путем идем, за мном мокрих шапа
застајкује успут црни пулин Чапа,
миришу јагода дивљих густе вреже,
месец беле коње у своје чезе преже.

Латице дивље руже
попадале су по живици,
ласица сјајноока
по кошеној ливади шета,
светла звездана ноћ
на слаб лов јој слуги
светиљке своје попалили
око стогова свици...
Ћук тамни луг мотри.
Старо страшило ћути,
заспало је задњим сном
вечерас поље сунцокрета...

Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица

БЛИЗАК ЉУБАВИ /Проти Милораду Голијану/

У њему се привикли,
бол и ход у један род,
када би застао,
можда би на земљу пао,
сјајноме уму, ближи је свод.

Од дубоког, сазнањем дубљи,
израчјем људског зрачи у свијет,
привит уз Бога претиче вријеме,
птица није, а живот лет.

Када се једном догоди и то,
да собом ко чудом, однесе хрид,
остаће морем да подсјећа,
вал високи, необорив зид.

КАО ФЕТИШ

Апологет није,
није ни на небу,
чврсто на земљи стоји,
за даме он је ко Амон Ра.

У њега се гледа,
од себе светли,
богат пажњом, монденски,
а није бонвиван.

Власник стила, полиглота,
на њега се мисли по цео дан,
још нисам дивљење такво срео,
ех да сам бар његов сићушни део.

Не би то било толико чудно,
Богу се молим,
улових себе у тренутку
и ја сам почео да га волим.

КАТЕХЕТА /Професору, теологу ДРАГОМИРУ САНДИ/

Од других се разликује
ведрином мисли,
отвара се јасан у тишини,
препознат у отиску речи,
вером надјачава пролазно.

Травка што себе надвиси,
наглашеног знања у њему бди сумња,
кад га трен спречи, да не види,
теши се спознајом ока срца.

Познајемо се преко прошлости,
исте су нам приче причали,
он схватио заблуде очева,
ја тражим подвале
у блиских радостима.

Радован Синђелић, Шабац

ТАМНИ ЈАСИКОВ ГАЈ

У сјени крила Твојих гледам сакривен
како долину лагано покрива тама. Трепери шума.
Ветар се гнезди међу брезама на западу сунце се гаси...

Смирује се луг баршун-травом покривен,
на хиљаде га тратинчица краси.
Нестаје сунце над Рудником.

Мирно тече Лепеница,
прате је погледом редови младих бреза,
у крошњама њиховим гнезда су дивљих птица,
на стаблима паучије мреже - кошуље од белог беза.
Тамни јасиков гај, у њему још певају млади славуји,
папрат се зелена њише, колевку себи тражи ветар,
са високих борова и јела још вребају охоли крагуји,
куне полазе у лов, шушка купинов честар...

У зрелом житу певају шеве и препелице,
хиљаде гласова њихових складно као један брује, ех, шта
би дало мртво срце да опет види нечије лице,
да опет дражесне гласове ливадске чује,
да опет може проћи кроз стари крај.

Мирује река. Лагано бруји
њен поспан дивљи честар, рађају се звезде,
оживела је опет стара воденица, капљице прште,
под стрехом скривене сове се мрште,
витло јој покренуо ветар. Шуми Лепеница...
У лугу певају млади славуји, тамни јасиков гај...

ТЕШКИ ОБЛАЦИ КИШНИ

Тешки облаци кишни у модрога сумрака тмини
застали су над лугом и примиреном реком.
Звездано небо пара сјев муња у даљини,
чује се ђук - пишти у ђувику далеком неком...
Ура на црквеном торњу споро одбраја поноћни сат.
Велики Медвед је сео на свој небески престо, спокојно
дому своје враћа се сребрном цестом са ливаде,
одбегли белац, ковачев млади ат.

Често он у данима летњим преко пашњака оде
у друго село где му је продан рођени брат,
са првим сумраком крене назад за Беле Воде
и кући се својој врати кад почне звезда цват.
За собом оставивши звезданог праха след
пун месец се спустио ниско на високи бели бор и црвених
јавора дивних крај реке дугачи ред. Ђути у тишини уснио
мирним сном наш стари двор хукне понекад сова под
стрехом амбара скрита, моли бога поља и шума да склони
сенке са друма да не да граду и олуји на наша зрела жита.

ПОЉЕ СУНЦОКРЕТА

Пођи трагом црних морки у сумрак
кад почне да сипи ситна летња киша,
на мокру траву кад замирише зрак,
кад јави се гавран
сакривен у крошњи ариша...
Пођи у шуму кад сунце застане
над старим каштелом,
кад уморни ветар се скупи
крај пулина на прагу,
кад луг замирише смолом и боровином свелом,
пођи јеленском стазом по старог вука трагу...
Чућеш дрвеће шуми и крошње се лагано њишу
тек понека кап кише падне
кроз стару гору лисну,
кукурек и љубичице осећаш како миришу,
у стару букову кладу
скрили се свици да не кисну.
Не бој се ничег и никог. Бог ћути и све гледа,
гундељи журе дому свом,
клобуци расту гљива,
на пању под куполом великог шкрипца седа,
рој бубамара спокојним сном већ снови...
Жубори скромни извор,
кроз шумску стељу бруји,
на прагу јазбине своје
лисац ко зна о чему мисли,
у грању беле зове, у гнезду свом ћуте славуји,
враћају се са житних поља
дому свом врани покисли...
Погледај на месечини како нечујно цвета
у миру и тишини поље сунцокрета...

ЛАБУДОВА ПЕСМА

Дом његов беше тршчак, шаш високи,
тамни рогоз, жалосних врба гуштар и јасење.
Годинама гнезда лабудова су била
под старим тополама на острву насред воде.
Падало је по њима врбених маца прамење,
вребала их лисица, јастреби оштрокљуни,
гаврани из грања, мати их крила...
Преврнут чамац везан за брест поред старог
пања чувао их је кад почну хладне кише
јесење...

Из његовог гнезда сва су птичад преживила
пролећа, хуле олује, снежну зиму и јесен.
Летео је и он ка Сунцу лепотом облака
занесен, песмом шева из жита и црнокрилих
жуна, милости и доброте душа му беше пуна.

Погодила га је стрела, у мочвару је пао,
вриштале су у шашу дивље патке и лиске,
шумео је честар трске тек олистао,
шта се десило није могао одмах да схвати
кад окренуло се небо и угасило се Сунце...
И последња му мисао беше да тамо негде
чекаће га будна целу ноћ његова мати...

Прођоше године,
сећања покри магле прамење,
кост дивне птице у врбаку међу корењем
прастарих стабала нађе ловац млад
идући трагом лисице што побеже
ка лугу низ стрмину косу,
у сигурност борове шуме, њеног густиша
непроходног пуног мрака...
Од ње дед му фрулу начини
и песма лабудова једне вечери се просу,
пробуди језеро и честар, затрепери шума и
јечмених поља сазрели клас, уздрхташе птице
и и ветар, најстарији лабуд у мочвари
ослушну и заплака,
брата свог давно изгубљеног кад чу глас...

Светлана Тадић, Пожаревац

ТРАЈАЊЕ

Да смо се као деца упознали
 да смо заједно одрастали
 исте стазе газили
 исте дане живели
 чак ни тада, мислим
 не би се овако знали
 једно друго и у бескрају удаљености
 прецизно до бола осећали
 да смо заједно кроз живот постојали
 од истих болести боловали
 исте радости делили
 не бисмо овако,
 као једно трајали
 да не постоји простор и време
 да носимо исто бреме
 да су нас исти ножеви клали
 не бисмо умели
 не бисмо знали
 никада не бисмо без задршке једно се
 другом овако дали
 све то ми нисмо
 и ништа нисмо знали
 ми смо само
 људи обични, мали
 у души заједно срасли
 сијамски близанци живота
 испод истог сунца
 испод исте дуге одрасли.

СУСПРЕТ

Волела бих да те сретнем
 да те питам важне ствари
 цвета'л ружа у твој крају
 лети'л птица преко крова
 има'л жара у огњишту дома твога
 пита'л ико ти за бога

Волела бих да те сретнем
 једном негде
 да ти важне ствари рекнем
 ружу волим што трн има
 птицу желим ван кавеза
 ваздух дишем на литици
 воду пијем ја из зденца
 ватру волим са све димом

Волела бих да те сретнем
 руку пружим и задржим
 сваку бору ти избројим
 да те чујем док ми збориш
 свари мале и обичне

Волела бих да те сретнем
 са прса ти мирис крадем
 да по њему онда знам
 јеси'л човек или слика
 што се вазда мени смеши

Волела бих да те сретнем
 поглед души ти уметнем
 па сав космос да задржи
 сретну ли се наши прсти

Волела бих да те сретнем
 обећање да испуним
 загрлим те срцем пуним
 па тад крени путем својим
 остави ме празних речи
 ал' ме спаси празних речи
 обећања истрнутих
 што си давно знао рећи

Волела бих да те сретнем
 оком око помилујем
 на длан осмеј да ти бацим
 њој кад кренеш да те сети
 додори су и без руку
 некад свети.

ПУТ

Преда мном пут на њему камен
 крај пута река обична слика нека

Срце те чека

Корак ми дуг замишљен, туп
 А преда мном пут
 дугачак, трнвит, љут
 Прати ме хуком река
 талас те зове

Срце те чека

По путу песак жут
 стопала гребе, боли
 мисао душу раздира
 дрхтим као прут

А преда мном пут

Кофере бацам
 Само у руци ружа на ружи трн
 попут очију твојих црн
 живот ми стао а зове ме доцни сат
 сањам испружени длан

Срце те чека

свиће још један твој дан
 на длану ружа црна
 у срцу љути трн
 Црвена кап ороси жути пут
 да буде ти траг
 кад кренеш ка некоме
 ко биће ти драг

А преда мном пут

Јован Цветковић, Краљево

ГОВОР ИЗВОРА

Испливаће
 све србске мошти
 на видело као најчистија истина.
 Народ биће један анђеол
 у пламеном Христовом жару.
 Свет ће видети немогуће!
 У рату победник је један,
 Срби ће свог непријатеља
 једном заувек уништити!
 За крај, сведочиће најбољи,
 што вековима изван света
 у тајни кроз молитву горе;
 немају ни мача ни страха!
 Говориће језиком правим,
 лебдеће изнад мора!
 Бродове ће ломити стене,
 путници неће преживети.
 Људи не познају земље ум,
 земља нас зна још од детињства,
 зна све унапред шта ће бити,
 спрема језгро и црне очи!
 Разликује добро од зла;
 сходно томе, цвета ил' вене,
 дува, суши или плави.
 Кад мошти изађу на видело
 и тамјан омири облаке,
 видећемо сву србску силу,
 силазак Бога и анђела,
 зрачну моћ пречаснога крста,
 огњену душу у молитви,
 невештаствени свет небески,
 све стварно, светло, право, чисто!
 Дијамантска, царева круна
 остаће вечно у извору,
 из извора тећи ће говор
 као храна и пиће животу!

ЖИВО ДРВО

Дрво водом расте, зрацима певуши
 На њему су ласте као лишће живе.
 Заливен му корен никад се не суши,
 Божјим дахом створен благодари њиве.

У сржи му љубав и човеков живот,
 Годовима време црта, кружно броји,
 Понело је бреме и у свој је кивот
 Утиснуло губав страх што светом роји!

Дрво стално брине, цело човечанство
 с' малих стаза кроти у свевеличанство.
 Видећи шта чине одсекло је грану

Да њихове плоти не доживе крај,
 Већ да их све вине чисте где је рај
 И да црне злости отера к'о врану!

ЖУТА РЕКА

Жута река тече, низ звезду се спушта..
 Светлуцава вода нема свог корита,
 Хтела би прелити али нема у шта
 Бисере потока небеског дворишта.

Отворено срце малог дечака
 Пустило је реку кроза своје биће
 И сада му светли баш мисао свака
 Па када су ноћи њему к'о да свиће!

Почео је лечит' себе а и друге,
 Милошћу је својом колозрачне пруге
 Усмерио тако да сво човечанство

Окрене се сунцу које даје живот
 Па чујемо зрака певајући кикот.
 Љубављу за људе убио је јаство!

СЛИКА ИЗВАН РАМА

Духовно свемоћни вртлог у средини
 Дивне земље србске почиње да витла
 И чисти прљаве, зле у отаџбини
 Људе што к'о црна семена су никла!

Народ дуго мотри, не можеш га слагат',
 Душу своју оштри јер разуме време
 Последње епохе и чује к'о шапат
 Позиве Господње да окаје неме

Грехе стогодишње – зато је у цркви,
 Сила србског срца сија као први
 Пробуђени зрачак у свету где тама

Слободу је слила у затворе ропске
 И сву потопила к'о бродове морске.
 Ал' човечја слика излази из рама!

ОГАЊ

На улицама светле телевизори,
преносе оцртан бели кукасти крст.
Градом, кућама и двориштима људи
шета црни шешир и под њиме зулуф.

Увијен мрак небески појео боје,
прогања доброг човека свеистине
скривеног у планинама старих вода.
Пола народа већ знало је шта следи,

друга половина истога корена
немо гледа реку што сасушује род!
Немо гледа себе, немо гледа сунце,
трагично немо нестаје - ишчежава.

У центру града служи се литургија,
у олтару седам светих свештеника
не слутећи надолazeћи догађај,
запричаше се за време јеванђеља!

Први свештеник богоудубљено чте,
други, лепо и учтиво, помно прати,
трећи се у чуду осврте остатку,
остала четворица међ' собом зборе.

Један од четворице свој говор води,
други од њих се чак тој причи смејао,
трећи свакако јеванђеље не прати
док четврти нешто одговара првом.

Све то беше и сувише озбиљна ствар!
Ваздух се згруша и постаде све гушћи,
њихове одежде помало тесније.
Слово пропаде, иконе оживеше!

И одједном ту се створи силни огањ,
мало испод плафона олтара цркве,
сажеже и спржи књигу читалаца,
разори сто, свећњаке! Људи падоше!

Свештеници побегоше из олтара,
књига у жару оста полу читава.
Јави се тада мали дечак Богослов,
пред остатком, узе шибицу и рече:

"Имам име, имам време, имам датум,
не брините јер знам како пчеле лете.
Спашавајте се, ево почетка краја"
Уз те речи запали остатак књиге.

Улицама изван људи се страшно клаше.
Лав све помно гледа са стране у чуду,
запита орла што је небом летео
"Што си се уморио а теле није?"

СРПСКИ МАТЕМАТИЧАРИ

Математичари србски знају добро
Звезда број и чари космос загонетке.
Млечним путем ходе, стићи ће ускоро
До извора воде где ће срести претке

Како нулу топе у зрацима сунца,
Свет врте у кругу, разумеју број три.
Њихове су стопе парчићи врхунца
У Божијем лугу свесавршености!

Природни закони део јесу ума
Што речном спиралом чисти сламу кума,
Срби од искони живе с'њим к'о једно,

Роје се полако, плешу са матицом,
Прорачуну склони, медом и кантицом
Будућност за народ сакупљају вредно!

ЦИЉ

Мој циљ
јесте продирање у поље
србског колективно-несвесног бића
ради распаљивања и буђења.

Имам бели огњени мач
и три речи, васкрсавам!
Док сви људи не устану
задатак неће бити готов!

Тросунчани удар
ће из Србије дотаћи свет,
из центра је исти свет
најлакше цео продрмати.

Рука пише брзо,
служи се светим словима,
тога би непријатељи
требали да се плаше!

Најављујем унапред циљ
и своја наоружања,
не бојим се јер видим
шта следи и надлази!

Не постојим са временом,
постојим без његових граница.

Ја сам у рекама - течем,
у планинама - жив стварам,
у људима - трајем,
у планетама сам и између.

Држим све и неће ми бити
тешко да речима победим зло!

Србија је будна, жедна!

Србија је свет велики!

Ова планета је ратна!

Шта Срби чувају у свом

језику загонетка је..

и за Србе, и за Бога и за мене.

Ружица Љиљак Ђујић

500 ГОДИНА

(песма посвећена 500-тој
годишњици Косовске битке, 1989.)

Као данас била је среда,
А као да је било
Изван дана
Пре времена.

Сабрало се милион људи
Под једно крило, недра једна
Између реке И чет'ри брега.

Сво српство се скупило, слило
С' четр'и стране земље И неба
Ту где све се некад збило.

На почетни меридијан.
Хођају заједно јава и сан
Сенке и људи, душе и птице,
Да такну колоса, ледено лице,

Који већ дуго умире сам
Пуна самоће су плућа
Његова плућа од брегова

Тешко дишу
И поља без тамјана
Где се душа раздваја
Споро се њишу.

Као да се време успорава.
И од смоке се умире
Као од бола.

Све је тиша песма косова
Кљунови без гласа, од олова,

Све је тиша песма косова...

ВИТЕЗ ЖЕНСКОГ РОДА

(посвећено Милунки Савић)

Да нас је бар једном надлетела
Твоја војничка капа
Раширених голубијих крила.

Без ловора, хвалоспева, имена...

Била би мање издана.
Да смо лик твој
У кајмакчаланској студени
Кришом исклесали,
тамо где се годинама нико није пропео,
тако далеко...

Да ли је неко
све ово већ прореко?

Да су те посећивале само птице ,
уместо српске деце,
И слетале на то гранитно лице.

И само снег да је падао
И Левантска тама
Да се хватала око тебе - храма,
Била би мање сама.

Да смо се поклонили
Твом краљевству ,
И виногради би модри клекнули.

Грођје на Опленацу би памтило
И радовало се као и истина,
била би мање заборављена.

А заборав је тежи од смрти.

Заборав се размножава, мрести.

Да ли се ова прича
од библијских времена
већ врти?

Узели су ти успомене,
Ордење И корице мача
Повратну карту за Париз
Деветстодвадесетдевете.

Препуко је и пук
гвоздени.
И мисли су ти узели.
Сама се себе
Више не сећаш,
Ни својих рана
Ни будућности

Од те страшне
невидљивости.

Стефан Кнежевић, Крушевац

ВИДОВДАН

Опет ти пишем, СРБИЈО, селе,
Јер хоће да те продају и деле
Кажу да ветар носи неку птицу
Да нам узме Дечане и Грачаницу

Опет ти се јадам над иконом светом
Док у себи плачем душом меком
Децу ратом већ сте терали са огњишта
Оставите нам барем Призрен и Зочишта

Опет се Видовдан слави на Газиместану
Где је Лазар са војском погинуо славно
У Крушевцу оставио своју лепу Милицу
Да чува место њега Србију и Лазарицу

И опет пишем о свим јунацима славним
Што се за Србију борише срцем храбрим
Косово и Метохија опет кроз векове моли
Да се сачува оно што сваки Србин воли.

РИМЕ ЗА ЉУБАВ

Не млатим ја неке празне приче
Срцем кажем што осећам и знам
Да ли тебе моја љубав дотиче
Када ти на усне нежни пољубац дам

И не пишем ти тек онако риме
Да запали ватру која у нама пламти
Ја сам ту ето да ти улепшам зиме
И загрлим јако кад су касни сати

Све што сам ти рекао слагао нисам
Да твоју лепоту ноћима сневам
Ја признајем зато заљубљен јесам
У тебе о којој стално и певам

И пусти судбини да учини своје
Док те песник тражи у песама овим
Јер ти си несто изгледа само моје
Она што се чува а и вечно воли

ЉУБАВ ПРЕКО НЕТА

Само се јави, поруку напиши
Барем нешто у ове сате касне;
Јер те срце лудо већ чека на киши
Да од тебе краде пољупце красне.

И сав стрепим и чекам да се деси
Макар ми само напиши макар здраво
Зашто ћутиш, док се питам где си
Покажи ми да ти је до мене стало.

Напето је у мени сад попут олује ;
Душа се ломи као талас о стене,
Да ли твоје срце моје жеље чује ?
Одговора нема, а пролази време.

И коначно стиже тад порука твоја
Без , поздрава и макар малог цмок
Срушила си заувек сва надања моја
Јер сам место свега добио БЛОК.

НЕ ВЕРУЈЕМ У ЉУДЕ

Престао сам веровати у људе
Охоле, просте и препуне злобе
Зато и корачам па како буде
Душу не дам неће да је сломе.

И више не пружам никоме шансу
Пошто овде немам никога свог
Песмом шаљем већ поруку јасну
Да ме једино чува са неба Бог.

Пустио сам у срце свакојаке злице
Волео, праштао, и опет повређен био
Јер сваки човек на крају покаже лице
И да није пријатељ о коме сам снио.

И стигао сам већ, рањен и грешан
До малог круга који окружује мене.
Тај круг је већ затворен и тесан
За све што су ме продали кроз време.

Ана Миливојевић, Доња Мутница

О НАМА

Пада снег,
Чекам те на перону девет.
Већ видим осмех на твојем лицу,
Јер си у души као дете.

Погодила си ме грудвом наравно,
Па тек онда загрлила
и привила уз себе.
Ти си ипак нежна попут пахуље,
Па бих те чувао на длану.

У тим очима су моје звезде,
Све што волим,
Све чему не могу да одолим.
Још си моја као некад,
Број перона се мења,

Док ја чекам,
И чекам,
Снег што те на шећер сећа,
Купио сам ти капу са ушима,
Увек сам ти говорио
да си детињаста,
Али драга дођи сада.

КАО ЛЕД

Никада није био романтичан,
За парове који се држе за руке,
Би говорио да су смешни,
Као да ће да се изгубе,
Па се држе.
Волео ме је,
На неки луди начин.
Предиван је,
Погрешно предиван.
Сав мој немир нестаје када ме
прибије уз себе,
Каже „Стало ми је до тебе“...
Верујем ли,
Не знам ни сама...
Увек му се враћам,
Проклета љубав,
И до самог пакла
бих те пратила.

О ЊОЈ

Не покушавај
да смириш узбуркану реку,
Навикла је да дивља.
Слободна је,
Воли своје име,

И за њу оно значи да је посебна,
Незамењива и своја.
Тајна ко зна која,
Њену душу скрива.
Уме да воли,
Зна коме је мила.
Али је и мрачна,
Однеће ти срце,
Када помислиш
да си је заборавио.

Саша Збиљић, Крушевац

МАЛА ЖЕНА

У једно тамно око цео свет је стао,
Текли су ту снови крхки као стакло,
Једној малој жени срце своје сам дао,
Још стоји јој на длану, није се помакло.

У осмеху њеном тајне су се криле,
Ковитлаци мисли јурили низ вене,
Све најлепше песме које су се сниле
Стале су на длану једне мале жене.

У гласу се њеном мали славуј скрио
Везао је речи као конач гоблене,
У крилу бих се као јагње свио,
Обгрљен уснама једне мале жене.

У кораку њеном поноса и снаге
Видех одлучност кад пркосом крене,
Поглед јој је оштар а речи нису благе,
Њена јака воља смрвила би стене.

УСПОМЕНА

Док се рађа месец из оближњег мора,
Лажани лахор хлади образе наше,
Знам, да ће у трену све прогутати зора,
И наше приче и снови са њом нестаће.

Тишину сетну, посекоше таласи,
Погледи нам бледи, а загрљај снажан,
Једној изгубљеној души наду дала си,
Да не мора ноћ да мења за дан.

Откуцаји срца постали су јачи,
Песак нам се с телом пољуби страшно,
"Остани још минут, ако ти што значи",
Зачу се са усана које кажу касно.

Шта остане када прођу лета?
Лепота и бол, успомена нека?
Да ли си ми пламен или само сета?
Никад не знамо шта нас сутра чека.

ЗА НЕКЕ ЉУБАВИ ЈЕ БОЉЕ ДА СЕ НЕ ДЕСЕ

За неке љубави је боље
и да се не десе,
Патња и бол су
спутане на време,
Када мислим
да ми живот срећу однесе,
Касније схватим
да је тако боље за мене.

За неке сусрете је боље
и да се не догоде,
Јер из главе
избацити није лако,
Све оне речи
које те погоде,
А ти и даље не верујеш
да је испало тако.

За неке пољупце је
боље и да не дођу,
Па ти душа пева
јер мисли да је сродну нашла,
А када све те варнице,
почетничке, прођу,
Остане само чежња
за времена прошла.

За неке погледе је боље
и да се не сретну,
Помислиш тада
да си на врху света,
А када се кораци
у надању заплету,
Остане тишина,
болна и сетна.

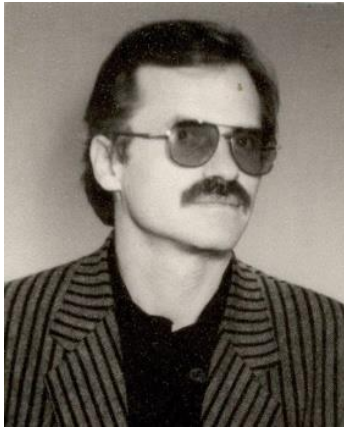
ЈЕДАНАЕСТ ГОДИНА

Прошло је 11 година,
Стварања, дружења, песникована,
Изгореле су попут плина
Надања, жеље, одликовања.

Све је почело данас
И траје данас, трајаће и сутра
Јер све је само до нас,
Стварамо сваког јутра.

Градови, села, земље различите
Али срца и душа иста,
Својим гласом тишину разгалите,
За стихове нека се спреми писта.

И када нас не буде
трајаће песма вечно,
И нека јој критичари суде,
Она ће живети дуговечно.

Жарко Бумбић, Стара Пазова

ДУХОВИ БИЗЕРТЕ

Мирно ...
јаукнуло је небо плаветно.
Мирно ...
јаукнула је нападена земља мајка.
Мирно ...
командовао је непокорни дух Србије.
Четиристодеведесетседам младића,
четиристодеведесетседам костура,
четиристодеведесетседам духова,
четиристодеведесетседам питомаца,
четиристодеведесетседам српских
мученика
главу је небу подигло,
Лазара светог призвало,
мртва плућа славом предака напојило
па свечани марш
петама крвавим загазило.
Из јуначких њедара
Даница слободе засијала
у сузу пркосну сво море савила,
стопама војника, мученици небеса,
поздравни корак су газили,
Гепрата здравили.
Њих четиристодеведесетседам
питомаца
скопске Подофицирске
пешадијске школе
пут незаборава
у Бизерти су исписивали
док су Србију,
небесну и овоземаљску,
у Светосавски небосклон уписивали.

ПРИЈЕПОЉЕ

Прије поља,
прије гора,
прије кише,
прије сунца.
прије свега
- Пријепоље
На раскршћу минарета и крстова,
изнад Лима
под облаком,
у Јабуци сањалици
спава Пегаз силовити,

ни шарени
ни крилати,
но камени
но стамени.
Санак снива
Пегаз силни
испод букве изворице,
непролазу вјенац плете,
под каменом гором љутом
гдје вучјаци оштре зубе.
У њедрима звјезда и небеса,
светим бором освјештана,
светилишта и раскршћа.
Прије поља,
прије гора,
прије кише,
прије сунца.
прије свега
- Пријепоље

НА ЗАТВОРЕНИМ СТРАНИЦАМА ЖИВОТА

Негдје,
на затвореним страницама живота
гдје људска царује голгота,
вапај се један чује,
звјездано небо моли
млијечним путем да га обрадује.
Негдје,
на затвореним страницама живота,
јаук се један чује,
дане протекле
у понор сасуте,
каменим сузама оплакује.
Негдје,
на затвореним страницама живота
док звона потмуло јече,
плаветно небо на смирај зове,
чемерна душа опроштај тражи
за сужње љубави прошле.

Автор: Инна Начарова, Русија

/превод са руског језика :Радислава С. Бокшан/

О ЉУБАВИ

Моје ноге ходају право,
не волим да ходам цик-цак.
А има ли негде провалија,
узећу велики дирижабл.
Одозго видни су мора и планине.
Тражим те погледом будним,
као заљубљени голуб.
И као у бајци царица-лабуд
кренућу к теби као царица.
Обманеш ли ме, велим
одлетећу као лабуд бели.
И у путиру вино поиграва
и топла се свећа одражава.
К теби доћи ћу у хаљини белој,
у венчаном дару твом.

ЈЕСЕН

Хладније постале су ноћи,
дан суморан постао је краћи.
Гаврана циганских гомила
и стаза пожутела.
Тако показала се девојка Јесен,
гледајући неба празног плавет.
Она плеше коло опроштајно,
жбуње бојећи у риђе сјајно.
Њен осмех је некад срдчан,
али није вољен ни узвраћан.
И не опраштају јој људи сви
за хладно сунце и поља пустоши.
А она иде, а она плеше
и слика, слика!...
Научила је давно она
веома срећно да живи сама.
И нека су хладније ноћи
и дан нека је суморан, краћи
У бакарним њеним власима
опроштајни су гласови птица.

ПЕСМА РУЖА

Бисер расипам
ја под ногама
Ноћи росне су остале назад.
У коси једна
Ружа бела
Као љубав нежна
Та бојажљива.
Ружа бела
Ружа црвена,
Ружа жута-
Свака предивна!
Мирис љубави
И твоје очи
Увојци златни
Ружа у коси.

И вина пехар
На столу био је.
Усне румене.
Сазрело грожђе.
У коси једна
Ружа црвена
Као страст земна
Непромишљена.

Ружа бела,
Ружа црвена,
Ружа жута-
Свака предивна!
Мирис љубави
И твоје очи
Увојци златни
Ружа у коси.

Чај давно хладан,
Огледала стакло
Одсликава свет
Што те је волео.
У коси једна
Ружа жута је
Песма о томе је
Да љубав прошла је.

Ружа бела,
Ружа црвена,
Ружа жута-
Свака предивна!
Мирис љубави
И твоје очи
Увојци златни
Ружа у коси.

Иво Торбица, Владимировац

ТВОЈА ХАЉИНА

Какву само лепоту видех у сунчевом зраку
Који својим сјајем обасјава кањон и ливаду
Његову топлину осећам ноћима, у мраку
Дању, испод крошње липе, дубоко у хладу

Како ме само њени раскошни мириси опијају
Док непрестано слушам гласан цвркул зеба
Нешто даље, младе гране јасика се повијају
Испод сивог брда и пространог, плавог неба

Наједном, у души гладној креће све да буја
Када угледах тебе и лепршаву хаљину твоју
Кроз главу и мисли протутњава снажна олуја
Јер се надам загрљајима и тела наших споју

Биће је већ жедно сваког извора и врела твог
Као што је сутона, маслачка и високе смреке
Допусти да те, најзад, поведем до срца свог
До далеких планета, звезда и постеље меке!

НЕ ДОПУСТИ

Не допусти да ме оркани од тебе однесу
Ветрови и олује, које у мени постају све јаче
Нека ме до твога срца анђели опет донесу
Како би ова душа престала да моли и плаче

Не допусти да нас торнада немира раставе
И униште све наше заједничке жеље и снове
У океану и мору туге уплакане нас оставе
Прекидајући нам срећу и све планове нове

Не допусти, јер то дугујемо једно другом
Неким временима прошлим и чистој љубави
И путујмо неким другим путем и пругом
Кад нам зора у животе нову прилику достави!

ЦВЕТ ИЗ РАЈА

У топлој вечери гледам у твоја бедра
Гола рамена, раскошне и бујне груди
Део си мене, као неког брода једра
Док се у душама пламен страсти буди

Осећам прејаку глад за твојим телом
Већ смо нешто ближе једно другом
Срце удара, опчињено косом и челом
Као што је песмом славуја и лугом

У мени се немири све гласније чују
А бића од пожуде непрестано дрхте
Узавреле страсти нам додире наређују
И невидљиви лептирићи посвуда прхте

Најлепши си цвет, налик неком из раја
Ког без престанка љубим и миришем
Ова ноћ је препуна гласних уздисаја
Јер уснама ти стихове по кожи пишем!

МОЖДА САМ, А МОЖДА И НИСАМ

Можда сам ја и даље само један
Обичан човек и наиван занесењак
Који слепо верује благим осмесима
И оном чистом сјају и искрама у очима

Можда сам, а можда и нисам

Можда сам последњи на овоме свету
Који без престанка мирисну душу и срце
Попут свиле, милује преко рима и стихова
Великих песника, из другог времена

Можда сам, а можда и нисам

Можда сам једини који, док те посматра,
Пожели да смо негде далеко, сами
Не штедећи преостале године живота
Сваки могући дан и трен, само за нас

Можда сам, а можда и нисам...

Надица Илић, Београд

ЖАЛ ЗА МЛАДОСТ

Сваки дан башта ми се обрати,
учи ћерко добро је,
да си имаш ћагицу,
а, и пензијицу јутре.

Мајка ми се обрати сваки дан,
чувај ћерко образ,
јер ако тој изгубиш,
неће те узне добро момче.

И, тека ми прође детињство,
па, викају га и пубертет,
а, и трудим се да не обрућам,
ни башту ни мајку.

Заврши убаве школе,
ко што сам и убаво девојче,
те ме моји удадоше,
за младог официра,
али неје из наш крај.

Башта и браћа ми се обрете,
убаво ће живиш,
све ће да имаш
и нема да работиш.

Тека и би, он ме заволе,
чим ме виде убаву
и расну девојку, а уз то
нићи ме није ни целивао.

Изродимо једног сина,
паметног и убавог на мене,
али моје срце се не пробуди,
тека да сам жална остала,
венем и тугујем за моју младост.

ЗАВЕТ СИНУ

Када чујеш мамин глас,
нека ти бриге нестану,
све измени за трен,
јер она је твоја,
а, ти си њен.

Здравље, срећу, љубав,
понос и величину,
пишу платинаста невидљива слова,
мисли само твоје мајке,
јер она је твоја,
а, ти си њен.

Када ти у тами засветли
нешто драго и лепо,
топло и нежно стрпљиво и у грчу,
то је драги лик твоје мајке,
јер она те у мислима
увек носи и дрхти
себично, бојазно, само за тебе,
јер она је твоја,
а, ти си њен.

Немој, немој никада,
ни у мислима изневерити
превелику љубав мајке,
јер, лик мајке је одредио Свевишњи,
да светли и само светли
и зато је она само твоја,
а, ти само њен.

Незаборавни Свевишњи
Непрестано поручује
својим кћеркама и синовима
да чувају своје делове тела и духа,
а, то су њихови млади, најдражи,
у народу познати, од Бога дати,
потврђујући да је твоја мајка
твоја, а, ти њен.

Драгош Павић, Велико Градиште

БУДИ МИ БОГИЊА

Не одлази из срца мога,
остани ту, буди ми богиња.

Природа памти да не потамни истина
и светлост блистава.

Ако знаш оно што имам
када се ниоткуда појави,

Онда ме охрабри да чекам и волим,
макар то било и дан и два.

Неверица, кажеш, нема похоте,
има ли руменила без топлоте.

Не сецкај ме осмесима судбине,
већ си ме сплела мрежом за надање.

На ветар не иди
нити на улицу додире

Без мога загрљаја
и поља уздисаја.

Нек пламенови срца
заслепе чежњу што те имам.

Само је самац живот ко чудо,
нема нас још од јуче, а тек сутра,

Веруј у сада, ту је вечност,
отвори врата да срећа уђе.

Драгослав Граочанкић, Београд

НЕКО ДРУГИ

Крстићу се и пред мравом,
и пред непријатељем
што подло циља,
и пред оним
који не уме да снива,
и пред сваким што своја
недела скрива.

Крстићу се
нарочито у славу Непознатог,
метанисаћу пред силом
и јачом и слабијом од моје,
клањаћу (се) пред самим собом,
јер знам да зачас могу прећи ивицу,
и да сам ја заправо неко други
(кога никада нећу упознати).

И: бићу због тога срећан,
јер за сва моја знана
и незнана бешчашћа
нећу сам сносити кривицу,
нити имати заслуге за дела
која се сматрају богоугодним.

Београд, 22. 8. 2023.

Драгана Стевовић, Крушевац

ТРАГОВИ

Преда мном леже два претешка пута
 Ледом окована и трњем посута.
 Један ми је познат...
 Знам му сваки камен,
 препреку и бедем...
 Прелазих га тешко
 Ногу окованих, очију везаних.
 Пут тежак, трновит, прелазим лагано
 Падам, посустајем,
 Душа ми крвари, ал не одустајем...
 Па морам до краја - то је моја битка
 Идем без одмора....
 Свима руку пружам, свима срце дајем
 Ал не одустајем.
 Назире се и крај, препрека све мање,
 Никада ми стаза није лакша била.
 Трагови моји осташе на путу,
 Трагови остају, ал мене ту нема...
 То није мој пут
 Отрежњење боли и душа ми плаче...
 Туђим путем ходах,
 туђи живот живех...
 Трагови осташе, а мене ту нема...
 На другоме путу трње непробојно
 Тешком се муком пробијам и крећем
 Ка старом се путу више не окрећем
 Бирам онај тежи, мени непознати
 Ноге ми нису оковане више
 И јасно видим, а душа ми пева...
 Ходам тешко, споро,
 падам, посустајем
 Ране ми крваре, ал не одустајем....
 Бреме тешко носим
 Па трагови дубљи остају на путу
 Трагови остају и мене ту има...

НИКАД НЕЋЕ ДА МИ СВАНЕ

Пишем песме
 Оштрим мисли
 Проблеми ме
 Тешки стисли
 А проблеми
 Тешки, сине
 Од њих може
 Да се гине.
 Тонем, тонем
 Од проблема
 Мени, брате,
 Спаса нема!!!
 Из блата ми рука вири
 Прсти броје задње дане
 Никад неће да ми сване!

СТАРИ БУНАР ТАЈНУ ЧУВА

Није било српске куће у времена стара
 Без добре ракије ал`и без бунара.
 Крај старог бунара насред малог села
 Некада је давно драга драгог срела.
 На вечну се љубав њему заклињала
 Извезену марамицу кришом му је дала.
 Само бунар тајну знаде
 Они љубав своју крише
 Али њени родитељи
 Другоме је наменише.
 Марамница бела оста код драгог вољеног
 Сузе рони лепа Мара крај старог бунара.
 Младић чува марамицу што му она даде
 Успомену бунар чува, без драге остаде.
 Крај бунара момче плаче
 Марамцом сузе брише
 Зна да Мара његова
 Никад неће бити више...

ЉУБАВНА ПЕСМА

Ако не могу да живим са тобом
 Нећу да живим ни са ким више
 Туђи ми додири кожу пеку
 У мојој души, твоја дише...

Ако не могу да будем твоја
 Нећу да будем ничија више
 Постаћу слепа за туђе очи
 У моме срцу твоје име пише...

Живот ми постаје чежња и сан
 Живим за тебе и ноћ и дан
 Твоје ми речи значе све више
 А твоја љубав све друге брише...

Сад знам права љубав шта је
 И нема времена да се каје
 Остатак живота поклањам теби
 А тебе поклањам самој себи...

Љубиша Шапоњић –Крушевац

ЈЕСЕН КРАЈ МОРАВА

На бедему, у правцу Сталаћа седим
Обузет исконским миром Тишине
У Тодорову кулу гледим
Окружен растињем папрата и купине.

Близу мени приста лептир бео
У том трену кликну царска жуна
Од призора рајског озарих се цео
Ал ме прену гуштер из оближњег жбуна.

Под зрацима сунца, ужареног лица
Слушам крештање фазана из долине
Уживам у песми орних птица
Царујући у царству околине.

Прија ми Михољско лето
И топли дани очуваног мира
Ближим се нирвани уз
Падање ораха и понеког жира.

Још се назире урасли виногради
И понеки мршави грозд
А на дотрајалој огради
Слети радознала сврака и ђубасти дрозд

И тако по ужини, око подне
Упијам сеоску идилу
Призивам неке године сродне
Удишући Моравску милину.

ЦРНИЛО

О варљиви, грешни свете,
Пун неправде, насиља и гноја
Пропашћу ти данас прете
Отпадници људског соја.

У хаосу све је мање реда
пашћу ти данас прете
Отпадници људског соја.

У хаосу све је мање реда
Зједница попут љутог роја
Нарасла је свакојака беда
Црнило је основа свих боја.

Избави нас из лудила
Молим ти се о Боже
Заустави пропаст овог света
У коме се само пороци множе.

Уразуми незасити олош клети
Докажи им из петних жила
Да и њима пропаст прети
Под притиском мрачних сила.

ЖУДЊА

Када може не пропушта
Кратак осмех да подели
Тад обично руком махне
Ко да диже барјак бели.

Поглед уме да примири
Танке усне да развуче
Громогласно да се смеје
И у танко зачас свуче.

Куковима намигује
Ватрена је у природи
Страсти своје да искаже
Понајвише кад јој годи.

На измаку женствености
Меко гази-брзо зри
Раскошна је када седи
И кад чежња у њој ври.

Пуних ногу и недара
Гиздава је сва
Вазда стиснутих бедара
Чежњива је жена та.

Бранко Ћипрић-Ћиро, Ћићевац

СЛАТКА БРИГА

Ти си моје
 Најљепше сјећање
 Слатка брига
 Моје уздисање
 Златна ружа
 Што у врту расте
 И најљепше доба у години
 У прољеће кад долете ласте
 Моја младост
 И моја заклетва
 Моја ружа
 Што у врту цвјета
 Моја нада
 И моје трајање
 Што одлаже
 Моје нестајање
 Моја звјезда
 Што са неба сија
 Без тебе је
 Просто немогуће
 Без тебе је
 Живот лакрдија

ПОД НЕБОМ КРУШЕВЦА

Весели облаци над сводом јуре
 Као да журе у неки бој
 Дивота, дивота, срце ми трепти
 Овде сам рожен о боже мој.

Дуга се јавља прекрасних боја
 Природа оставља колорит свој
 Уживам живим дишем полако
 Овде је рај о Боже мој.

Сунце се спушта у смирај дана
 А зраци праве хиљаде боја
 Овдје је рај
 Овдје је земља моја.

Ведро је небо хиљаде звјезда
 Као да је пчелињи рој
 Кумома слама изнад њих се бијели
 О каква раја о Боже мој.

Понека звијезда небом полети
 За собом оставља пламени траг
 Ово небо је изнад моје земље
 Испод њега је мој родни праг.

Мјесец се полако над сводом диже
 Даница прати друга свог
 Велика кола на своду стоје
 А Мала даље као да чекају путника
 свог.

Кад све то видим душа ми трепти
 Од красног призора тог
 Срећан сам што се овдје родих
 Овдје под небом Крушевца
 Овдје осетих смирај драг
 Овдје где је зелена шума
 Цвјетна ливада и љути камен
 Овдје под небом Крушевца
 Овдје је мој родни праг.

ПРАВА ЉУБАВ ЈЕ ВЕЧНА

Кад сунце у предвечерје
Румену нам шаље боју
Са румених зрака триста
Прекривају башту моју
Од бехара која блиста.-

Насред баште једна липа
Испод липе сто за двоје
Ту уживам с драгом својом
Док нам зраци песму пије.

Предвечерје што си лепо
Са зрацима ишарано
Драгу грлим и шапћем јој
Ја те волим моја рано.

Када топло сунце зађе
Неста зрака јарких боја
Драгу гледам и говорим
Ја те волим срећо моја.

Иза брега месец вири
Као да се нама смеши
Ноћни ветар тихо пири
И мирисну кесу дрешу.

Небо плаво шарени се
Звезда има читав рој
Љубав још у мени дрема
Читав свијет још је мој.

Мирис кафе ме опија
Мирис кафе и бехара
Кафу служи и љуби ме
И љуби ме моја стара.

Месец с брда одскочио
Кроз грање нам зраке шаље
Да уљепша наше вече
Љубав, љубав зна он шта је.

Романтично право вече
Птице с грана песму поје
Рука руци сама иде
А усне ће да се споје.

Без обзира на године
Без обзира живот шта је
Кад се двоје стварно воле
Љубав ће да вјечно траје.

Ову пјесму теби пјева
Теби пјевам хеј одива
Да крај мене ниси била
Мене не би било жива.

Када поред мене седнеш
Срце ми је пуно среће
Као некад кад те сретох
Некад давно у пролеће.

Хеј одива, хеј одива
Без обзира шта си снила
Волео сам те жестоко
И за мене све си била.

Хеј ти моја љепотице
Пружи мени твоју руку
Ноћ одмиче вријеме је
Одлазимо до постеље
Да те љубим на јастуку.

Мирослав Мика Кркић, Ђићевац

ЖИВОТ НАМ ЈЕ...

Живот нам је
Дар с неба,
С њим нешто
Учинити треба

Дар је гратис
Ал услова има,
Док да траје
Ваља се борити
Са њима.

Без обзира
На услове
Који нам
Праве фрку
У животу има
Меса и за
Другу трку.

У њој су
Тренуци среће
Трофеји
А радост и весеље
Јубилеји.

КИШНИ ДАН НА МОРУ

Јутрос се дан мучно рађа.
Тмурно је и ситна киша сипи,
Облаци се небом вуку
А и сунце се сакрило
Да не гледа ову муку.

Нарочито је то тужно
Кад си на одмору
И кад седиш у хотелској соби
Где полако цури твој
Плаћени аранжман на мору.

Нема дечје граје
Нема плускања по води
Утишала се уобичајена бука
Сви њоре по креветима
И чекају да прође ова мука.

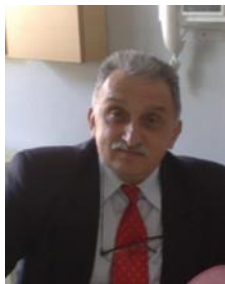
ЈЕСЕЊИ СУНЧАНИ ДАНИ

И јесењи дани
Често буду осунчани
Сунце их развидели и избистри
А лагани Југо их догреје и очисти.

Да није тих сунчаних
Јесењих дана
Не би ни приметили
Лепоте боја
Којима је природа ишарана..

Не би видели
Ни јата птица
Која одлазе на југ
Отишле би
Без нашег поздрава
На свој дуги пут.

Ти дани нам
Милују тело
Греју душу
И дижу самопоуздање
Дају нам крила
И позитивну енергију
Једном речју
Право су уживање.

Милосав Ђукић Ђука, Крушевац

ЈАВЉАМ ТИ

Плете се и данас младо врбово пруже
у шљивику горе, изнад наше куће.
Јављам ти да знаш, све је по старом,
а ако видиш да те лажем,
не знам шта ћу на то да ти кажем.

Сад се на дугме бродови покрећу,
о дроновима да причам нећу,
не знаш ти шта је то,
слично као кад птице полећу.
И шта још да ти кажем,
хоћеш ли истину или да те лажем?

Много ти среће желим на оном свету,
сељак си ти, знаћеш да се снађеш,
да душу насладиш лепотом,
био си увек у праву,
не жали за прошлим животом.

Е, да ми је само да куцнемо чаше,
усред ове велике невоље наше,
нема љубљења, нема ни смеха
можда због неког старог греха.
Не знам више шта да ти кажем,
не смем ја тебе никад да лажем.

ПЕСМА ИЗ КРАЈА

На крилима голуба
шаљем ти песму из краја
и све лепоте нашег завичаја,
нека те прати
до сусрета нашег
или до вечно обећаног раја.

Пролеће ово на зумбул мирише,
ветар лагано пупољке њише
и све је исто као
кад деца смо били
и трешње крали
весели и чили,
воду смо хладну
на извору пили.

Живе младости слике
у мојој седеој глави,
како да рушим прошлост
која не може да се заборави.

Уместо слика шаљем ти
поздрав из краја,
донеће ти голуб
мирис завичаја.

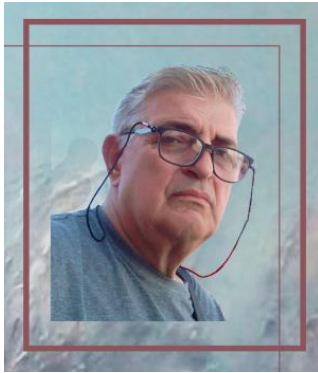
1963

Не мора песма свака да има име,
некој је довољан број.
Остао сам тад без тебе
и живео тужан живот свој.

Твоје хладне руке
и хладно чело,
љубио сам и заливао
врем сузама дечијим.
Нестаде твоје душе топлина
за малог и јединог сина.

Одрастао сам брзо,
гушио песму кад душа јеца.
Морао сам сузе да кријем
док су се крај мене
смејала срећна деца.

Сећање мајко не бледи,
рађа се свака детињства слика,
водиш ме за руку,
певаш ми песме
и увек ми кажеш
шта дете мало радити не сме.

Првослав Пендић Пенда, Крушевац

ЂУРЂЕВДАНСКИ ВЕНАЦ

Да ли то сањам,
Превијаш ми мелем на груди?
Ђурђевданским травама душу ми лечиш.
Лице ти не видим од зебње и студи!

Бели бор мирише и дражи ми груди,
Отвара се небо, сунце земљу љуби,
Негде у близини, славуј песму нуди,
Опија лаванда, не да да ме буди.

Но срце би хтело да се буди радо.
Чека, ко шишарка бора грудима расуто,
Док још дрхти, твоје тело младо,
Жељом и разумом распето.

Студено ми срце телом гријеш.
Топлином тела у ватру претвори,
Ватру не можеш ко лице да кријеш,
Осећам како тело ти гори.

Несташе мириси белог бора.
Лаванда ме буди - птице!
Срце се брани великог бола,
Боли што невиде ти лице.

Опала шишарка белог бора
У ђурђевданској трави чека
Твојим топлим рукама се нада,
Да је у ђурђевдански венац уплету,
Да се зарадује још једноме лету.

ЦРНО МАСТИЛО

Сад морам тужну песму да пишем.
Црним мастилом мртву децу да милујем.
Рука ми тешка не могу да дишем,
Ја морам барем песмом да их дарујем.

Невиност Ваша, тај дашак живота,
Уснуле очи: кестењасте, црне,
зелене ил' плаве
Што су угашене, наша је срамота.
Ми отесмо Вама све вредности праве.

Боли, кајање боли. Ви то не чујете.
Животима Вашим скренуште нам пажњу,
Не питавши: "Зашто нас трујете,
Наводном пажњом уз бригу лажну"?

Нисмо вам причали о животу нашем.
Угасисмо вам школске игранке,
Спортске игре, мишићима Вашим.
Што се не дружите нису криве мајке!

Рађале су децу да би друштву дале,
А друштво их учи: "Само ви,
друго није важно".
"Будите себични" - само то су знали.
Та малена бића одрасташе лажно.

Ми делили смо јабуку; са дај један гриз,
Бициклу; са дај један круг,
А сладолед; са дај један лиз.
Било нам је важно да друг буде друг.

Тих вредности правих сада нас је стид,
Сад жељни богатства, ципова и вила
Од престижа силног изгубисмо вид.
Ја не могу више, децо моја мила...

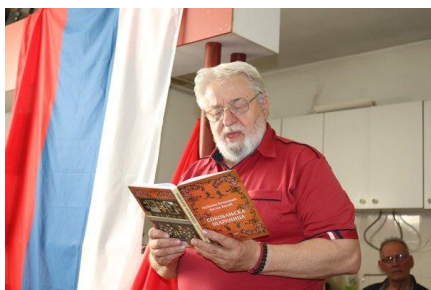
ГРУДВА СНЕГА

Сањам. У недрима грудва снега спава.
Уместо да хлади, угреја ми груди.
Кад погледах боље - девојачка глава,
Нежно ме љуби да ме не пробуди.

Дали је стварна или се претвара,
Или само мами да очи отворим,
Можда је права, али ме сан вара,
Могу ли да ћутим да не проговорим?

Како да сан сада овај протумачим,
Шта ми поручује не могу да знам?
Да се пробудим једини је начин,
Ако је стварна да јој се предам.

Хоћу да сањам, нећу још на јаву
Нек ми греје груди и нежно ме љуби,
У сну, само видим ту прелепу главу,
На јави је нема, на јави се губи...

Љубиша Вељковић, Соко Бања

ГРЧКЕ ЗОРЕ

Најлепше су грчке зоре,
кад погледом видиш море,
а Српкиње дивне – миле,
обалу су украсиле.

Витког стаса, танког паса –
све на њима се таласа.
Сваком оку добро прија,
не знаш која је милија.
Од свитања рујне зоре,
закитиле грчко море.

Сунце сија, топла вода,
уживати баш је згода.
Уживању нигде краја –
друг са другом ту се спаја.

Кад погледаш у даљину
и осетиш ту милину,
и осетиш топло море –
најлепше су грчке зоре!

ТРЊАНЕ

У зеленом лугу
исписујем редове ове
о скривеном малом месту,
Трњане се зове.

Ту је Вељко пролазио
кад је Стани долазио.
Чучук Стана као вила
у Вељка се заљубила.
Савлада је слатка мука,
заљуби се у хајдука.

Када Вељко Стани дође,
околином целом прође.
Мудро гледа све котлине,
све брегове и долине
и говори Чучук Стани:
То све мора да се брани!

Трњане је село мало,
храбре борце одабрало,
да ће чуват Српску круну
Хајдук Вељку сви се куну.

Подигоше шанац тврди
на Главици изнад села.
Кад заврши утврђење задовољан
Вељко беше,
у седло се хитро вину,
па одјаха Неготину,
Неготину и Видину.
Погледом га Стана прати,
жели брзо да се врати.

Целу војску Вељко пази
и ровове обилази,
код Видина направи се грешка,
несрећа се деси тешка,
погоди га једно зрно,
Крајина је сва у црно!
Ко ће војску сад да води
и Крајину ослободи!
Паде Вељко, оста слава
да се вечно препричава!

Милош Мики Вељковић, Соко Бања

БРАЋО И СЕСТРЕ

Браћо и сестре,
зар је лепше да се мрзимо,
да сејемо мржњу међу нама,
да се удаљавамо
од правих вредности?

Зар није боље
да се слажемо, договарамо,
да се међусобно уважавамо,
да се сви помиримо,
а не свађамо?

Браћо и сестре,
иста смо крв и наши
преци главе су
изгубили да бисмо ми
данас све ово имали!

Браћо и сестре,
ајмо сви да се загрлимо,
да се сви пољубимо,
да се сви поштујемо –
да једни друге волимо,
а не ногу да подмећемо.

АЈМО СВИ ДА ПРОМЕНИМО СЕБЕ

Ајмо сви да променимо себе,
да будемо бољи у сваком
погледу и да оставимо своје
корене као што су наши дедови.

Ајмо сви да сачувамо сваки педаљ
наше земље и да кажемо
сви заједно: То је наша дедовина
и она нема цену!

Ајмо сви да кажемо,
ништа овде није на продају,
све ово што је данас наше –
крвљу је стечено!

Ајмо сви да будемо једно,
а не да се делимо,
та подела и брат на брата доведе нас
је и довела!

Ајмо сви да постанемо родитељи,
да будемо добри очеви;
жене своје да више поштујемо и за
нашу децу да се боримо!

Ајмо сви да нешто заувек променимо,
да се не свађамо за политичаре, а још
мање тучемо.

Браћо и сестре, ми смо исти,
ми смо један народ, зашто да се више
раздвајамо?

Ајмо сви, браћо и сестре, да се
ујединимо,
да будемо храбри као наши преци,
поштени и прави домаћини у својој
кући,
а наша кућа јесте Србија!

Олга Раденковић, Макрешане

ОПРОСТ

Последња је недеља
Васкршњег поста.
Недеља љубави и опроста.
Неки људи су ме блатили...
Неки људи су ме погрешно схватили.
Некимa нисам рекла:
"Хвала"
Некимa сам превише од себе дала.
Последња је недеља
Васкршњег поста.
Недеља љубави и опроста.
Молим се драгом Богу
да опрости свима,
а много грешних према мени има.
Рођени смо сви безгрешни, исти!
Невини и чисти!
Сина је свог на данашњи дан
Бог због људског греха дао,
разапет на часни крст,
у вери снажан и чврст.
Бог нам је сина свог дао
глас нечујан и тих - јао!
Опрости, драги Боже,
нека се љубави множе!
Помози, драги Боже,
да се сва деца твоја сложе
и у вери умноже.

НЕ ДАМ

Не занима ме ништа твоје,
али не дам ти своје!
Н занима ме ко је где на власти,
ко кога и зашто части!
Хоћу достојно човека да живим,
а не, да се другима дивим,
што имају врхунски
плаћено радно место.

А, ресто? А ресто ...
Не занима ме ко ће
и где на власт доћи,
желим да мирно спавају сви.
У свету сви и у мојој вољеној Србији.

Не занима ме ко има више,
ко има боље,
ал' моје је Метохија и Косово Поље.

Ако си гладан, даћу ти хлеба.
Ако си жедан, даћу ти воде.
Али ти не дам ни мрвицу своје
слободе.

Не дам образ!
Не дам дедовину,
не дам очевину!

Не дам ти ни капи крви,
ниси ти мени на вратима,
гост непозван први!

Не дам, чедо мило моје,
да ти душмани и туђинци,
одело и капу кроје!

Нисам на Косову и Метохији рођена,
Лазаревом руком и чашћу сам вођена!
Здравица вам душмани
Лазарева била,
Мојсињска сам са Свете Горе вила.

Неком мелем, неком пелен.
Ако си гладан, даћу ти хлеба,
ако си жедан, даћу ти воде,
али ти не дам срце своје!
Метохија и Косово је моје!

Мирослава Смиљанић, Град Сталаћ

МОЈЕ СУЗЕ

Моје сузе не могу скрити
 Морам те Мораво
 Опет оставити
 Остављала сам те
 Али сам долазила
 И тебе моја омиљена
 Реко обилазила
 Сада старост дође
 И морам ићи али не далеко
 Враћам се Расини
 Где сам радила и живела
 Али ћу доћи и тебе
 Као некада обићи
 Опрости ми моја
 Мила реко
 Нисам отишла
 Од тебе далеко

Када одем да прошетам
 Крај Расине
 На тебе ми жеља mine
 Слаћу ти поздраве
 Преко таласа Расине
 Расине у Западну Мораву
 У мој Сталаћ ћеш
 Добити поздраве
 Када се ове две
 Мораве саставе

Скрхана сам од старости и бола
 Судбина ми је таква,
 Где ме води ићи се мора.

ЦРВЕНА ЈАБУКА

Сваког дана поред
 Једног воћњака пролазим
 И једну јабуку најлепшу
 У воћњаку опазим.

Јабучарник је једног
 Мог школског друга
 Ту га често виђам
 Код моје другарице реко
 Да му се ја свиђам.

Ја се свиђам њему
 А мени његова јабука
 Била је јабука близу пута
 Ја сам пружила руку

Друг ми је већ
 Убрао јабуку
 Убрао ми јабуку ајдару
 Да би се као сви
 Населила у Рају.

Јабука је једно
 Најслађе воће
 зато је Ева узела
 и из Раја је истерала.

ЧАИР ДО ЧАИРА

Имала сам чаир изнад Мораве
 Ту сам гајила своје стадо
 Крај Мораве сам стадо чувала
 Плела чарапе и песме певала

Уз песму сам свако
 Јутро чаиру долазила
 Ту и комшија има чаир
 До мог чаира
 Сваког дана ми није давао мира.

Желео је да се забављамо
 И чаире да спојимо
 И да се никада не раздвојимо
 Слушала сам шта он каже
 Тако и би не лежи враже

Прави пророк био
 Чаире је спојио
 Мене је оженио
 Живот ми с њим
 Није добар био.

Деца су се порађала
 Ишколовала и свако
 Је отишао на своју страну
 Он се разболе и умре.
 У мукама, на мојим рукама.

Ја остих сама
 Остарила сам.
 До чаира не могу отићи
 Зарастао је у коров.
 И деца су далеко,
 Не могу ме ни обићи.

Аријана Хинић, Крушевац

ПРОЋИ ЋЕ

И сан и дан
и ноћ тамна
и суза и бол
и жеља давна.
И мисао пушта
ко клетва смјела
за сваку бору
с мога чела.
И оне очи
и усне нијеме
и додир што се
за живота памти.
И вјетар и шапат
и пјесма једна
проћи ће све
кад не буде мене.

АДДИО ЦАРА МИА

У бесаној ноћи, у мраку собе,
док суза за сузом тихо пада,
сјећам се тебе вољена моја,
нашег ђетињства и нашег града.

Гледам у слике, нијемо ти зборим
колико среће је било тада,
лудости ђачких, радости, смијеха,
а шта је заправо остало сада?

Осмјех твој ми пред очима титра,
твоја нада, жеља, борба и снага,
звјездо нова на небеском своду,
судбином клетом на пут звана.

Почивај у миру мила моја,
нек душа ти спокоја нађе,
нема више муке и бола,
анђели своја крила ти даше.

ЗАБОРАВ

Нисам твој писани траг.
Твоје сам безличје.
Нисам твоја радост.
Твоје сам лудовање.
Нисам ти Сиријус међу звијездама.
Нисам ни Венера.
Тек обична репатица.
Прохујала једном
кроз магловиту жељу
да остане уткана у синапсама.
Без права на одбрану осуђена,
устрељена без стрељива,
сахрањена без опела и обреда.
На сва страдања пристала,
битке и ратове губила,
само једно никад поднијела не бих,
да постанем твој заборав.

ТАМНА НОЋИ

Тамна ноћи, што ли ми га скриваш
кад без њега моје срце вене,
што ли желиш да ти патим млада
грлећ своје слатке успомене.
Пусти Дану нека небом сије
и млађахни Мјесец нека цакли,
од погледа једног случајнога
ми ти ноћи, даље нисмо макли.
А шапну ми један славуј мали
да би драги сокаком ми прош'о
прескочио тарабе и башче
само да би под мој прозор дош'о.
Тамна ноћи, не скривај га више,
пусти свјетло да се небом проспе,
да ми драги уздасима својим
по грудима милу љубав поспе.

Слађана Бундало, Крушевац

ПЕСМА О МЕНИ

Живим од слатког чекања
 од уздаха и осмеха
 Повремене пловидбе по рекама
 и скривању од кише под стрехама

Не бојим се висине и често
 сам у меканим облацима
 Пркосим налетима ветра
 одолевам земаљским болестима

Причам са птицама
 делећи са њима последње
 мрвице са стола
 Тешим их својим причама
 тако се лечим од сопственог бола

Немам никаквих жеља и хтења
 ја сам остварено биће
 Било је доста у мојем животу стења
 сада се радујем сунцу што сваког
 дана свиће

ЧУДНА ПЕСМА

Ветар је проговорио
 језиком птица
 Напокон је прогледала
 слепа улица

Неке гране никада
 нису олистале
 Нечије руке
 на љубав су пристале

Дан се поред реке
 спокојно одмара
 Нове боје
 неуморни сликар ствара

Све се у тишину
 претворило
 Само је један
 уморни лист
 своје срце затворио....

ВОЛИМ...

Волим да ти остављам
 трагове пољубаца по лицу
 Волим кад ми за узврат
 пошаљеш мајушну птицу
 Па тако шашаве летимо скупа
 хватајући се за небо
 по сто пута!
 Једном смо
 дотакле на трен сунца део
 замисли како је
 од стида поцрвенело

За срећу ми је
 потребно тако мало
 Једна мајушна птица
 или њено перо
 што је од
 последњег лета
 преостало!

Живојин Манојловић, Крушевац

ШЕШИР

Када би ми неко
Купио овакав шешир
Са равним ободом
У овој боји или сив.
Ко зна где би ми био крај.
У њему би стали сви пријатељи,
Почетак за наш Рај

Свако би радио оно што воли,
А завист, љубомора и мржња,
Огољени до коже-избачени би голи.
Под шеширом ударац
чекића о наковањ
Био би песма,
која се губи али овде живи.

Неке даме би шиле
балске хаљине
Чежњиво гледајућ
принчеве своје
Док на атовима јуре
и ничега се не боје.

Када би ми неко
Купио овакав шешир
Са равним ободом
У овој боји или сив.
Ко зна где би ми био крај.

У њему би стали сви пријатељи.
Почетак за наш Рај
Сви би изашли на терасу
На онај раван обод шешира.

Неко би маштом
Бојио крајолик
својим нијансама,
Други би стихом
Песмио лишће
и крупна стабла пред њим.
Од поточка правили
велике водопаде.
А неки из њега
вадили бисерје.

Песму уз звуке виолине,
славуји би подпомогли.
Под шеширом весеље
Стваралаштва, као да зуји
Уз звуке умилних тонова.
Ту нема поделе, сви су исти
Умом и делом-чисти.

Када би ми неко
Купио овакав шешир
Са равним ободом
У овој боји или сив..
Ко зна где би ми био крај.
У њему би стали сви пријатељи.
Почетак за наш Рај.

Здравка Пап, Бања Ковиљача

НА КОСОВУ ПОЉУ

Кад се потерају
 На Косову јунаци
 У планини завијају вуци
 Крај иконе чују се уздаси,
 У молитви забринуте мајке!

Лете главе честитих јунака,
 И витештвом убише Мурата
 Ал' не вреди осташе на пољу
 Да кукају девојке и мајке.

Нема среће и нема ведрине,
 На Косову не види се ништа-
 Свуда тама, само ђаво црни
 И он бежи од страхоте дана.

Леже тела разбацана свуда
 И чују се уздаси из срца и душа
 Ране вида Косовка девојка
 И напаја водом са извора.

Светли пољем Лазарева глава,
 Браћо моја нека влада слога,
 Када треба у бој поћи да се брани,
 Земља, кућа и огњиште!

БЕЛИ КАМИЧАК

Бели камичак
 испред ока
 такмичи се са ветром
 и носи све моје заблуде и страсти
 где ноћ вара успомене
 и такмичи се снагом воље
 да израсте у белу ружу
 и забележи сва надања
 да оживи и прекрсти камичак
 обасја прошлост и будућност
 у једној реченици
 ја сам твој и ти си моја!

БОЛ

Помало себи
 постајем досадна
 у кавезу живота
 трачак светла у тами
 изаћи неповређен
 из лудила и злобе
 уметност клизања
 у хаљини од свиле
 неопажено сакрити
 стихове умора
 и написати песму
 у крилу анђела
 о љубави и срећи
 бити насмејан
 живети како хоћеш
 гајити наду да неће
 по срцу да пишу
 у кожу утисну
 бол живота
 до смрти сванућа.

ОПАНЦИ ОД СВИЛЕ

У руци носиш петролеј
 кад крене по злу,
 ти запалиш и одеш.
 Није све тако лако,
 испречи се стење
 и нико га померити не може,
 док твој ум не уђе у њега
 и помериш га ко перце
 које лелуја и њише
 у оним опанцима од свиле,
 ти се правиш да је све како треба,
 не знаш, ако носиш петролеј,
 да не можеш да запалиш жеље
 у теби, које се туку и да их одведеш
 на оно место где доброта царује умом,
 у оним опанцима од свиле.

Марина Адамовић, Ниш

ЉУБАВ

После тренутка,
 када је лекар завршио причу,
 пао је знојав
 у крило миле.
 Пред његовим оком
 била је магла.
 Светлост се простирала
 далеко, високо.
 Ћутао је,
 ни дах из устију није пустио.
 Тело је дрхтало због
 знака смрти.
 Ипак, и тада, у том тренутку
 мирно су пловиле његовим венама
 крвава љубав
 вера и
 нада.

ОСЕЋАЈ

Молим вас, људи,
 Тихо!
 Тебе, небо,
 Спавај...
 Земљо, земљо,
 Сањај...
 Из Њутновог кратера,
 ниче знани
 песник.
 Сјај, крв и рана.

МАЦА

Зашто је ова маца посебна?
 Има реп као и свака друга
 четири ноге са белим ноктима
 шарену длаку мекшу од памука.
 Њушкицу нежну баки за пољубац.
 Не шета више с поносним ушима.
 Не лиже стомак са мачићима
 Она је засвагда овековечена
 Све је постало сасвим другачије
 лежи крај јеле и гледа у небо
 док јуче облак вирио кроз прозор
 пре но што је - има ли те Боже?!
 са врха зграде бачена на плочник
 Ено крви, видиш ли је бако?
 Твоје црне и
 Плаве мацине

О, ПАМЕТИ

Постигла сам пуно у животу:
 не знам ко сам, нигде не припадам.
 То је успех - а можда се варам?
 Знам о свету од свих људи више,
 о систему по ком' мозак ради;
 гледам ћутке како мудрац страда,
 а глуперда својим егом влада.
 По очима осетим природу
 тешких, добрих или чудних људи,
 ал' пре зоре, препуну памети,
 не знам зашто- мене немоћ буди....

Снежана Поповић, Крушевац

БЛАЖЕНА КСЕНИЈА

Ради спасења и љубави према ближњима,
са смирењем претрпела си поруге злих.

По жеги и мразу,

Петроградом лутала си ти.

Ниси страховала за бол дубоку и
немаштину, нити се плашила оних што ти
се смејаше и ругаше, јер љубав си
Христову спознала и њоме заштитила.

Твоја незлобивост и кротост,
чудна одећа и неразумљив говор,
изазиваше подсмех лоших људи.

Ма лако је бити луд ако си луд,
ал ти си подвижница у вери била,
свесно си се лудаком за живота правила.

Бескућница згажена,
зими и лети у истој одећи
пут страдања изабрала си,
гордост победила, чудним просјаком
што бескрајно лута, постала.

Сва гоњења и увреде претрпела си,
мир у души пронашла
кроз молитве, постове.

Верујућима несебично делећи дарове.
Од Господа Бога, велики дар добила си.
Чуда да чиниш, за све нас да се молиш.

Заступница молитве
пред свевишњим да будеш.

Они који ти новчић
искреног срца даваху, као благодат,
она им се вишеструко враћаше.

Радуй се јуродива,
небеска царице за душе наше!

ВРЕЛО ЛЕТО

Врело лето, немирне мисли ми лете.
Траже место ко лептир да слете.
На радост живота не стављајте ми вето.
Не играм у оно што ми је свето.
Врело лето, препуно липа у цвату.
Од вашег чудесног мира сам ко у опијату.
Сва чула успавана у мени пробудисте
и најтврђе срце моје разнежисте.
Врело лето, треба ми добар ресето,
јер ето ближи се ускоро и то шездесето.
На глед све исто је ко и лани,
неизбежно другачији
су ми ови летњи дани.
Врело лето, мириси свеже,
пурпурне руже,
ко мој Chanel Mademoiselle
ваздухом круже.
Ауром моћном ме сустижу
постојаност и радост
би још да ми пруже.

ИГРА СТРАСТИ

У мени тињаше много тежњи
и бескрајно море чежњи...
И сви ти осећаји стремљења беху
тако јаки, снажни, неизбежни!
Учинише да у неповрат
нестадоше дани они безбрижни,
прижељкујући и ослушкујући стално,
долазак твој неизвесни.
Жудња и страст, та моћна енергија
која ме покреће и окреће,
довешће ме можда једнога дана,
до велике радости и среће,
Тврдим да искрена и права љубав
у томе сигурно успеће.
Нема разлога да сумњам,
нема ту места за нешто треће!
Чудан је фронт на који личи
та борба љубави, чула и одабира.
Где сви су победници,
а опет сви поражени губитници.
Игра завођења, страсти, моћи
и немоћи и вештих предигра.
Истрајте као одани и верни саборци,
не будите уловљени ловци!
Неко те освоји лепим мислима, неко
чулним мирисима, а неко песмама својим.
Ја ћу те освојити оком ватреним,
погледом сненим и помало детињастим.
Слатко намучићу те, да час хоћу, а час
нећу, ма завртећу те као права чигра.
Заносним плесом немирног лептира,
који би вазда само да се игра.

Лепа Симић, Цирих

ЉУБАВ

Твоја снага је уз мене,
не штедиш љубав.

Лепо је бити с тобом

Из твојих очију два драгуља
топлином зраче

Има нешто посебно
и снажно у теби

Не кажем ти никад, волим те
та реч је премала
за све што чиниш за мене

Смешим се срећна
и трудим
да прејаке речи
не постану навика

Ми смо спознали
све лепоте живљења
и без речи - волим те

ГЛЕДАШ МЕ

Преко њених рамена
Погледом крадеш
Моје тело
У црвеној хаљини
Припијену уз тело

Празне ти руке
Лутају кроз простор
Оживљаваш успомене

Тако смо близу, а тако далеко

Разданиће се
Уморни су и свирачи
Који за тебе свирају
Неке старе мелодије

Мене не додирује

Кисе су одавно испрале
Трагове
Наших надања и хтења

НОСТАЛГИЈА

Спаковала сам
неколико драгих ситница
слике мог детињства
и пошла...

Мисли се моје котрљале
низ густе мрак
Премладу ме зауздали
велики снови

У мамином гласу
чуло се оно уобичајено
чувај се кћери

Отишла сам...

Године жељама изроване

Зоран Јовановић, Лесковац

СЛУЧАЈНО

Случајно је сретох између два стиха
и опијен кренух да јој песме пишем,
она тако лепа, насмејана, тиха
ја је само гледам и сетно уздишем.

Под прозор јој онда одем у предвече
да јој тихо певам песму написану
док звезде трепере ти сијај, месече,
одведи ме право у ноћ већ бесану.

Махнуће ми кришом, са прозора, она
да не види нико поруку што шаље
насмејана попут краљице са трона
Погледом ће рећи - лепо, певај даље.

Покорно ћу онда, да би срећна била
наставити ову песму до бескраја
низа од стихова за тебе је - мила
дај ми само секунд из очију сјаја.

Пољубићеш потом мараму од свиле
и кроз прозор онда пустити нехајно
Твоје су ме усне тако опчиниле
трагове кармина љубићу потајно.

Кад зора заруди и петли запоје
кроз прозор ћу тихо да до Тебе дођем
ружу да оставим док се снови роје
и срећан због тебе у нови дан пођем.

ДА ЈЕ...

Да је ...

Да је рођена у неко друго време
не бих ја, данас,
о Њој писао песме.
Њу би, уместо Жана Дивал
опевао Бодлер
а Бајрон не би
блудничио са сестром,
већ би стихове писао само за Њу.
Пушкин, заузет стиховима о Њој
не би страдао у двобоју
против Д'Антеса
а Исидора не би
клечала пред Јесењиним,
говорећи му да га воли.
Јер, он би, волео Њу.
Да је рођена у неко друго време,
можда ни Ана не би била Карењина
већ би се звала Њеним именом,
а за Преверову Барбару
вероватно, никад не бисмо чули
јер, он би све своје песме
посветио Њој.
Да је рођена у неко друго време
можда ни ја себе
не бих песником звао.

ЧОВЕК ВУК

Рођен сам једног новембра
у ноћи пуног месеца
када су се са неба,
сливале реке крвавих суза.
Небо је плакало
док су се јецаји моје мајке
губили у грмљавини
која је пратила кишу.
У истој ноћи,
вучица је, арлаучући,
обавештавала шуму
о рођењу вука самотњака.

Два грома спојила су нас на рођењу.
У себи носим ватру
громова близанаца
сакривену у врелом срцу
и храброст вучице, мајке.
Човек сам вучје ћуди
и вук сам у телу човека,
самотњак међу људима
усамљеник међу чопорима.
У ноћи пуног месеца
мој брат, самотњак, и ја
арлаучемо на месец.
Шаљемо поруку псима.
Бојте се, керови,
долази вучје време!

Миљко Шљивић, Глободер

ЈУТАРЊА ЖУРБА

Ујутру се рано будим,
ал' и даље мало дремам,
да не касним, ја се трудим,
за вртић се брзо спремам.

Перем руке, перем лице,
перем зубе, све се блиста,
сечем нокте, чешљам косу
да за вртић будем чиста.

Тата пертла ципелице,
а мама капутић спрема,
у ранац скривам сличице,
и за чај времена нема.

Поздрав нани, поздрав деки,
моме зеки, мојој секи,
онда лутки косу мазим,
„ћао", у вртић одлазим.

ПОПОДНЕВНА ЖУРБА

Молила сам тату
да ми друштво прави,
да ми чита приче
и да ме забави.

Он ми одговара:
„ Душо моја бела,
ја сад много журим,
јер морам код пчела".

Обећање мама
испунила није,
луткици бар једну
сукњу да сашије.

Кад је питам каже
да се ја не једим:
„Сачекај ме душо
да по кући средим"

Молила сам секу,
да цртамо птице,
да бојимо зеку
ил' ћемо игрице.

„Не љути се, душо –
рече тад и сека –
ја се много журим,
мене друштво чека".

Сви некуда журе,
Некуд се спремају,
за мене нимало,
времена немају.

Зашто су сви такви,
хоће да се моле,
куда сви то журе,
ако мене воле.

ЖУРБА

Жури Марина,
зове те неко!
Жури Марија,
школа далеко!

Жури Марина
оде ти сека!
Жури Марија
такси не чека!

Жури са игром,
морамо поћи,
пожури, учи,
испит ће доћи.

Пожури једи
кромпири врући,
пожури! Жури!
Чујем по кући.

Па, докле више
са журбом тако,
хоћу да живим
само полако.

Јер брз не може
да буде свако,
журити није
нимало лако.

Даница Рајковић, Крушевац

ЗБОГ ЈЕДНЕ ГРЕШКЕ

Због једне грешке
нећу уништити живот...
Због једне велике грешке,
уместо да ме заштитиш,
ти изговараш речи тешке.

Понашаш се неозбиљно,
као да си ми највећи непријатељ.
Сметао ти је мој осмех,
никада ми ниси био пријатељ.

Радила сам оно што си хтео.
Сваког дана живела сам у страху.
Ја волим да живим
и волим живот али не у мраку.

Почећу све из почетка
и живећу живот нови,
онако како ја хоћу.
То је моја одлука за коју се борим.

НЕ ВЕРУЈ

Не веруј ако кажем
да сам те заборавила.
то су речи утехе,
у своме гнезду бих те свила

Када би моје срце
могло да проговори
рекло би ти истину
да те моја душа воли.

Тражим по дану и по мраку
и у сновима те тражим
записала сам те у срцу мом
пут до тебе покажи ми.

Не веруј ако кажем
да сам те заборавила
чежња и нада путују са мном
радо бих се са тобом видела.

ТЕБИ

Ову песму посвећујем теби,
а заслужио си много више.
Учио си ме од првог дана,
како се поезија пише.

Научио си ме да будем човек,
да верујем у добре људе,
да пишем лепе речи
и изговарам реченице мудре.

Показао си ми прави пут
и куда путокази воде.
Ти си човек легенда,
а такви људи се воле.

Постао си мој светионик
да ми сваки дан сија.
Ти си моја настрешница,
твоја доброта прија свима.

ЏЕМПЕР МОЈЕ МАЈКЕ

Вредне и жуљевите руке
моје прелепе мајке
решила мајка
да себи иштрика џемпер

То јој је жеља из младости ране
офарбала мајка плетиво
и пронашла мустру која јој одговара
ширио се мирис у дворишту
на најлепшу боју
што ораховина ствара

Сви смо срећни били
џемперу као из бајке блиставе очи
су се осмехивале
и велика радост моје мајке

На истом месту џемпер стоји
где га је мајка оставила
и незаборавна успомена
на речи које су клизиле као свила

Живота Трифуновић, Кобиље

МИРИС ПРОЛЕЋА

Шта да Вам кажем,
не може то да се опише,
како дивно пролеће
у мом крају мирише.

Сунце је далеко иза брда,
још ноћ мрачна траје,
а песма славуја,
од синоћ не престаје.

Није то једина песма,
која се у ноћи чује,
ту су цврнци и друге птице
и песме до зоре брује.

А каде се изјутра сунце
на хоризонту појави,
тада околина постаје
земаљски рај прави.

Расцветане и олистале гране
као драгуљи сијају
а ливаде, баште и њиве
шарени паркови постају.

А дечица весела и чила,
по пољима, ко анђели мали,
довикују се и плету венчиће
од цвећа што су убрали...

Шта да Вам више причам,
речима не може да се опише,
како дивно пролеће,
у мом крају мирише.

НЕ ЗНАМ

Не, не
Никако ми није јасно
И ништа не разумем
Шта се све дешава
У сваком наредном тренутку
Јуче, данас, сутра
У породици комшилуку
У селу, граду, држави
Па и у целој свету
Је ли ово нека шала
Или испланирани експеримент
Са утврђеним циљем
И правилима
Смишљена чаролија
Сејањем страха и мржње
Безрезервним убеђивањем
Преко радија, телевизије
и свих врста медија
Улазе у људски ум
Трују га, контролишу
Колико и докле
То нико не зна
Данас је главни проблем
Вирус, Ковид, Корона
И то се размножава
Мутира
Стижу потомци
Још опаснији
Носе своје бројеве, имена
Како, где и када
Ко га је створио
Како се уопште отео контроли
Случајно или намерно
До када ће трајати
Нико нема објашњења
Свако прича своју верзију
И сви паметни
А животи се гасе
Негде мање негде више
Зашто, због чега, због кога
Цели свет је у дилеми
Као за коцкарским столом
Па ко какву карту извуче
Све зависи од среће
И БОЖЈЕ воље
А докле ће
И колико трајати
Не, ја то НЕ ЗНАМ.

Латинка Ђорђевић, Цирих – Крушевац

У ЧВОР УВЕЗАНО

Били смо оветрени
Немиром,
Радост и туга,
Зрачак среће
На небеском своду
Понекад свежањ
За будућност
Постеља наших жеља.
Још ме мами мирис
Шебоја,
Жубор бистре воде,
Лепо око твоје.

Може ли ово време стати,
Капке отворити
Звиждук бича
Пијане врбе
Зауставити.

Разум ми се расцветао
У чвор увезао
Враћа ми на јаву
Душу пуну сете.
Упркос свему, лепо, прикривено
Незаборавно
Године лете бесповратно.

СНОВИМА У ЗБИЉИ

Вриснула зора
Пламен свеће поднебесне
Са фанфарама осмеха
Изгњечене мирисне лаванде.
Кличе пркосно људима
Осветли овај свет
Оваквог какав јесте
Добро и лоше
Што живот се зове
У сликове
Водених оргуља
Надолазећег животног
Доба.

КАД ОСТАРИШ

Оставићеш шаку
Нереда
Превише очекиваних
Надања
Беседе у грудима
Што китише речи
Драгим људима.

Кад остариш,
Одјек лутајућих корака
Струјаће кроз оронуте
Зидине
Успоменама преплетене .

Кад остариш,
Све ће стати
У један поглед,
Мало душе,
У срце памучно
На длан где туга
Дрема
Исписујући задње
Поздраве.

У НОЋИ ПУНОГ МЕСЕЦА

Сумњиво звучи баритон
Ствара бору као
Бастион.
Сумња да сам имала крила
У друштву белих голубица
Па побегла из окова
Од бршљана
И илузија
У ноћи пуног месеца
Дужим од
Посвећености обрису
Твог лица.
А ја,
Засипам те надањима
Док цврчак уморно
Симфонију свира
Свиленим струнама
Тужног стиха
У ноћи пуног месеца.

Саша Милетић, Крушевац

РАСКРШЋЕ

Прича птица са шумом
И писац са књигом
Виолина прича са гудалом
И рибар са морем

Прича ветар са врбом
И водени свет са реком
Дете прича са трешњом
И лептир са цветом

Прича месец са звездама
И облак са кишом
Петао прича са зором
И слика са зидом

А ми смо говорили
Истим језиком
Не разумевши се

ПОТКОВИЦА

Крај путељка у прабини
Потковица
Узех је насмејан
Да срећу
Понесем кући

Бојио је у црвено
Да ми слуги на радост
И све добро ми донесе

Али ни потковице нису
Што су некад биле
Ни радости
Ни среће
Ни тебе...

А ова не беше
Мени намењена

ЖИВОТ

Отиче и тражи
Скуп је и голи
Сладак је и горак
Носи се и воли

Тежак је и лак
Срећа је и туга
Муња је и пуж
Смеје се и руга

Снажан је па слаб
Не воли па љуби
Даје се и отима
Тражи се и губи

Овде је ил' тамо
Окат или слеп
Весео ил' сетан
Ружан или леп

Јефтин је и скуп
Препун је и празан
Дуг и кратак
Чворноват и мазан
Један једини
Црн или бео
Како нам је дат
скрушен или смео

Са сузама дође
Са сузама прође
Живот цео

НЕМУШТИ ЈЕЗИК

Говори птица са шумом
И писац са књигом
Говори виолина са гудалом
И рибар са морем

Говори ветар са врбом
И водени свет са реком
Говори дете са трешњом
И лептир са цветом

Говори месец са звездом
И облак са кишом
Говори петак са зором
И слика са зидом

И ми смо говорили
Немуштим језиком
У два неразумљива облика

Данијела Јевремовић, Крушевац

БИСЕР

У мени спава плаво море
Сваки га ветар заталаса,
Свака га киша расхлади
И свака кап заковитла.

У мојој души,
На дну мора спава шкољка
И у њој бисер,
Моја амајлија.

Трепере жеља и нада,
Сан и молитва
За оне које воли
Светлуца, бљешти
На дну мора бисер.

Ако га нађеш
Твој је, чувај га,
Јер богат си човек!

ПОВЕДИ МЕ

Моја душа иште мало воде
са планинског извора доброте,
жубор реке, песму птица,
жеље неке од мене сада
тако далеке.

Поведи ме за руку
видиш да се бојим и да дрхтим
док крај тебе нема стојим
и по неку сузу у оку ти бројим.

Поведи ме тамо где сунце сија,
где ми дашак ветра
на лицу баш прија,
где су ливаде пуне
мразовца најлепшег,
дар лепоте свевишњег.

Поведи ме тамо где су људи бољи,
где је све у Божјој вољи,
где ми се очи смеше
и доброте теше.

Тамо где могу опет да снивам,
да она иста бивам
и ране са срца откивам.
Да се радујем зори
и ономе што нови дан доноси,
да се вратим својој суштини,
медној чаши
на супрот горчини.

ПИТАЊЕ

Да ли је ово време
када је живот постао
претешко време
за оне који се поштењем диче
и на усамљене витезове нам лице,
што у борби за правду истрајавају,
не мољакају и не својатају,
поносно стоје и битке броје,
кичме праве, усправне главе?

Да ли је човек човеку постао вук
И из душе се чује језиви мук?
Да ли смо једни другима странци,
обични пролазници, незнанци,
сопствене несреће сејачи?

Да ли је презрена част
и битни су само новац и власт,
док доброта негде чами сакривена
чекајући боља времена?

Да ли смо за своју несрећу
сами криви
или је довољно само што смо живи?
Да ли је за срећу потребно
и више и боље,
дати од себе оно најбоље,
не мрзети и не завидети,
надати се и веровати
у боље сутра, у нова јутра,
у човека и пријатељство до века,
у срца хтења и људска поштења?

И да ли се добро негде броји и пише
и све недоумице брише,
када срце мирно спава
и коса на јастуку плава,
ником крива, ником дужна,
само љубав снива
у ноћи када се савест
буди и бива?

Драгојло Јовић, Крушевац

ПРОНАЋИ МЕ

Пронађи ме док ме има
У времену и простору, међ' људима
Пронађи ме и кад олује кидишу
Кад се липе до земље њишу
Кад се боре да им свака грана одоли
Ако је ветрови сломе да опет мирише.

Пронађи ме у овом времену страшном
Кад са свих страна опасност вреба
А човек човеку највише треба
Кад још се можеш
наслонити на раме моје
На раме које са ћутањем збори
И ћутање најбоље разуме,
Само ме пронађи.

Пронађи ме по јакоме врелцу и сунцу
Ил' ветру што срцбу векова носи
Кад у гори дрвеће под мразом пуца
Пронађи и оно што се
никада пронашло није
И кад по мрклој ноћи у
некој забити се кријем,
Само ме пронађи.

Пронађи ме и не чекај месечину
Моју звезду горе видет нећеш
Нестаће са неба мала и велика кола
Кад на небу неће бити сјаја,
Тад нек к' земљи падне
једна суза бола.

Пронађи ме док још може
Свака рана да се преболи.

Пронађи ме.....

КАД БРДА МОЈА УТИХНУ

Кад брда моја утихну, заћуте
Месечина кад обасја планинске скуте
Кад даљина хучи а тмина зарежи
Иди кући синко, из Србије бежи.

Незваноме госту овде места нема
Свака стопа земље крвљу заливена
Освајачи многи хрили су често
Не знајући да долазе на погрешно место.

Под каменом сваким нека тајна спава
За слободу рода падала је глава
И кад зулумћари мисле, сад је време
Србија се дигне ко' љуто невреме.

Земунице и клисуре јатаци су моћни
Из њих Срби кидишу као Вуци ноћни
Па из петних жила своју груду бране
Нема овде неба за свраке и вроне.

Соколова крила над Србијом машу
Са неба чувају историју нашу
На светиње Косовске са небеса пазе
Шиптарске ноге да их не погазе.

Шта ли то у овој земљи
Зле моћнике вазда маме
Кад још као јуче, ови нови добро знају
Преци љутих освајача на овој су земљи пали.

Но увек је и зло било
Међ Србима „пето“ крило
Ко проклетство тек се јави
Да помогне и погура, ка понору и издаји.

Земља ова Васкрсава
Кад сви мисле да је пала
Тад се Српска песма чује
Ко то каже да је мала.

Главе Српских витезова
Српска деца нека памте
Од Немање и Душана,
Карађорђа и Милоша.

Нека памте и причају
Са колена на колена
Какви су им преци били
За крст часни изгинули.

Нек певају да Свет чује
О голготи Великога рата
Нек помену све Војводе
Јонско море и гробницу
Где остаде брат до брата.

Морају нам деца знати о Тепићу и Младићу
Јунацима са Кошара Србија је мала земља
Ал' је земља родољуба, земља славних
витезова Који су је мајком звали
Од свих зала сачували.

Њима слава, вечно хвала
За потомке што су дали у темеље земље ове
Положили своје главе српској деци аманет је
Да их памте, да их славе.

И кад Соко громко кличе
Српским небом када лети
То је поздрав гробовима
Свим душама победника.

Светлана Турђевић, Крушевац

ИЗАЗОВ

Бејах сам. У неком
изгубљеном тренутку мадригала.
Уморан од стена безнађа, сурваних у
маховину, дозивах узалуд светињу
изгубљену, а шала, где, зар је све то
шала избачена у празну тмину?...

Назваше ме - живот.
Ако неко, у било ком тренутку вечности
имађаше макар један трен
чврсте воље, остадох то.
У самоћи загубљеног трена,
осетих задњи траг сласти.

Бејах изгубљен.
Ту мрачну силу преврелог идиотизма
не могах спречити.
Васкрснула је давно уснула правда.
И онда, разломљен, као под продорним
погледом бела призма, осетих да се
борим са бесним валовима
измрцвареног сада.

Сада - беше нешто мутно и страно моме
летаргичном закрвављеном модром оку...
Док тамно око зачуђено
у бескрај заборавља тоне
и без борбе предаје се јучерашњем
сипљивом току.

Бејах, а бејах некада нешто
што се животом звало,
а сада постало терет космичке пресе,
у самртни ропац доспело...

ЗОВ

Желим те.
И ти мене, знам.
Па зашто онда, једноставно,
не одбациш те црне слутње
које те стежу и спутавају
и сасвим обично, мирно,
дођеш мени?

Која руши и обара све
што сам градила,
што намеравам да градим,
и баца у неповрат...
чак ни прах
не остаје.

Али, победила сам.
Сваки следећи ударац боли
много више,
али не погађа мене.
Мене - индивидуу,
клицу живота,
окамењену пуну стеноу.

И идем даље!
Смело гледам истини у лице.
Пробијам се кроз
иструлели вртлог
окованих људи
и кличем теби!

Зов.

Послушај ме, само сад!
...И заједно са мном
прати овај исконски,
Бесни зов дивљине!

ХАИКУ

У праскозорје
Ципелице златне
Бесконачни пут

СРПСКИ КАТРЕН

Пођоше на пут (Цмок)
Ципелице златне (Цмок)
У праскозорје (Цмок)
Досегнуше бесконачност

РУБАИЈА

Када се отиснеш на пут
Небитно кратак или дуг
У ципелицама златним
Бесконачност биће ти друг

Љубодраг Обрадовић, Треботин - Крушевац

ЗРИКАВАЦ

Ко зрикавац поноћни,
лелуја мисао, ко ваздухом стрела;
Миловаће те љубавници моћни,
само неће младић ког си волела.

Тешиш се сада
надом да ће боље бити,
а знаш, због истине се пропада,
али истина се не да скрити.

Лепо је имати велике мисли,
желети плаво небо и птице
и стајати дуго на киши,
кријући сузне очи и бледо лице.

Али није лепо када гласно,
лажеш сапутника преосталог
и нудиш му превише страшно,
нешто што је већ нестало.

Ко зрикавац поноћни
лелуја сета обалом тела:
Напустили су те љубавници моћни,
отићи ће и младић ког си волела.

ГРЕШКОМ САМ ТЕ СРЕО

Грешком сам те срео
на уласку у пламен.
И одмах те заволео,
а твоје срце -камен.

Како је тај осећај чудан био:
лет са тобом у низине.
И ја сам се следио,
усред лета као усред зиме.

Паметни то брзо схвате:
увек си хтела слатко воће,
само да га убереш
и оставиш у излогу самоће.

Грешком сам те срео.
Не, ти не постојиш.
Нисам те ни волео...
Само си пролетела,
сновима мојим.

ИЗИГРАНА МАШТА

Жубор руку, чудно звечи,
низ водопаде тела,
док миришем
заносне мирисе љубави
и лечим уморне кости,
од врела живота,
што неосетно прође.

Журба нека несносна,
обузела све ми мисли, па патим,
мучећи се да брзо свршим,
у души слутећи,
да крај ће скоро да дође,
да крај већ блиста,
ту на корак од нас,
само га крију кише
и чиста жеља мозга мог,
да још данас не заблиста,
и однесе загрљаје све,
живот сав, сунце...

Но, судбина већ ме носи,
већ сам лист на ветру,
а свака ћелија моја
би да проси, за кап живота!
За кап живота
у ком љубав зрачи свежа
и авантуре лете,
а девојке надлећу и нуде се,
младе, само за дан,
за грч, за срећу,
кратку - бедну срећу!

Ох, умрећу!
Умрећу за љубав, а нисам их имао,
све што сам могао, да их имам?
Ох, умрећу, а живот се
тек расцветао. Ох!

Анђели ме надлећу
и рај лебди светао,
а живот бежи, опет бежи,
ево губи се, нестаје...
Ево, већ је нестао!

Рука ми паде са наог тела,
немоћна као и ја цео.
Ружан смех, стаде да одзвања,
око мене, невесео.
Смеје ми се љубавница.
Она се смеје,
ја је оплакујем!

САДРЖАЈ

УМЕСТО УВОДА – Љ. Обрадовић	4
ПЕСМА 2022. ГОДИНЕ	5
Бранко Мијатовић, Шабац	5
У КАМЕН МИ МИСО УКЛЕСАНА	5
МАНИФЕСТАЦИЈЕ	6
МОРАВСКИ ЦАРОСТАВНИК 2023.....	6
Јован Н. Бундало, Београд	7
ЦАРОСТАВНИК И РОЗЕТЕ	7
Љиљана Тамбурић, Крушевац	8
ИЗ КАМЕНА ВОДА ТЕЧЕ	8
Валентина Вања Дабић, Смедерево	10
БЕЛА ВОДА	10
Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац	10
КЛУПА КРАЈ МОРАВЕ	10
Живојин Манојловић, Крушевац	11
ПРИСНЕВАЊЕ	11
Братислав Спасојевић, Коњух	11
БЕЛА ВОДА	11
Катарина Ђорђевић, Крушевац	12
РОДОЉУБЉЕ	12
Јасмина Димитријевић, Загреб	12
У МОМ СЕЛУ КРАЈ МОРАВЕ	12
Алекса Цојкић, Неготин - Београд	13
КРАЈ МОРАВЕ СЕЛО МОЈЕ	13
Љиљана Терентић, Смедерево	13
ТРИ МОРАВЕ ГРЛЕ МЕНЕ	13
Благоје Премовић, Велика Плана	14
ТРИ МОРАВЕ	14
Урош Аћимовић, Пожега	15
ОЈ МОРАВО	15
Александра Мишић, Чачак	15
МОРАВА НАС ВОДА ОДРАНИЛА	15
Ратко Поповић, Шњеготина - Република Српска	16
ОДА МОРАВИ	16
Братислав Спасојевић – РАЂАЊЕ ЖИВОТА	16
Рада Ђошан Китић, Модрича	16
ОДА МОРАВИ	16
Биљана Видовић, Панчево	17
КЋЕРИ И МАЈКА МОРАВА	17
Бранко Ђировић-Ђиро, Ћићевац	17
ЖИВОТ КРАЈ МОРАВЕ	17
Сунчица-Богима Головић,Јеленак -Даниловград, Црна Гора	18
МОРАВА СЛАВНА	18
Мирослав Мика Кркић, Ћићевац	19
РЕКА ЖИВОТА	19
Живко Букоња, Бор	19
МОРАВА ВОДА	19
Сњежана Тешић Јунгић, живи у Челинцу	20

МОРАВА.....	20
Дара Гајић, село Миљевићи код Градишке, Република Српска	20
МОРАВА.....	20
Зоран Дубовац, Александровац.....	20
МОРАВА.....	20
Оливера Синђелић, Шабац	21
СУТОН СЕ ОДАВНО ПРЕТВОРИО У СЈЕНУ	21
Снежана Марко-Мусинов, Земун.....	21
ШТОФ СПАСА.....	21
Радован Синђелић, Шабац	22
ТЕШКИ ОБЛАЦИ КИШНИ.....	22
Милосав Ђукић Ђука, Крушевац	22
РОЗЕТА	22
Славица Д. Дамњановић Саша, Бачка Топола	23
ЧИПКА ВЕЗЕНА У ВРЕМЕНУ И КАМЕНУ	23
ДУША ТРОМОРАВЉА 2023.	25
Песникиња и песник Троморавља за 2023. годину: Даница Рајковић и Саша Милетић	25
Кондир госпође Јелене и Топуз војводе Пријезде: Сандра Миладиновић и Миодраг Глигоријевић	26
ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ	27
Градимира Карајовић, Крушевац (1953. – 2023.)	27
Биографија.....	27
Још једна биографија:.....	27
СВАКИМ ДАНОМ ВОЛИМ ТЕ СВЕ ВИШЕ	28
ОТВОРИ МИ СРЦЕ ДРАГА	28
ЉУБАВНА ПОЕМА.....	28
ТИ СИ МЕНИ СВЕ	28
“ОСМЕХ ЖЕНЕ, ЕЛИКСИР ЖИВОТА – Промоција књиге Градимира Карајовића”	29
СТАРА ЧАРШИЈА	29
ОСМЕХ ЖЕНЕ ЕЛИКСИР ЖИВОТА – Љ. Обрадовић.....	29
Предговор ОСМЕХ ЖЕНЕ ЕЛИКСИР ЖИВОТА - Градимира Карајовић.....	30
ОСМЕХ ЖЕНЕ ЕЛИКСИР ЖИВОТА	30
Хранимир Храме Милојековић, Соко Бања (1953-2023)	31
ДОЛЕ НА ЈУГУ	31
БИО ЈЕДНОМ ЈЕДАН ПЕСНИК	32
ГДЕ СТЕ БИЛИ	31
БИОГРАФИЈА:	32
ПЕСНИЧКИ МАРАТОН „ТОПЛИЧИНО ПЕРО“ у Варварину - 17.08.2012. - Прочитано: 1404. пута	33
ДРАМА	35
Драгослав Граочанкић, Београд	35
ОБЕЗДУШИВАЊЕ ЗНАЧАЈНЕ КОМЕДИОГРАФСКЕ ТВОРЕВИНЕ.....	35
УРНЕБЕСНО ПОЗОРИШТЕ	37
ХУМОР И САТИРА	39
Миодраг - Миган Глогоријевић, Параћин	39
АФОРИЗМИ.....	39
ПОЕЗИЈА.....	39
ШПРИЦАЊЕ КУЧИЋА У ПАЈКОВЦУ	39
БОЛЕСНА ЈОВАНКА.....	39
НОВЕ КЊИГЕ	40
ПЛАВА ЗВЕЗДА НАД БАГДАЛОМ – Љубиша Бата Ђидић.....	40
НА СТАРОЈ РОДИ – СВЕ ЈЕ У МОДИ.....	41
СВИ ЧЕКАЈУ РОДУ	41
ЗАЉУБЉИВИ КОМАРАЦ.....	41
КАД ОЛОВКА ПИШЕ СРЦЕМ.....	41
ЗАЉУБЉЕН МАСЛАЧАК	41
ЛЕПТИРИ.....	42
Љубодраг Обрадовић	42
КАД САМ БИО ДЕТЕ.....	42

<i>Раде Јовановић</i>	42
ГРАЂАНИ ДРЖАВЕ ДЕТЕТА.....	42
<i>Мирослав Мића Живановић</i>	42
ЈАРИЋИ И МАЧЕ.....	42
ПЕСМОМ ПРОТИВ БОМБИ, Удружење писаца из Крагујевца	43
<i>Драгојло Јовић – Признање за Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ</i>	43
ХОЋУ ДА ЖИВИМ - Милосав Ђукић.....	43
ЖИВОТ ИЗ ПАКЛА - Првослав Пендић.....	43
СЛИКЕ У ОКУ - Душан Комазец.....	44
МИЛОСРДНИ АНЂЕО - Драгојло Јовић.....	44
ПОД ИСТИМ КРОВОМ – ПОЕЗИЈА 2	45
РЕЧ УРЕДНИКА - Проф. мр. Бранко Мијатовић.....	45
<i>Саво Божић, Београд</i>	45
ЕВО И ОВОГ ЈУТРА.....	45
<i>Бранко Мијатовић, Шабац</i>	46
МОЈА МИЛЕНА.....	46
<i>Јовица Н. Ђорђевић, Неготин</i>	47
АПРИЛСКО ВЕЧЕ.....	47
Писана реч као огледало душе.....	47
<i>Драгојло Јовић, Крушевац</i>	48
РЕЧ ИМА СНАГУ.....	48
ЗЛА ВРЕМЕНА.....	48
<i>Љубодраг Обрадовић, Крушевац</i>	49
НА ПОЧЕТКУ.....	49
КАД ЗАИГРА МЕЧКА.....	49
ЕСЕЈИ, ПРИЧЕ, ПРИКАЗИ	50
<i>Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица</i>	50
ДАЕНУНЦИЈАНТ.....	50
УТЕШНО ПИСМО.....	51
ДЕФЕКТНОСТ СУШТИНЕ.....	51
УМЕТНИКОВА ИНСПИРАЦИЈА.....	51
<i>Данијела Јевремовић, Крушевац</i>	52
ВЕЛИКО СРЦЕ.....	52
<i>Радован Синђелић, Шабац</i>	53
У МАВРОВОМ ВИНОГРАДУ.....	53
ГАВРАН.....	54
ПРИЧА О ЖИВОЈИНУ.....	55
<i>Јарослав Комбиљ, Врбас</i>	58
ЈОШ ГА НЕМА НА ДРВЕТУ.....	58
СПАСИЛАЦ.....	59
<i>Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац</i>	60
ЗОВ ЗАВИЧАЈА.....	60
САВРЕМЕНИ ПЕСНИЦИ	63
<i>Бранко Мијатовић, Шабац</i>	63
ЕЈ ДУЊО МОЈА.....	63
ТО СИ ТИ ЕРУДИТО.....	63
КОСОВСКИ БОЖУРИ.....	64
(СОНЕТ 66).....	64
<i>Љубиша Војиновић МАЈСТОРОВСКИ, Петроварадин</i>	65
ОДА РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ.....	65
МОЈИМ ЂЕДОВИМА.....	66
<i>Јовица Н. Ђорђевић</i>	67
НЕБЕСКА ПОРТА.....	67
ДУШЕ.....	67
САНАК.....	67
<i>Душан Комазец, Станишић</i>	68

ИСТОЧНИЦИ	68
ПАДАЈТЕ КИШЕ НЕБЕСКЕ	68
СТРЕПЊА.....	68
<i>Оливера Синђелић, Шабац</i>	<i>69</i>
СТАРИ ГАВРАН КИСНЕ НА ВРХУ БОРА.....	69
НОЋ КАПЉЕ.....	69
СРП ЈЕ КОВАО КОВАЧ.....	69
ЈЕЗЕРО СЕНКИ.....	70
ПОЉЕ СУНЦОКРЕТА	70
<i>Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица</i>	<i>71</i>
БЛИЗАК ЉУБАВИ /Проти Милораду Голијану/	71
КАО ФЕТИШ	71
КАТЕХЕТА /Професору, теологу ДРАГОМИРУ САНДИ/	71
<i>Радован Синђелић, Шабац</i>	<i>72</i>
ТАМНИ ЈАСИКОВ ГАЈ	72
ТЕШКИ ОБЛАЦИ КИШНИ.....	72
ПОЉЕ СУНЦОКРЕТА	72
ЛАБУДОВА ПЕСМА.....	72
<i>Светлана Тадић, Пожаревац</i>	<i>73</i>
ТРАЈАЊЕ	73
СУСРЕТ.....	73
ПУТ	73
<i>Јован Цветковић, Краљево</i>	<i>74</i>
ГОВОР ИЗВОРА	74
ЖИВО ДРВО.....	74
ЖУТА РЕКА.....	74
СЛИКА ИЗВАН РАМА	74
ОГАЊ	75
СРПСКИ МАТЕМАТИЧАРИ	75
ЦИЉ	75
<i>Ружица Љилјак Ђујић</i>	<i>76</i>
500 ГОДИНА.....	76
ВИТЕЗ ЖЕНСКОГ РОДА.....	76
<i>Стефан Кнежевић, Крушевац</i>	<i>77</i>
ВИДОВДАН.....	77
РИМЕ ЗА ЉУБАВ.....	77
ЉУБАВ ПРЕКО НЕТА	77
НЕ ВЕРУЈЕМ У ЉУДЕ.....	77
<i>Ана Миливојевић, Доња Мутница</i>	<i>78</i>
О НАМА	78
КАО ЛЕД.....	78
О ЊОЈ	78
<i>Саша Збиљић, Крушевац</i>	<i>79</i>
МАЛА ЖЕНА.....	79
УСПОМЕНА.....	79
ЗА НЕКЕ ЉУБАВИ ЈЕ БОЉЕ ДА СЕ НЕ ДЕСЕ	79
ЈЕДАНАЕСТ ГОДИНА	79
<i>Жарко Бумбић, Стара Пазова</i>	<i>80</i>
ДУХОВИ БИЗЕРТЕ	80
ПРИЈЕПОЉЕ	80
НА ЗАТВОРЕНИМ СТРАНИЦАМА ЖИВОТА	80
<i>Автор: Инна Начарова, Русија.....</i>	<i>81</i>
О ЉУБАВИ.....	81
ЈЕСЕН	81
ПЕСМА РУЖА.....	81
<i>Иво Торбица, Владимировец</i>	<i>82</i>
ТВОЈА ХАЉИНА	82
НЕ ДОПУСТИ	82
ЦВЕТ ИЗ РАЈА	82
МОЖДА САМ, А МОЖДА И НИСАМ	82

Надица Илић, Београд.....	83
ЖАЛ ЗА МЛАДОСТ	83
ЗАВЕТ СИНУ	83
Драгош Павић, Велико Градиште	84
БУДИ МИ БОГИЊА.....	84
Драгослав Граочанкић, Београд	84
НЕКО ДРУГИ	84
Драгана Стевовић, Крушевац	85
ТРАГОВИ.....	85
НИКАД НЕЋЕ ДА МИ СВАНЕ	85
СТАРИ БУНАР ТАЈНУ ЧУВА.....	85
ЉУБАВНА ПЕСМА	85
Љубиша Шапоњић –Крушевац.....	86
ЈЕСЕН КРАЈ МОРАВА	86
ЦРНИЛО	86
ЖУДЊА	86
Бранко Ђировић-Ђиро, Ћићевац	87
СЛАТКА БРИГА.....	87
ПОД НЕБОМ КРУШЕВЦА.....	87
ПРАВА ЉУБАВ ЈЕ ВЕЧНА	88
Мирослав Мика Кркић, Ћићевац	89
ЖИВОТ НАМ ЈЕ.....	89
КИШНИ ДАН НА МОРУ.....	89
ЈЕСЕЊИ СУНЧАНИ ДАНИ.....	89
Милосав Ђукић Ђука, Крушевац	90
ЈАВЉАМ ТИ	90
ПЕСМА ИЗ КРАЈА.....	90
1963.....	90
Првослав Пендић Пенда, Крушевац	91
ЂУРЂЕВДАНСКИ ВЕНАЦ	91
ЦРНО МАСТИЛО.....	91
Љубиша Вељковић, Соко Бања	92
ГРЧКЕ ЗОРЕ.....	92
ТРЊАНЕ	92
Милош Мики Вељковић, Соко Бања	93
БРАЋО И СЕСТРЕ	93
АЈМО СВИ ДА ПРОМЕНИМО СЕБЕ	93
Олга Раденковић, Макрешане.....	94
ОПРОСТ.....	94
НЕ ДАМ	94
Мирослава Смиљанић, Град Сталаћ	95
МОЈЕ СУЗЕ	95
ЦРВЕНА ЈАБУКА	95
ЧАИР ДО ЧАИРА.....	95
Аријана Хинић, Крушевац	96
ПРОЋИ ЋЕ	96
АДДИО ЦАРА МИА.....	96
ЗАБОРАВ	96
ТАМНА НОЋИ	96
Слађана Бундало, Крушевац	97
ПЕСМА О МЕНИ	97
ЧУДНА ПЕСМА.....	97
ВОЛИМ.....	97
Живојин Манојловић, Крушевац	98
ШЕШИР.....	98
Здравка Пап, Бања Ковиљача	99
НА КОСОВУ ПОЉУ.....	99

БЕЛИ КАМИЧАК.....	99
БОЛ.....	99
ОПАНЦИ ОД СВИЛЕ.....	99
<i>Марина Адамовић, Ниш.....</i>	100
ЉУБАВ.....	100
ОСЕЋАЈ.....	100
МАЦА.....	100
О, ПАМЕТИ.....	100
<i>Снежана Поповић, Крушевац.....</i>	101
БЛАЖЕНА КСЕНИЈА.....	101
ВРЕЛО ЛЕТО.....	101
ИГРА СТРАСТИ.....	101
<i>Лепа Симић, Цирих.....</i>	102
ЉУБАВ.....	102
ГЛЕДАШ МЕ.....	102
НОСТАЛГИЈА.....	102
<i>Зоран Јовановић, Лесковац.....</i>	103
СЛУЧАЈНО.....	103
ДА ЈЕ.....	103
ЧОВЕК ВУК.....	103
<i>Миљко Шљивић, Глободер.....</i>	104
ЈУТАРЊА ЖУРБА.....	104
ПОПОДНЕВНА ЖУРБА.....	104
ЖУРБА.....	104
<i>Даница Рајковић, Крушевац.....</i>	105
ЗБОГ ЈЕДНЕ ГРЕШКЕ.....	105
НЕ ВЕРУЈ.....	105
ТЕБИ.....	105
ЦЕМПЕР МОЈЕ МАЈКЕ.....	105
<i>Живота Трифуновић, Кобиље.....</i>	106
МИРИС ПРОЛЕЋА.....	106
НЕ ЗНАМ.....	106
<i>Латинка Ђорђевић, Цирих – Крушевац.....</i>	107
У ЧВОР УВЕЗАНО.....	107
СНОВИМА У ЗБИЉИ.....	107
КАД ОСТАРИШ.....	107
У НОЋИ ПУНОГ МЕСЕЦА.....	107
<i>Саша Милетић, Крушевац.....</i>	108
РАСКРШЋЕ.....	108
ПОТКОВИЦА.....	108
ЖИВОТ.....	108
НЕМУШТИ ЈЕЗИК.....	108
<i>Данијела Јевремовић, Крушевац.....</i>	109
БИСЕР.....	109
ПОВЕДИ МЕ.....	109
ПИТАЊЕ.....	109
<i>Драгојло Јовић, Крушевац.....</i>	110
ПРОНАЂИ МЕ.....	110
КАД БРДА МОЈА УТИХНУ.....	110
<i>Светлана Ђурђевић, Крушевац.....</i>	111
ИЗАЗОВ.....	111
ЗОВ.....	111
ХАЙКУ.....	111
СРПСКИ КАТРЕН.....	111
РУБАИЈА.....	111
<i>Љубодраг Обрадовић, Треботин - Крушевац.....</i>	112
ЗРИКАВАЦ.....	112
ГРЕШКОМ САМ ТЕ СРЕО.....	112
ИЗИГРАНА МАШТА.....	112

ЗА ИЗДАВАЧА:
Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ
Крушевац, Цара Лазара 142
Уредник часописа: Љубодраг Обрадовић

Редакција часописа:
Љубодраг Обрадовић; Драгојло Јовић; Светлана Ђурђевић;
Саша Милетић; Латинка Ђорђевић; Лепа Симић;
Живомир Миленковић; Зоран Јовановић

Лектор: Драгојло Јовић

Уводна реч: Љубодраг Обрадовић

Дизајн корица: Љубодраг Обрадовић

Слике на корицама: Бранко Мијатовић

Дизајн корица: Бранко Мијатовић и Љубодраг Обрадовић

Дизајн знака "ПоезијаСРБ": Зорица Бркић

Припрема за штампу: Љубодраг Обрадовић

Штампа: СаТЦИП - Врњачка Бања

Тираж: 100 примерака

Часопис излази два пута годишње

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

82

ПОЕЗИЈА СРБ : часопис за поезију
/ уредник Љубодраг Обрадовић.

– 2014, бр. 1 (март)–.

– Крушевац :

Удружење песника Србије

Поезија СРБ,

2014- (Врњачка Бања : СаТЦИП).

– 29 cm

Два пута годишње.

ISSN 2335-0105 = Поезија СРБ

COBISS. SR-ID 205696012

Ауторски хонорар за објављивање у часопису нисмо у ситуацији да платимо!
Ако сте са тим сагласни пошаљите нам свој рад на мејл: poezijasrb@poezija.rs

Часопис је штампан са финансијском подршком града Крушевца

